STÁTNÍ OKRESNÍ ARCHIV HAVLÍČKŮV BROD

Místní národní výbor
Skuhrov

PAMĚTNÍ KNIHA

Obec
SKUHROV

Tuto pamětní knihu pořídil pan starosta obce, Ant. Choutka a založil ji r. 1932 pan starosta obce, Václav Koděra.

Tato pamětní kniha čítá stránek.

192

Milan Žďárský,
kronikář.

Bid: 28.8.1949
[illegible]
[illegible]

Tuto kroniku napsal Milan Ždárský, řídící učitel ve Skuhrově. Tyť narodil se roku 1886. Jeho otec byl řídícím učitelem ve Vilímově. M. Ždárský studoval vyšší reálku a učitelským zkouškám podrobil se v Soběslavi. Ve Skuhrově působí od roku 1910. V soukromém studiu oddával se s oblibou přírodním vědám. Z těchž důvodů procestoval křížem krážem celou Evropu. Procestoval veškeré země evropské, z nichž mnohé i mnohokráte, dvakráte cestoval po Asii a dvakráte v Africe. Svoje poznatky zpracoval literárně a uveřejňoval je v četných časopisech, počtem pakrát: Některé byly přeloženy do cizích jazyků. Za své včelelé působnosti ve Skuhrově poznal historii kraje i lid, k němuž celým srdcem přilnul a z těchž důvodu tak dlouho zde působil. Je-li příroda rodejšího kraje drsná, jest i povaha rodejšího lidu podivná, vyrostlá v zaostalosti a za dlouhého utrpení a útisku poddanských.

Popis obce

Skuhrova.

Skuhrov leží v Českomoravské vrchovině. Rozloha jeho katastru měří 498·5034 ha.

Střed obce jest 500 m nad m. Okolní vrchy jsou vyšší: U Křížku 506 m, Skáčí 527 m, ve Vrchách 543 m. Nejnižší místo jest výtok Lučického potoka z katastru.

Celý katastr jest povodím řeky Sázavy.

Geologickým podkladem katastru jest pula a svor. Místy jsou ukryta nepatrná ložiska cihlářské hlíny. Půda jest z malé části hlinitá, většinou hlinito-písčitá, na četných ovarích

písčito-štěrkovitá. Veškerá půda, zvětráním zdejších prahor vzniklá, jest bohatá draslem, ale naprosto bez vápna. Luční půda jest humosní, místy s příměsí hojně rašelinnou.

Zdejší nerosty poskytují stavebního kamene pouze pro místní poměry. V dřívějších dobách používalo se jich na stavbu a opravu státní silnice.

Veškerá půda celého katastru jest neodvodněna a nezavodňována. Jen část luk, asi čtvrtina, jest zahrazováním potoka a zvedmutím jeho hladiny primitivně zavodňována.

Podnebí jest drsné. Mrazy dostavují se předčasně. V zimě bývají časté vánice. Znemožňují dopravu po silnicích. Krajina jest vystavena severním větrům. Jarní práce hospodářské bývají zpožděny. Ozimy trpí vymrzáním. Počet kulturních rostlin je drsným podnebím omezen.

Roku 1928 napočetl kronikář průměrnou teplotu jarní +5·4°C, letní +17·1°C, podzimní +9·1°C, zimní −12·8°C. Počet dní bez větru měřil jen 44 dní v roce. Dnů s větry západními bylo 82, se severními 67, s jižními 51, s jihovýchodními 39, se severozápadními 35, s východními 31, s jihozápadními 12, se severovýchod. 4. Větry severozápadní přinášejí prudké bouře.

Jasných dnů bylo 132, nepatrně oblačných 15, oblačných 42, úplně zamračených 176.

Pršelo v 92 dnech, sněžilo v 40.

Z typických rostlin nutno uvésti: vřes, jalovec, vrácné rašeliníky, četné mechy a lišejníky, toliji, hořec, drocera a kejklířku. Ovoce pěstuje se v míře nepatrné.

Zpěvného ptactva je nápadně málo. Typickým zjevem je divoce žijící: liška, vrácně jezevec, srnec, tetřívek, dudek, hnízdící tu kříčala, rorejs, kuňka ohnivá, pstruh, vranka.

Památné jsou čtyři mohutné lípy před kostelem a klohy, dorůstající stromovité výše na Koděrově zahradě, čís. 23.

Skuhrov má prastaré samoty: Boudův a Melmukův mlýn, čili Melanka. Z nichž jen poslední mlynářství provozuje.

Skuhrov má tři rybníky „na Obci" a dva nad Boudovým mlýnem, k témuž patřící.

V obci je 38 studní. V čísle 20 je soukromý vodovod, p. Frant. Blažkem nyní pořízený.

Skuhrov má 67 obydlených domů. Počet bytových stran: 75. Roku 1910 měl 373 obyvatel, r. 1920 jen 341, roku 1930 klesl počet na 314 a to 160 mužů a 154 žen. Z toho bylo ve stáří do 4 let 15 mužů a 13 žen, od 5 do 10 let 12 mužů a 8 žen, od 10 do 14 let 12 mužů a 3 ženy, od 15 do 20 let 6 mužů, 10 žen, od 20 do 24 let 12 mužů, 12 žen, od 25 do 30 let 24 mužů, 27 žen, od 30 do 34 let 15 mužů, 7 žen, od 35 do 39 let 10 mužů, 16 žen,

od 40 do 44 let 9 mužů a 9 žen,
od 45 do 49 let 9 mužů a 4 ženy,
od 50 do 54 let 4 muži a 9 žen,
od 55 do 59 let 9 mužů a 10 žen,
od 60 do 64 let 7 mužů a 11 žen,
od 65 do 69 let 5 mužů a 7 žen,
od 70 do 74 let 9 mužů a 6 žen,
od 75 do 79 let 2 muži a 2 ženy.

Z toho jest:
svobodných mužů 98, žen 80,
ženatých mužů 60, žen 60,
ovdovělých mužů 2, žen 13,
rozloučených mužů 4, žen 1.

Z toho bylo národnosti čsl. všech 314, náboženství římskokatol. 301, československo-evangel. 8, československých 4, židů 1.

Počet rodin byl 69. Z toho bylo rodin bezdětných 5, s 1 dítkem 14, s 2 dítky 13, s 3 dítky 15, se 4 dítky 9, s 5 dětmi 6, se 6 dětmi 3, se 7 dětmi 2, s 8 dětmi 1, s 9 dětmi 1.

Z toho je rodin zemědělských 43, živnostenských 2, obchodních 2, dělnických 12, nádražních 1.

Ke zaměstnání věnuje se

198 lidí řemeslnických, 15 živnostenských, 3 obchodních, 12 dělnických, 3 učitelů, 1 kněz, 1 žid z obchodu.

Výměr katastru činí 498·50 ha. Z toho je orné půdy 318 ha, luk 41 ha, zahrad 3 ha, pastvin 24 ha, lesů 80 ha, rybníků 1 ha, potoků 1½ ha, zastavěno je 4 ha, neplodné půdy a cest je 26 ha.

Počet řemeslnických závodů je 69. Z toho 4 závody od 10 do 50 a (= 1·44 ha), 5 závodů od 50 a do 1 ha (= 4·28 ha), 11 závodů od 1–2 ha (= 15·65 ha), 23 závody od 2 do 5 ha = (71·10 ha), 9 závodů od 5 do 10 ha = (66·71 ha), 13 závodů od 10 do 20 ha = (188·81 ha), 2 závody od 20 ha do 30 ha = (45·56 ha), 1 závod od 30 do 50 ha = (30·68 ha), 1 závod od ~~30~~ 50 do 100 ha = (63·12 ha). Výměra všech hospodářských závodů činí 487·35 ha.

Oseto je pšenicí 1 ha (11 q sklizeň), žitem 7 ha (1.170 q), ječmenem 4 ha (40 q), ovsem 82 ha (1.435 q), pohankou 0·50 ha (0·70 q), makem 0·25 ha (3 q), lnem 2·50 ha (62 q), raným bramborem (0·50 ha (50 q), pozdním

mi brambory 72·50 ha (10.875 q), krmnou řepou 5 ha (1.000 q), zelím 0·50 ha (110 q), jetelem dvousečným 38 ha (1.900 q), jednosečným 27·50 ha (1.100 q), bílým 1 ha (22 q), švédským 1 ha (41 q), úročníkem 3·50 ha (140 q), zelenou směskou 0·75 ha (? q).

Jest chováno: hříbat do 1 roku = 1, valachů do 2 let = 2, klisen od 2 do 3 let = 1, plemenných klisen 9, ostatních klisen 5, starších valachů = 5, úhrn koní = 23.
Telat a jalovic = 53, býků = 5, jalovic k chovu 44, dojných krav = 71, krav k tahu i dojných = 68, volů = 11, úhrn hovězího dobytka = 252.
Koz = 36, podsvinčat a běhounů 140, kanec = 1, sviň = 43, ostatních prasat = 25, úhrn vepřového bravu = 209.
Letošních kohoutů a slepic = 720, starších = 938, letošních hus = 320, starších 49, letošních kachen = 92, starších = 12, perliček = 5, holubů = 130, králíků = 117, včelstev = 44.
Holubářů jest 15, králíkářů 43, včelařů = 9.

Obecních lesů jest 11·50 ha, sel-

stych = 66 ha, velkodatkářských = 2·10 ha. Z toho je jehličnatých 79 ha, listnatých 1 ha. Těží se 88% smrků, 10% borovic, 1/2% modřínů, 0·002% jedlí, 0·004% buků, 0·004% dubů, 1·49% bříz.

Roční těžba = 95 m³ dříví. Roční přírůstek je větší (je mnoho mladého lesa.). Prodejní cena 1 m³ = 40–60 Kč, stavebního = 80 Kč.

Počet jabloní v obci pěstovaných činí 341 stromů, hrušní 114, třešní 59, višní 19, švestek 125, slív 84, ořechů 6, rybízů 12, angreštů 63. Převládá ovoce domácí a tradiční, třešně plané, ač by se daly pěstovati druhy ušlechtilejší.

Klidí se 139 jablek, 45 q hrušní, 25 kg třešní, 30 kg višní, 26 kg švestek, 5 q slív, 8 kg ořechů.

Roku 1927 bylo tu 1.121 ovocných stromů, r. 1928 jich přibylo 492, r. 1929 jich přibylo 629, r. 1930 jich bylo 712, r. 1931 již 7480.

Pozemková reforma dala osmi dlouholetým pachtýřům 4·18 ha farských pozemků.

Zemědělský průmysl v obci chybí. Někteří rolníci jsou členy družstevního lihovaru v Olešné asi od r. 1911, jiní družstevní mlékárny v N. Brodě, Mlýn Melmuků, č. 29., potůčkem poháněný, mele ročně 13 q mouky pšeničné, 162 q žitné, 50 q šrotu.

V obci jsou tyto stroje: 1 mlátička jetelového semínka, 7 secích strojů, 3 žací obilní, 52 řezaček, 5 ručních mláticek, 18 žentourových, 13 motorových, 1 na vodní pohon, 2 šrotovníky, 6 vyoravačů bramborů.

Organisace, spolky a sdružení zvelebující zemědělství v obci není. Někteří rolníci jsou členy Hospodářského družstva v Habrech neb Něm. Brodě, družstva Chovatelů hospodář. zvířectva v N. Brodě, Krajské delegace zemědělské, Druž. pěstitelů zemáků, Družst. pro zpeněžení zeměděl. výrobků, Mlékárny a Včelařského spolku, vše v N. Brodě, baště zemědělského pokroku.

Ze živností jest v obci:
1 mlynářství spojené s pekárnou chleba, 3 švadleny, 1 krejčí, 1 truhlář, 2 hokynáři, 1 hostinská živnost a 1 ~~prodej~~ piva V, obě spojené s 2 obchody (vytočí se 37 hl piva a 160 l likerů), 1 porodní asistentka, 1 kovářství, 1 obuvnictví. Mimo to přiživují se někteří zemědělci živnostmi a to: 4 opravou obuví, 3 zedničením, 1 krejčovstvím, 2 tesařstvím, 1 bednářstvím, 2 švadlenstvím. V v lahvích,

V místě jest Spořitelní a Záložní spolek. Účelem jest opatřovati nemajetným lidem levný úvěr. Byl založen r. ~~1930~~ 1903. Při založení měl 17, nyní 75 členů. Vykazuje vkladů 383.184 Kč, zápůjček 271.106 Kč. Cenné papíry mají hodnotu 4.376 Kč, reservní fond činí 9.585 Kč. Uložené přebytky činí 101.028 Kč. Čistý zisk 1.986 Kč. O založení má zásluhu p. řed. uč. Chadraba V., o vedení p. Frant. Škoudtil č. 7.

V obci jest Sbor dobrovol-

ných hasičů, r. 1899, p. říd. učitelem V. Chadrabou založený, 15 činných členů čítající s 1. ruč. stříkačkou.

R. 1902. byla místními učitelským sborem založena Lidová knihovna, r. 1921 v Obecní knihovnu přeměněná a r. 1922 s Olešnou říd. učit. Mil. Žďárským spojená. Čítá 787 svazků. Roční průměr čtenářů jest 82, průměrný počet ročních zápůjček za posledních 10 let = 1.109. Počet obyvatelů obou vesnic = 677.

Místní Osvětová komise vykonala za posledních 10 let 117 přednášek všeobecně výchovných s účastí 13.104 lidí. Náklad 3.687 Kč byl uhrazen zstupným. Sehráno 31 div. představení o účasti 10.850 lidí. Říd. učitel sám po okolí vykonal 178 přednášek s vlastními diapositivy. Sdružení katolické mládeže sehrálo 24 div. představení asi se 7.000 účastníky. Ve vsi odbírá se 15 nepolitických časopisů ve 26 exemplářích a 67 časopisů politických.

Obec má starou, nízkou a nehygienickou dvoutřídní školu, původně jako farní, již roku 1727, co triviální založenou. Dnes má 79 dětí i s přiškolenou obcí Olešnou, dva literní učitele. Nemá tělocvičny ani hřiště, nepatrnou zahradu, není ani vlastní studny.

Z dětí 11 jezdí na kole, 14 na lyžích, 40 sáňkuje, 6 bruslí, 9 plove.

Farní kostel sv. Mikuláše jest velmi stará, původně gotická stavba, již r. 1352 připomínaná. Později zničený kostel byl 1693 obnoven a 1. ledna 1728 fara opět farářem osazena.

Jinou památkou jest zbytek staré ztesky „Ouvůrka" zvaný a prastarý kříž „baba" zvaný, před číslem 4. Při státní silnici, směrem k Radostínu, stojí památná formanská značka „Čuba", upozornění, aby bylo včas brzděno. Na téže silnici „Na Obci", stojí starý ukazatel silniční ku Praze, Vídni a Olešné.

Památnou budovou jest bývalý zájezdní formanský hostinec „u Grundů", nyní hospodářské stavení.

Skuhrov leží na důležité státní silnici, r. 1931 až 1932 rekonstruované, dlážděné a asfaltované. S Lučicí je spojen silnicí okresní.

Politických příslušníků Čsl. strany lidové jest 123, Republikánské strany čsl. venkova 104. Lid jest pracovitý, celkem šetrný, silně nábožensky založen, horlivě chodí do kostela. Polní úrodu světí jidášovou vodou, aby byla úroda, zastrkuje na pole svěcené kočičky, na sv. Blaže je si dávají v kostele křížem svíčky kolem krku, aby je nestihly krční nemoce, polykají kočičky na Květnou neděli svěcené, aby je nebolelo v krku, březové větvičky z oltářů Božího těla zastrkují do lnu, aby pěkně rostl. Hátové vody se užívá proti uštknutí, na Velký pátek se kropí místnosti třikrálovou vodou.

Doba nejstarší.

Jest tomu již dávno, velmi dávno, nejméně sedm set let, co celý náš kraj, počínajíc od hranic moravských, až hluboko do vnitř země, byl pokryt rozsáhlými lesy či hvozdy, zvanými pomezními.

Naše krajina byla kryta pomezním lesem rozkládajícím se nepřetržitě od Moravy přes hranice země až k osadě Habrům, kterážto osada, původu velmi starého, stála při vstupu do pomezního hvozdu.

Nekonečné ty temné pralesy byly protékány četnými vodami, místy bažiny a rašeliniště činily je ještě nepřístupnějšími. Jen tu a tam byly protkány lučinami a rozlehlými pastvinami. Ve světle měsíčním popásala se na nich zvěř jelení, ze stínu lesního temna vynořoval se mohutný zubr, na větvi číhal krvežíznivý rys. Časem ozvalo se vytí vlčí smečky, neb mručení medvěda.

Nynější okolní lesy jsou jen nepatrnými zbytky oněch do nekonečna se rozkládajících kdysi lesů a přec vidno, že i nynější osady Skuhrov, Lučice, Radoslín, Malčín, Komárov, Janovec, Dobrá Voda a mnohé jiné tvoří se svými polnostmi jakési ostrůvky uprostřed celého lesních pásů, nyní již nesouvislých, ale přec jasně ukazujících, jak jednotlivé ty osady i s polnostmi vznikly na mýtinách v nich vykácených.

Že ještě před 300 lety bylo tu lesů daleko více, svědčí mapa z XVI. stol., na které zakreslen jest Komárovský les až k potoku pod Skuhrovem sekoucímu. Těsněji nasvědčují místní názvy nynějších polí a luk u Skuhrova a Olešné, jako: „na Pasekách" (vykácený les), „v Hájích" (menší lesích), „na Buči", „na Milíšťákách" (místech, kde se pálily milíře), „Losy" (původně veřejné lesy, o které se osadníci

později taháním losů dělili), „v Olších", „na Vrbným." Také nedaleká jména: Veselý Žďár, Žďárský kopec, Žďírec ukazují, že ponuré lesy byly tu dříve vypáleny a pak teprve osada založena. Rovněž mohutné kořeny při hlubším kopání vykopané svědčí o větším rozšíření lesů. Na bývalé habrové lesy nás připomíná jméno města Habrů, na lesy tisové Tis, na jilmové Jilem. Na prosekávání lesů před založením osady vesnice Proseč.

Ze země vedlo jen několik cest, kterými mohlo se ze země vycházeti a do ní vcházeti: Byly špatné, zprvu úzounké pro soumary, později teprve nynějším polním cestám podobné a silnice zvané. Říkalo se jim sterky neb zemské cesty.

Pomezní strážci tyto sterky hlídali, bděli nad jich schůdností, je opravovali, kamením a dřevem vykládali, porostu zbavovali a bděli nad bezpečností kupců.

Naším krajem vedly takové důležité stezky dvě.

Habersko-jihlavská, vinoucí se ze středu země k Čáslavi, Něm. Brodu, Jihlavy a na Moravu. V dobách nejstarších držela se vodních toků (Šťapanky, Sáravy, Sázavky) a pak se Skuhrovu vyhnula). Později, když již kupci dovedli se lépe v pomezních lesích orientovati, opouštěli vodní klikaté toky, cestu si přímili a krátili. Tak od Něm. Brodu napřímila se přes Skuhrov, Kámen, pod Kněž. U Habrů opouštěla pomezní les. Tam od 12. století, před brodem přes potok, byla celnice a „zemská brána." Vybíráno tam od kupců clo, které zprvu drželi Děpoltíci, čáslavští župani.

Ve století třináctém a čtrnáctém stala se stezka cestou způsobilou i pro povozy. Prales byl na mnoha místech vykácen a vznikaly osady. Tak také asi vznikla osada Skuhrov.

Druhá stezka naším krajem procházející byla stezka Libečská. Byla to jedna z nejdůležitějších cest zemských.

Později, když Jihlava a Věnn. Brod nabyly stříbrnými doly nemalého významu, přenesl se hlavní směr obchodu z cesty Libečské na Habersko-jihlavskou. V té době vzniklo mezi oběma cestami několik spojek. Takovou byla spojka z Chotěboře na Kámen a Kuřr.

Zbytky Habersko-jihlavské stezky zachovaly se podnes na mnoha místech, zejména v kopcích, kde nemohly býti v poli zorány a kde se jim prodnes říká „Na Ouvozkách." Nejjasněji jsou zachovány u Skuhrov.

Od brodu v Habrech, kde stála celnice, uhýbala stezka v pravo k Rožvaldě (Rossvald), táhla se pod Kuřr, pod Kamenskou cihelnu, kde v lesíku jsou posud krásně zachovalé Ouvozky, na Kámen a

Skuhrov. Ve vesnici uhnula vpravo pod státní silnici, kde prosud starobylý kamenný kříž „baba" zvaný, stojí. Hluboký úvoz, který ji dobře značil a na zahradě domů čís. 2. 3. a 4. byl krásně viditelný, byl při rekonstrukci státní silnice v r. 1931 a 32. většinou zavezen. Úvozy za Skuhrovem, v Kamenném Dole, za Radostínem, v Želestově, v Rozmáku ukazují další její běh. Bohužel, že tato památka mizí, je rozkopávána a mění se v pole.

Z úzké cesty vyvinula se postupně sjízdná „zemská silnice" a trvala v tomto období až do 18. století.

Se stavbou nynější státní silnice počato r. 1752.

Rekonstrukcí r. 1931-32. provedenou, nabyla nynější úpravy.

II. Naše krajina náležela v dobách nejstaršího osídlování čech

ke kraji Kouřimskému, který se rozkládal od pomezí moravského až k řece Sázavě a Labi. Vládle mu knížata Žlická čili Kouřímská. Celý kraj dělil se na několik župy či děkanátů. Naše krajina, od pomezí až ke Haby, patřila k děkanatu brodskému. Nejstarší známé osady tohoto děkanatu v našem okolí jsou: V. Brod, Haby, Chotětov, Sluhov, Čachotín....

První psaná zpráva o naší cestě zachovala se v kronice Kosmově, kde píše: „Roku 1.101 kníže Oldřich chtěje obdržeti knížectví proti Bořivojovi, vtrhl s vojskem německým do Čech až k Malému. Když pak nikdo z pánů českých k němu nepřistupoval, nýbrž Bořivoj s vojskem proti němu se postavil, vojsko Oldřichův nemoha tou cestou, kudy přišel se vrátiti, v noci se dal na útěk po cestě široké a skrze nadmíru těžné, která vede lesem k

Hábru. Při tom vojsko zavazadla svá odházelo, ba i biskup Jindřich kápi svou ztratil."

Údělný kníže Děpold, který pro sebe clo v Habrech vybíral, daroval r. 1207 pro spásu duše své kostelu sv. Petra a Pavla ve Vilémově celní příjem z každého čtvrtého téhodne v Habrech vybraný a příjem šesti týdnů přikázal kastelánům župního hradu v Čáslavi.

Ve 14. stol. náleželo klášteru Vilémovskému již veškeré clo v Habrech vybírané.

Král Jan Lucemburský potvrdil dne 20. prosince 1341 toto dávné právo k vybírání cla a vysadiv, kolik se má z každého druhu vybírati, nařídil, aby tomu, kdo by cla nezaplatil, podloudné zboží bylo ihned zabaveno. Téhož dne k rozkazu krále Jana úředníci mýtní sepsali podrobný tarif toho cla. Tam mezi jiným čteme, že od vozu s barvami na sukna dávány dva malé denáry (t. j. 1/6. pražského groše),

člověk pěší nebo na voze 1 malý denár, židům živým i mrtvým sleveno bylo mýto již tak, že platili jako křesťané. Z jednoho vozu zajíců platilo se buď jedním zajícem nebo grošem. Kdo se stěhoval se svým nábytkem platil půl věrduňku, t. j. 7 grošů. Vůz dřevěného uhlí a žáci knihy své nesoucí, byli placení mýta zproštěni.

Skuhrov jest osada velmi stará. Kdy byla založena, nelze přesně určiti. Jisto jest, že vznikla ve konci 12. neb v začátku 13. století při Habersko-Jihlavské sterce, v dobách, kdy sterka tato rozvojem stříbrných dolů u Něm. Brodě, nabyla důležitosti.

První psaná zmínka o Skuhrovu děje se roku 1352. To již byla kvetoucí osada s hostelem sv. Mikuláše a vlastní farou.

Komu Skuhrov v nejstarších dobách náležel, není rovněž známo.

Před rokem 1358 byl pánem podacím na faře Skuhrovské a tudíž i majitelem vesnice Hynek ze Žlebů, jenž roku 1358 již nebyl na živ. Po něm pozůstalá vdova Anežka vládla zděděnými statky až přes rok 1366.

Po ní byl pánem Skuhrova Markvart z Vartemberka, jinak ze Žlebů, který stál mezi odbojnými pány za časů krále Václava IV.

První známý skuhrovský farář

byl Buško, který r. 1358 zemřel. Po něm byl farářem Bavor ze Žlutic, potvrzený 13. listopadu 1358 a na příští faru uvedený farářem Lučickým. Bavor směnil faru r. 1362 s Janem, farářem ze Záboří. Jan byl potvrzen 23. května r. 1362 a v úřad uveden farářem Haberským. Po dvou letech vrátil se Jan fary a do Skuhrov dosazen kněz Mikuláš z Bydžova, kterého arcibiskupská konsistoř potvrdila 26. února 1364. Na místo jej uvedl farář Lučický. Mikuláš zde zemřel r. 1385 a jeho následovníkem se stal kněz Matouš z Veleřic, dne 14. července 1385 potvrzený. Jak dlouho byl Matouš Skuhrovským farářem, není známo. Jisto jest, že 28. července 1388 instaloval farář v Kunžé a dalšího Kunžského faráře Petra dne 5. května 1392.

Mezi rokem 1352 až 1405 odváděno se ze zdejší fary 12 grošů pražských desátků.

R. 1405 byl na faráři Skolmo.

Poněvadž byl Skuhrov položen na důležité cestě Habersko jihlavské, stalo se jeho obyvatelstvo často přímými účastníky různých událostí, zejména válečných, které se po cestě převalily.

Tak r. 1278 pospíchal sudý Rudolf Habsburský z Moravy do Čech, aby hájil svoje zájmy proti Otkarovi Braniborskému a českým pánům. V polovině října dorazil přes Skuhrov k Habrům, Věcnovu, pak k Čáslavi a Kutné Hoře, kde obě vojska proti sobě ležela. Při tomto výpadu vypálila Rudolfova vojska celou krajinu, kterou procházela.

Rok na to byli obyvatelé zdejší svědky návratného průvodu královny Kunhuty s dětmi Václavem a Anežkou do Jihlavě, k obapolnému zasnoubení dětí jejich s dětmi Rudolfovými. Vážené komonstvo rytířů a vážených paní koňmo a na skvostných vozech je po zdejší cestě provázelo.

R. 1281 nastal v naší krajině i po celé zemi hrozný hlad a mor a trval do polovice 1282. Lidé mřeli v celých houfech a praví se, že v celé zemi na 600.000 lidí pomřelo.

Od r. 1405 mlčí písemné zprávy o Skuhrovu. Poněvadž husitské války přehnaly se zdejší krajinou vícekrále, a žádných zpráv o kostele z těch dob není, lze právem souditi, že byl i s farou na dlouhá léta zničen a lid náš válečnými událostmi nemálo trpěl.

V těchto dobách bylo obyvatelstvo zdejší svědkem několika slavných průvodů.

Tak 26. února 1421 přijel císař Sigmund s celým dvorem svým do Čáslavě a odtud jel s celým slavným průvodem dne 6. března t. r. naší osadou do Znojma.

Také mnoho zemanů a pánů ubíralo se toho roku na sněm

do Čáslavě.

Když r. 1421 husitský hejtman Hromádka z Jislebnice zmocnil se hrazeného městečka Chotěboře, katoličtí páni Jan z Opočna, Čeněk z Přibyslavi, Arnošt Flaška i Půta z Častolovic, s hojným lidem svým a Kutnohorští s mincmistrem svým, panem Mikšem Divůčkem, položili se okolo Chotěboře, dobývajíce ji. Hromádka vida, že i Chotěbořští sami jemu nepřátelé jsou, dal se do vyjednávání, a maje od pánův slib pode ctí a věrou, že posádce na životě ublíženo nebude, vzdal se konečně bez boje se vším lidem svým, dne 3. února. Bohužel ale vítězové neměli té ušlechtilosti u sebe. Na naléhání zvláště Němců kutnohorských vehnáno bylo asi 300 zajatých do stodol pod Chotěboří ležících a za živa spáleno. Jiní v Lošich mezi Horou a Čáslaví podobnou smrtí

utraceni. Ostatní pak do šachet v Kutné Hoře vmetáni jsou, tak že všech asi 700 lidí zrádně zahynulo. Hromádka pak s dvěma kněžími táborskými zaveden jest do Chrudimů, a tam na náměstí veřejně spálen.

Dne 6. ledna 1422, v úterý, na den Sv. Tří Králů, když nepřítel Čechů, císař Sigmund, v úplném bezpečí na Kutné Hoře si hověl, a jeho rozptýlené vojsko bezuzdně zvláště ve vsi Nebovidech své obyčejné ohavnosti páchalo, Jan Žižka z Trocnova z nenadání dorazil na ně u veliké síle, a pobivše v prvním útoku mnoho Uhrův, uvalili tak náhlý a veliký strach na všechny královské, že i král sám leknuv se, aby neupadl v ruce husitské, ještě téhož dne z Hory utíkati počal. Vztek jeho projevil se ukrutností tou, že zjímal pode-

zřelé Horníky, k vozům svým za provazy je přiváral.

Když pak večer téhož dne z Hory ujížděl, město na několika místech zapáliti dal.

S králem Sigmundem utíkali cestou k Něm. Brodu netoliko měšťané katoličtí všichni, ale i ženy a děti jejich v takovém zmatku a nedostatku, že útlejší na cestě zimou zahynuli.

Ve čtvrtek dne 8. ledna ráno zastavil Sigmundův vojevůdce Pípa vojsko své na návrší u Habrů, a sešikoval je k bitvě, chtěje se se Žižkou potýkati a zdržeti jej, aby Sigmund lépe utekl. Ale jakmile Čechové (nan) jej dohonili, hned na něj dorazili. Uhři hned v prvním útoku dali se na útěk. Mnohé jejich korouhve dostaly se Čechům do rukou. Teprve u Něm. Brodu, města hrazeného a králi oddaného, po-

stavili se Uhři v samý večer zase k odporu, snad jen proto, aby králi, který vždy dále ustíkal, volnější zjednali oddech. Několik set vozů královských, s nákladem bohatým a vzácným, se spíží i několik set kusů dobytka, nemohly tak rychle bránou do města. Postaveny před město a před ně seřikováno vojsko, na pozici před městem, v místech nynějšího nového hřbitova.

V samý večer přihnal se Žižka ke Brodu a bez meškání dorazil na nepřátele. Po krátkém boji mnoho jich pobil a zajmul, jiné do města vtlačil, neb na útěk obrátil. Při tom mnozí, když přes zamrzlou Sázavu se hnali a led pod davem jejich se prolomil, bídně tu i s koňmi zahynuli.

Zářijtě hned rano jali se dobývati města za prudké střelby

z děl, ale bez výsledku. Teprve druhý den na to, v sobotu dne 10. ledna, města dobyto. Ženy a děti vyvedeny a veškeré mužské obyvatelstvo, v počtu několika set, bylo vybito, mnoho jich s radnice okny smetáno na meče, oštěpy a sudlice. Sedm let růstalo město vypálené a pusté. Německé obyvatelstvo bylo vyhubeno a Brod od té doby počal se osazovati obyvatelstvem českým.

Od Kutné Hory až do Brodu padlo na 12 tisíc lidu královského, Uhrů, lidu městského i okolního, nečítaje v to 548 oděnců, kteří na Sázavě se probořili a utopili. Do rukou Žižkových dostalo se 500 vozů spižných i s rozmanitým a vzácným nákladem, mezi nimiž i několik s vzácnými knihami.

Ale Žižka sám velice byl nespokojen, že tolik lidí bylo utraceno a svolával bojovníky do Brodu, aby se káli tam, kde zhřešili.

Pochopitelno, že když obě vojska, jak mstící se a utíkající Sigmundovo, tak vítězné a pronásledující Žižkovo, hnala se Skuhrovem, že obyvatelstvo jeho i osada značně utrpěla.

Ještě jednou hnalo se tu vojsko Husitské, když r. 1424 táhlo na Přibyslav, při jejímž dobývání Žižka zemřel.

Ve čtvrtek 23. srpna 1436 vtáhl slavnostně týž císař Sigmund na Jihlavském sněmu za českého krále přijatý, do Prahy. V nádherném komonstvu jej provázela císařovna Barbora a přemnoho šlechty domácí a cizí. Vznešený průvod děl se tou samou cestou, kudy tehdá tak neslavně utíkal a byl zajisté obyvatelům Skuhrova vzácnou podívanou.

R. 1469 byl zdejší lid nemálo vzrušen zprávou, že uherský král Matyáš Korvín

táhne přes Železné hory na Kutnou Horu, jejichž dolů stříbrných se chtěl zmocniti. Kudy Uhři táhli, všude loupili. Na štěstí král Jiří Poděbradský obklíčil je u Vilímova. Okolní lid v tisících přidával se k českému vojsku. Ale Jiří Poděbradský sjednal s Matyášem ve vsi Ouhrově mír.

Jak pomalu dalo se v těchto dobách po „naší" cestě cestovati, ukazuje nám písemná zpráva, kterou král Albrecht o své korunovační cestě z Jihlavě přes N. Brod, Haby, Čáslav do Prahy vídeňským měšťanům poslal. Píše mezi jiným: „Dáváme Vám věděti, že zdvihnuvše se z Jihlavy v úterý dne 10. června 1438, téhož dne přijeli jsme do Něm. Brodu. a ve středu potom do Čáslavě."

Trvala tedy cesta z Jihlavě do Čáslavě tehdá pro neschůdnost plné dva dny.

Jiný slavný průvod děl se Skuhrovem, když sjížděli se stavové čeští na sněm Jihlavský a Jiří Poděbradský, slavný český král, přijel tam dne 7. srpna 1449 se svými přáteli na 1.500 krásných koních a pobyl tam do poloviny září.

Porážkou krále uherského Matyáše Korvína u Vilémova nebyl sjednán pokoj. Neboť král Jiří dekretem na Horách Kutných dne 7. června 1470 daným, byl nucen obeslati všecky kraje, pány, rytířstvo a města, aby veřejně vzhůru jsouce, přitáhli vojensky k Německému Brodu, kdežto i sám osobně býti sliboval, chtěje táhnouti na Moravu, svým ku pomoci. Sfíří měli se všichni opatřiti na šest neděl. I sešlo se vojsko tak valné, že je někteří až na 24.000 lidí branných páčili. Král, veda je osobně, zaměřil ve dvou odděleních k Brnu.

V měsíci máji r. 1486 umluven byl osobní sjezd krále českého Vladislava a Matyáše Korvína do Jihlavě. Král český vypravil se k němu s předními pány a hojnými posty z měst a 29. června přijel do Něm. Brodu s komonstvem 2.000 koní čistě vypravených. Ale Matyáš účast na sjezdu stále odkládal, tak že český král dva měsíce v Brodě marně čekal a komonstvo jeho z velké části se rozejelo. Teprve 1. září hnul se Vladislav asi s 1.300 jezdci z N. Brodu, a sešel se s Matyášem, který od Jihlavy přijížděl. Jisto jest, že tak slavné průvody českých králů Skuhrovem tak často se ubírající, poskytly lidem zdejším vzácné podívání, možné jedině při tak důležité cestě.

Roku 1598 náležel Skuhrov k panství Světelskému, tedy bohatým a mocným pánům Trčkům z Lipnice.

Tehdá vládl tu Jan Rudolf, syn Buriana, zemřelého r. 1591. Když pod Trčků vymřel zavražděním Adama Erdmana, Valdštýnova přítele, v Chebu r 1630, dostal se Skuhrov s některými vesnicemi k panství Haberskému, jež obdržel od císaře Ferdinanda II. císařský generál, ~~svo~~ svobodný pán Valmerodi.

Ve válkách husitských byl kraj kolem Něm. Brodu katolickým. Něm. Brod stál dokonce věrně při nepříteli Čechů, králi Zikmundovi, neboť jeho obyvatelstvo bylo německé, potomci to německých havířů. Když Žižka Něm. Brod rozbořil a německé obyvatelstvo vybil, zůstal Brod sedm let zpustošen. Pak bylo poznenáhlu obyvatelstvo vyměněno. Místo Němců stěhovalo se do města obyvatelstvo okolní, české, které ač před Žižkou bylo horlivě katolické, stalo se v době

husitské i ve století XVI. protikatolickým.

Ve válkách husitských byl pravděpodobně kostel poškozen a fara zničena, neboť počínaje počátkem století XV, nejsou skuhrovští faráři zaránní.

Viděl 6/III. 34

Aušťík,
okr. šk. inspektor.

Doba novější.

Skuhrov patřil později k panství haberskému. Sdílel tedy s ním své osudy. Majitelé panství Habry byli:

1. Vilémovský klášter do 1421.
2. Rytíř Mikuláš Trčka z Lipé až 1634.
3. Polní vůdce Valdmerodi od 1634 - asi do 1664
4. Hraběnka Johanna Eusebie ze Ždánu provdaná za Karla Leopolda hraběte Caretto z Millesimo. asi 1664-1681.
5. Jan Šebestian hrabě z Pöttingů. 1681-1727. Adolf Felix hrabě z Pöttingů. 1727-62. Strýc jeho: Jan Adolf hrabě z Pöttingů. 1802-1808. Jan Adolf z Pöttingů a Persingů 1762-1802.
6. Jan baron Badenthal od 1808.-1814. Josef baron Badenthal. od 1814-
7. Baron Puthon.
8. Starohrabě Salm z Reifenscheidu.

Velitý zápas sedláků či dědinníků s pány a zemany v 15. a 16. stol. končil vítězstvím pánů. Hospodární Trčkové na Lipnici hromadili a stále získávali ohromné latifundie. Bývalí zemané zdejšího okolí v Kunemili, Bačkově a Dolní Krupé

během té doby vymizeli a jich statků zmocnili se Trčkové.

R. 1550 bylo v celém kraji čáslavském jen 80 svobodníků, t.j. svobodných sedláků. V našem kraji nejblíže byli tři ve Smrdově.

Všichni ostatní obyvatelé venkova stali se jen dědičnými držiteli svých statků, které jim v době předhusitské neobmezeně vlastnicky patřily.

Dle starého urbáře roku 1591 přepsaného byla tehdá ve Skuhrově „rychta výsadní" a jeden prostý a ničemný rybník (Snad v „Rybništích", či u „Hájovny". Nynější tři rybníky obecní jsou asi z doby pozdější. Rovněž rybníky u „Boudů" byly asi začátkem devatenáctého století zřízeny.)

Později při konfiskačním soupisu jmění Trčků z r. 1636 bylo asi k vůli zjednodušení administrativy spojeno vždy několik vsí v jednu velkou rychtu. Tehdy spojen Skuhrov, Radostín,

Dolní Krupá, Horní Krupá a Volešná pod rychtu Volešskou.

Toto sloučení bylo později opětně zrušeno a skoro každá vesnice dostala pak svého rychtáře. Z Volešské rychty zůstal Skuhrov a Radostín při panství Haberském. Z Dolní Krupé utvořen samostatný statek, k němuž patřily obě Krupé, Kráty, Červený důl, Chrast, dvůr Gerstein, Pochvald, dvůr Lysá, Volešná a čtyři mlýny, což zůstalo až do r. 1848, kdy patrimoniální řády vzaly za své.

Do r. 1400 byly na Habersku tyto:

Vesnice s kostelem: Heřmaničky, Dobrnice, Lučice, Skuhrov, Kněž, Vlkaneč.

Městečka s kostelem: Jeníkov, Vilémov, Habry.

Tvrze: Hostačov, Radoňov s kostelem, Vrbice.

Hrady: Smrdov s kostelem.

Klášter: Vilémovský.

Jak již dříve řečeno, stal se Skuhrov i okolí ve válkách husitských kališnickým. V těchto bouřích zničeny okolní fary. Jedině zůstala fara v Habrech a i ta byla kališnická. Ostatní kostely ve Skuhrově, Lučici a Krupé se staly filiálními kostela v Habrech až do r. 1727. Kališnickou zůstala fara v Habrech a tedy i jí podřízené kostely. (Po časech války třicetileté, po které se stala zase katolickou) Z kališnických farářů byl znám Šimon z Lučice, který r. 1530 pořídil do haberského kostela křtitelnici, jak nápis na ní dodnes zachovaný hlásá.

R. 1628 byl ustanoven pro čáslavský i sousední kraj císařským reformačním komisařem Jdeněk Lev Libštejnský, hrabě z Kolovrat, který dle instrukce mu dané měl bouřlivý a tvrdošíjný lid poddaný vkládáním vojska zkrotiti a k víře katolické přivésti, ku kterémuž účelu do

každého kraje bylo posláno 100 vojáků pěších a 50 jízdných.

Nicméně předsevzata v kraji čáslavském r. 1628 katolická reformace pouze pomocí jezuitů kutnohorské koleje, ale do r. 1638 neměla žádného výsledku. Vpádem Švédů byla od r. 1639 do 1649 opět přerušena.

Teprve po roce 1649 donuceno zdejší obyvatelstvo všelijakým domácováním ku katolictví.

R. 1630 tvořil celý čáslavský kraj jeden vikariát. Teprve později byl zase rozdělen, jako bylo v době předhusitské, na dva vikariáty: čáslavský a něm. brodský. Ke brodskému patřily fary: Něm. Brod, Bělá, Čacholín, Pohled, Halry, Sv. Kříž, Cholěboř, Krupá, Libice, Skuhrov, Lučice, Modlelín, Uhelná Příham,

Skuhrovská fara odváděla r. 1352 papežských desátků při jednotlivých ročních sbírkách 12 grošů. (Lučická 18, v Halrech 18.).

Roku 1367, 1385 a 1399 neplatila ničeho, neboť nebyla [illegible] osazena. Roku 1369, 1384 a 1405 platila jen 6 grošů.

V církevním ohledu náležela plebanie Skuhrovská s jižní polovinou nynějšího okresu haberského k děkanátu Brodskému. Byly to fary v Haluch, Smrdově, Kněží, Lučici. V Dobrnici a Radoňově v husitských válkách zanikly a nikdy již osazeny nebyly. Podobně v Heřmanicích.

Plebanie Kněžská byla starší Skuhrovské i Haberské. Skuhrovský farář Jan, dne 13/5. 1362 potvrzený, byl ve své důstojenství uveden kněžským farářem. V určitý čas 14. stol. byla fara jen v Kněži a proto kněžští faráři docházeli občas do Habrů, aby tam vykonávali bohoslužbu.

Čeněk z Wartenberka, pán na Lipnici a velký přívrženec kalicha, katolické kněze na svých pozemcích vyháněl a nahrazoval je kališníky.

V době Husově patřilo v našem kraji darem neb koupí k Vilémovskému klášteru všecko od Okrouhlice po obou stranách řeky: Valečov, Dobrá Voda, Nová Ves, Járitkovice, Lučice s hostelem, Pohled, Malčín, Přísecka, ves Komárov, Kejžlice, Olešnice, Světlá, Kochanov, Mrzkovice, Leštinka, Březinka, Benetice, Bohušice, Žebrákov, Slujátky, Druhanov, Opatovice, Dlužiny, Jboží, Kněž s hostelem, hrad Snordov s Bačkovem, Štěpánov, Lubno, Proseč, Habry, a dál, celý ten kraj až za Vilémov. Ačkoliv svého času i Skuhrov mu patřil, v této době Husově patřil Skuhrov s Olešnou, Veselou i Sedletínem a Radostínem k panství Jlebskému.

R. 1265. se poprve připomíná panské sídlo Žumberg či Ronovec, patřící obci Němbrodské. Říká se mu též Sommervald, lidově Zimbald. Jeho rozvaliny poukazují na menší tvrz.

Památný „Černý Kříž“ u Habrů a podobný kříž ve Skuhrově proti čís. 4. svým tvarem připomínají nejstarší kříže z doby Cyrilonechodějské.

Za posledních let vlády Trčků z Lipnice byl stav okolí Skuhrova podle register správních panství Světlá z 1591 přepsaných (Pam. Arch. -291.) tento:

K panství světelskému patřily mimo jiné: ... Smrdov. Habr městečko s rychtou, svobodnou krčmou, s masnými krámy i s úroky ze Židů, mýto při Habru, s krámy pekařskými, várny menší a větší.

Bačkov ves, rychtář svobodný a dědičný spravuje i ves Zboží.

Zboží ves, Lubno ves, Miřátky ves s rychtou svobodnou. Rychtář spravuje i ves Proseč. Vepřekov s rychtou a posúdným. Chrtnice ves. Kyszble ves s rychtou výsadní. Dvůr Bobrkovský, který býval svobodný, role od něho rozdány Chrtnickým

pod pluh, jedna část odkázána záduší Radňovskému.

Jiřikov ves s rychtou svobodnou. Rychtář spravuje ves Veselí.

Veselí ves. Kámen ves s rychtou svobodnou. Tis ves s krčmou a rychtou svobodnou. Rychtář spravuje i ves Kněž. Jilem ves s mlýnem a pílou. Sedletín ves. Jankov ves s rychtou. Svinná ves s rychtou. Petrovice ves s rychtou a krčmou. Nová Ves s rychtou svobod. a výsadní. Spravuje ves Skuhrovec (nyní dvůr.). Libice ves. Rychtář spravuje Lhotu Žeb. V Libici je podací kostelní s clem. Hrnčíři chotěbořští berou odtud hlínu za plat. S výsadní krčmou. Lhota Žebráčí.

Lučice ves s rychtou svobod. a výsadním mlýnem.

Malčín (Malšín) ves s rychtou svob. a krčmou.

Komárov ves s rychtou svob. (nyní dvůr.)

Skuhrov ves s rychtou výsadní.

Velká Volešná ves s rychtou výsadní.

Malá Volešná (nyní Volešnice) ves s rychtou výsadní. Rychtář spravuje i ves Valečov. (nyní drůz.)

Žďár ves s rychtou výsadní. a hrčmou. Pelestrov, panský drůz, spravuje ho rychtář Žďárský.

Radostín ves s rychtou svob. Horní Krupá ves s rychtou výsadní a hrčmou. Dolní Krupá ves s rychtou výsadní.

*) Tvrz Krupá se vším stavením, jakož ve svém položení byla, jest svedena a prodána s tím, co jest při zápisu zapsáno, mlýn, píla. To ve vsi Dolní Krupé, kdež se kněz na ten čas nechová, se vším k témuž poddacímu kostelnímu příslušenstvím. A dědiny a louky od téhož poddacího lidem se pronajímají a z toho nájmu náklad na kněze a na kostel se činí. Jest také k tomu poddacímu chalupa.

*) Jest uvedeno doslovně.

Les Zumrvald. (Sommerwald.) Pohled ves s rychtou. Drůz Žáky u Čáslavě.

Z těchto register vidno, že koncem 16. stol. zaujímalo světelské panství krajinu až k Doubravce a sice nynější velkostatky: Panství Světelské, Haberské, Vrbice, Cholebov, Okrouhlici, Bačkov, Tis, Zboží, Nová Ves u Chot., Libice, dol. Krupá, Nová Ves u Led., Něm. Brod.

Roku 1608 táhlo Skuhrovem od Něm. Brodu k Čáslavi vojsko Matyášovo, jak o tom písemnou zprávu zachoval radní písař čáslavský, M. J. Paladius: „Napřed jel pan Maxmilian z Lichtensteina na koni, za ním asi na dezeti koních páni někteří a za ním asi hony lid ten v svém pořádku, někteří z nich i střeleli. Na větším díle mají muškety dobře zpraveny, ostatek dardy; díl jich dobrý a na větším díle všichni v plechu předním i zadním, ano i sturmhauby mají. Rozdělil se všechen na dví po pěti praporcích. Předních pět praporců když minulo,

za nimi střelba, deset kusův, šesti koňmi každý kus se táhl, osm bylo tak velkých, co by pěst člověka vjíti mohla, nové všecko. Dva hmoždíře, díry v nich trochu větší, po čtyřech koních v nich. Praporce byly všech pět modrých, na nich jest malovaná ruka velká až nad loket a v ní meč a slova tato: „Pro patria." Když minuly kusy, za nimi mnoho vozů knotů a jiných naplněných nevím čím, slamou a senem byly obkladeny. Za těmi opět druhá polovice šla podobně jako prvnější s muškety a dardami, ale více mušketův. Uprostřed opět pět praporců modrých, na čtyřech podobně co prve, na pátém strom s kořeny zelený a jeden pramen vycházející od kořene, však suchý a beze všeho listu a v něm sekera vtáta. Na tom praporci byla napsána tato slova: „Salus svadet." a to s obojí strany. Po pominutí

toho lidu, tu již opět množství vozů vezeno bylo, co na nich znamenati nebylo, kromě na některých ty knoty, lopaty a potřeby jich všeliké. Mezi nimi pak také i francimor se hrnul. Šaty těch knechtů všecko sukničky modré, bílým premované a na rukávě levém mají cifry od 1. až do 10. Ladunku okolo sebe spotřebu. Lid výborný, junáci znamenití. Jsou pak všechno Rakušané a řemeslníci a není, jak sami oznamují, mezi nimi sto lidu sedlského....."

Skuhrov, tak jako sousední Něm. Brod, ležící na sterce Jihlavsko haberské, či jak tehdá se již „na silnici" říkalo, trpěl po všechny časy častými pochody a ubytováním vojsk, jakož i vpády nepřátelskými. (Za humny statku p. V. Jůzla, číslo 5., byla nalezena r. 1929 dělová koule železná ve hloubce půl metru.) Zvláště za válek třicetiletých přešly tudy mnohokráte voje

přátelské i nepřátelské, císařské i švédské, oboje stejně hladové, stejně vyděračné, připravující obyvatelstvu nezměrné útrapy. Oboje voje plenily široký kraj nemilosrdně a lid trpěl nevýslovně. Obě vojska po vesnicích nemilosrdně rekvírovala. Třikráte byl Brod kořistí Švédů, kteří jej úplně vydrancovali, pobořili a spálili. Podobně vedlo se i jeho okolí, tedy i Skuhrovu.

Po české defenestraci a počátečním odboji českých pánů, přitáhlo císařské vojsko pod Khuenem od moravsko-uherských hranic k Polné, kam dorazil vrchní velitel císařský Buquoj dne 2. září 1618 a odtáhl se vším vojskem dne 6. září 1618 k Něm. Brodu, kde pobyl tři dni. Dne 9. září 1618 táhlo toto vojsko přes Skuhrov, Halvy k Čáslavi. Tam přitáhl také M. Thurn, ale do boje se s ním nepustil, čekaje na pomoc Slezáků. Císařští

vypálili pak mnoho vesnic v okolí a pro nedostatek potravy odtáhli k Pelhřimovu. Tam 3. listopadu 1618 Thurn se Slezáky porazil císařského gen. Dampiera. Od vojska Buquojova, byli to vesměs Uhři, trpěly nejvíce Bračice, kde se utábořili a v okolí hrozně řádili.

R. 1638 odvedeno ve zdejším kraji pro soldáty jeho milosti císařské 60 strychů obilí.

R. 1639. táhla část švédského vojska Bannerova od Čáslavě přes Skuhrov na Brod a Jihlavu, při čemž celý kraj byl zničen, vydrancován, vypálen. V tomto roce byl asi skuhrovský hostel vypálen. Velké požáry, nářek, pláč a krev značily jejich cestu. V podzim téhož roku byl gen. Banner císařskými ze země vytlačen, ale lidu nepomoženo. Uvaleny na něj zase velké daně a rekvisice na vydržování vojska císařského. Také Brod byl r. 1639 a 1643 od Švédů úplně

zničen.

R. 1645. byl po dvakráte jeništěm hrůz pro naši krajinu. To bitvě u Jankova dne 6. března 1645 bylo místo ubytováním čtyř pluků (Hammersteinský, De Avangarda, Butlerovský...), které tam po 8 dní a nocí ležely, o všecko jmění připraveno. Vedle vydržování vojska musili obyvatelé veliké výkupné a daň v obnosu několika set tisíc zlatých zaplatiti a dluh si učiniti. Mimo to švédskému gen. Torstensonovi několik set korců obilí, nehledíc, že tento rok dvakráte krupobitím pozbořeno, do jihlavského skladiště odevzdali.

Proto, když téhož r. 1645 blížilo se opět švédské vojsko, znovuzil se zbylého obyvatelstva hrozné zděšení. Poslali k veliteli švédského vojska, generalfeldmaršálovi Leonhartovi Torstensonovi neobyčejně prosebný a poníženě dopis, aby zu-

boženého města ušetřil. Dopis nepomohl. Švédové do města vtrhli, úplně je vydrancovali a hradby jeho rozbořili.

Možno si představiti, že skuhrovskému obyvatelstvu, pokud které by bědy přetrpělo, vedlo se podobně.

Po ukončení strastiplných válek třicetiletých chodily opětně kraj od kraje reformační komise, neboť obyvatelstvo zdejšího kraje, Skuhrova i Olešné, bylo vesměs ryze protestantské, a snažily se nepatrné zbytky obyvatelstva na řím. katolickou víru obrátiti.

Tak dne 24. února 1628 přišli i do Brodu J. M. C. páni komisaři v příčině reformace. „Na ráno jezuita kázání ve velkým kostele učinil. Potom pak obec povolána byla do Starý Rychty (nyní č. 88 vedle okr. soudu.). Tam obci patenty čteny byly, kdo se chce s jeho Milostí Císařskou v náboženství srovnávati a katolickou víru

přijali, ten že má v české zemi zůstati, a kdo by pak nechtěl, tehdy aby hleděl do Velikonoci české země prázden býti. Páni komisaři byli: p. Václav H. Libstejnský z Kolovrat, P. Vilím z Kolovrat, a P. Ivan Platais, kanovník pražský." Brodští vidouce nezbytí, přijali rychle katolickou víru. Podobně dělo se i v okolních vesnicích, kde protestantské obyvatelstvo dlouho se udrželo, net na oko přestoupilo na víru katolickou. Tajných vyznavačů protestanství udrželo se tu mnoho, zejména na panství Krupském.

Strašným následkem 30tileté války byl třikráte se po sobě opakující mor, který naši obec i sám Brod zachvátil.

Aby obrácení lidu na víru katolickou bylo provedeno vesměs, připravovala se po míru vestfálském nová protireformace, soustavná a neúprosná. Aby byl zajištěn přesný základ, bylo

r. 1651 nařízeno podrobné popsání všeho obyvatelstva po všech panstvích podle víry, věku a stavu. Každé panství muselo podati přesné přiznání. Tato statistika jest dnes uložena v archivu ministerstva vnitra, (kde byla mnou studována.)

Jest nadepsána:
Sbírka seznamů poddaných z r. 1651. Panství Habry. Počet listů: 22.

„Já Jan Brouček Velenický, správce panství Haberska, přiznávám se, že na panství tomto J. M. sirotkům Valmerodským náležejícímu a mně nyní pod správu svěřeném, tyto níže psané osoby a lidé se nacházejí."

Nyní následuje soupis obyvatelstva celého panství, z čehož jenom věci pro náš kraj zajímavé vypisuji.

Město Habry má 50 katolíků a 24 nekatolíky (označené „s nadějí na polepšení) mimo děti.

Dále uveden:

Sand Welkovolešnický:

Ves Volešná:

1. Martin Rychlář, poddaný, hospodář, 55 let, nehalobník.
Markéta, poddaná, jeho manželka, 25 let, nehalobník.
Jan, poddaný, 7 let, syn.
Kateřina, poddaná, dcera.
Jiřík, pacholek, poddaný, 16 let, nehalobník.

2. Václav Semrád, poddaný, hospodář, 47 let, nehalobník.
Anna, poddaná, manželka, 40 let, nehalobník.

3. Jiřík Kahule, poddaný, hospodář, 23 let, nehalobník.
Markyta, poddaná, manželka, 18 let, nehalobník.
Martin, poddaný, bratr, 27 let, nehalobník.

Dnes statek č. 3. podnes u Kahulů zvaný.

4. Jan Kapr, poddaný, hospodář, 25 let, nehalobník.
Markyta, poddaná, manželka 20 let, nehalobník.

5. Martin Krtů, poddaný, hospodář, 27 let, nehalobník.
Marianna, poddaná, manželka,

15 letá, nehatolík.

6. Matěj Petrů, hospodář, 30 letý, nehatolík.

Kateřina, manželka, 20 letá, nehatolík.

Mikoláš, pacholek, 13 letý, nehatolík.

7. Vác. Škandova, poddaná, hospodyně, 30 letá, nehatolík

Tomáš, poddaný, syn, 12 letý, nehatolík.

Mikoláš, poddaný, syn, 10 letý, nehatolík.

8. Jiří Karas, poddaný, hospodář, 22 letý, nehatolík.

Maruše, poddaná, manželka, 23 letá, nehatolík.

Lidmila, poddaná, dcera, 13 letá, nehatolík.

9. Matěj Klanecký, poddaný, hospodář, 40 letý, nehatolík.

Dnes statek čís. 27, p. Petřilky u Klanečků zvaný.

Dorota, poddaná, manželka, 19 letá, nehatolík.

Vinca, poddaný, syn, 13 letý, nehatolík.

Dorota, děvka, poddaná, 12 letá, nehatolík.

10. Jiřík Šoupalík, hospodář, 28 letý,

Dnes statek čís. 26 p. Štěpána u Šoupalíků zvaný.

nekatolík.
Anna, manželka, 22 letá, nekatolík.
Pavel, pacholek, 18 letý, nekatolík.

Dnes statek čís. 9. p. Čelátka u Kořínků zvaný.

11. Jiří Kořínek, poddaný, hospodář, 20 letý, nekatolík.
Anna, poddaná, manželka, 16 letá, nekatolík.

12. Matouš Navrátil, poddaný, hospodář, 30 letý, nekatolík.
Mandalena, poddaná, manželka, 20 letá, nekatolík.

Podruzi:

13. Jan Vampola, poddaný, podruh, 25 letý, nekatolík.
Markéta, poddaná, manželka, 20 letá, nekatolík.
Anna, poddaná, dcera, 8 letá, nekatolík.

14. Vavřinec Ryšavý, poddaný, podruh, 18 letý, nekatolík.
Dorota, poddaná, manželka, 17 letá, nekatolík.

15. Jiřík Kořínek, poddaný, podruh, 20 letý, nekatolík.
Dorota, poddaná, manželka, 16 letá, nekatolík.

16. Jan Pavlíček, poddaný, podruh, 40 letý, nekatolík.
Anna, poddaná, manželka, 25 letá, nekatolík.
Václav, poddaný, syn, 13 letý, nekatolík.
17. Jakub Cizopanský, podruh, 23 letý, nekatolík.
Barbora, manželka, 18 letá, nekatolík.
Ze soupisu toho vidno, že Olešná měla 46 obyvatel, z toho 34 příslušníků rodin hospodářů a 12 rodin podruhů.
Všichni jsou v soupise označeni jako poddaní. Jedině u rodiny Maléje Petrů a Jiříka Šoupalíka není označení „poddaný", ale je nahraženo vodorovnou čarou. Byli to asi svobodní hospodáři.
Rovněž u Jakuba Cizopanského není označeno poddanství, poněvadž to byl předěhovalec a poddaný jiného, cizího panství.
Všech 46 obyvatel je označeno jako nekatolíci, vesměs s nadějí

na polepšení, t.j. s nadějí na
přestoupení k víře katolické.

Skutkový:

1. Jan Rychtář, poddaný, hospodář,
28 let, nekatolík.
Kateřina, poddaná, manželka,
18 let, nekatolík.
Jiřík, poddaný, hoch, 15 let, neka-
tolík.
Jakub, poddaný, hoch, 10 let, neka-
tolík.
Anna, poddaná, dcera, 11 let, neka-
tolík.
Marjana, poddaná, dcera, 2 let.
2. Šimon Tesař, poddaný, hospodář,
30 let, nekatolík.
Anna, poddaná, manželka, 25 let,
nekatolík.
Kateřina, poddaná, dcera, 10 let,
nekatolík.
3. Jíra Ráků, poddaný, hospodář,
28 let, nekatolík.
Markyta, poddaná, manželka,
22 let, nekatolík.
4. Jan Novej, poddaný, hospodář,

37 let, nehalobík.
Anna, poddaná, manželka, 25 le-
tá, nehalobík.
Mikoláš, poddaný, syn, 18 let, neha-
lobík.
5. Matěj Sedláček, poddaný, hospodář,
25 let, nehalobík.
Dorota, poddaná, manželka, 22
letá, nehalobík.
Anna, poddaná, dcera, 10 letá,
nehalobík.
Martin, poddaný, pacholek, 15 let,
nehalobík.
6. Jan Kovář, poddaný, hospodář,
35 let, nehalobík.
Marie, poddaná, manželka,
28 letá, nehalobík.
Alžběta, poddaná, děvka, 15 letá,
nehalobík.
7. Jan Matějů, hospodář, 28 let,
nehalobík.
Majdalena, manželka, 18 letá, neha-
lobík.
Běta, dcera, 5 letá, nehalobík.
8. Jan Myšák, cizopanský, podruh,
23 let, nehalobík.

Majdalena, manželka, 18 letá, nekatolík.
Jan, syn, 2 letý.

Ze záznamů vidno, že Skuhrov měl po 30tileté válce jen 27 obyvatelů. Z toho všichni byli poddaní, mimo Jana Myšáka, který byl cizím poddaným. Všech 27. obyvatelů byli nekatolíci s nadějí na pol.

Radostín

měl tehdá 22 vesměs poddaných obyvatel, všichni nekatolíci.

Soud Lučický:

Ves Lučice má 2 katolíky a 78 nekatolíků.
Nynější dvůr Komárov byl tehdá vsí a měl 33 poddaných, vesměs nekatolíků. Byl tedy větší vsí než Skuhrov.
Nynější dvůr Valečov byl tehdá rovněž vsí, se 36 poddanými, vesměs nekatolíky.

Soud Tisovský:

Ves Tis měla 64 poddané, z nich 1 katolík, 63 nekatolíků.
Kámen měl 27 poddaných, samých

nehatolíků.
Kněž, Proseč a Mirátka byly také osady ryze nehatolické.
V Jiříkově byli 2 katolíci, ostatní nehatolíci.

Jest zajímavé, že mnohé jména rodů nyní ještě se vystytující, byla tu již tehdá, před třemi sty léty. Mnohá připomínají se do nedávna. Na příklad:
V Olešné jméno: Jiřík Kahule, Petrů, Jiří Karas, Matěj Klanecký, Jan Vampola,
Ve Skuhrově: Jan Nový, Matěj Sedláček.
V Radostíně: Martin Machal, Václav Havlů, Roček, Polák, Jiřík, Jambor.
V Komárově: Vávra Havlů, Pepan Semerádů, Martin Suchej.
Ve Volešnici: Jan Šimánek, Jiří Drahovzal, Jan Benák.
V Tisu: Jan Skřípal, Jan Mošnička (katolík), Jiřík Císař, Jan Jambor, Ondřej Kolan, Jan Tkadlec, Jakub Bártů, Jan

Fendrychů.
V Proseči: Matěj Mutlů, svobodník, Majdalena žena, Dorota a Tomáš děti.
V Jiříkově: Jakub Kavka, V. Kubát, V. Beran, Jiřík Vydlák, Matěj Adamů.
V Kameni: V. Haruka, Matěj Kment, Martin Králů, Matěj Jiří, Jan Koudelka.
V Lučici: Habásko, Tomáš Gruntorád, Beneš, Brabínek, Trauba, Dorota Doležalka, Marie Šotolka, Pavel Pavlas (podruh), Pavel Maruška, Lída Přenosilova, Manda Paulišova.

Co musel lid v těch dobách hrůz válečných vytrpěti, vidno z máločlenných rodin, z množství vdov, ze sňatků, které uzavíraly ještě děti, z mladých matek, které ve věku dětském rodily (byvši asi vojskem násilněny), z naprostého nedostatku lidí starších 50ti let a malých dětí, které bídu prostě nesnesly a umíraly předčasně. Nepatrný roz-

díl ve věku dětí a matek svědčí také o tom, že mnoho vlastních rodičů bylo nahraženo nevlastními.

Rod Kahulů se udržel do nedávných dob v Olešné na čís. 3.*), rod Klaneckých na čís. 27.*), rod Kořínků na čís. 9.*). Rod Sedláčků byl do nedávna ve Skuhrově na čís. 3., Nový na čís. 1.

*) Blaněk-Kahulů.
*) nyní Petržílka.
*) nyní Čelák.

Památný ten soupis je ukončen takto: „V městysi Habru je kostel výsadní. + K němu filiální kostel v Kněži. + K němu dobrnický, kostel filiální, ve vsi Skuhrově kostel filiální, k němuž vynachází se právo 173, jednou každoročně se dává 15 grošů míš., dluhův z týchž právo vynachází se .... 76 kop 59 gr. 4 denáry, vše v záduší dává se faráři haberskému každou službu boží 30 grošů.

Ve vsi Lučici kostel filiální! –

.... a t. d.

Zakončení zní:

„Že tomu tak a nejinak jest, též že jsem se v tom věrně a upřímně zachoval, na potvrzení toho téhož jest datum dne 22. aprila 1651 – J. Brouček Velenický. Toto poznamenání podpisem vlastní rukou jména mého přitištěným dekretumem jsem stvrdil, já purkrabí panství Habrského."

Tis byl později odtržen a dostal se před r. 1689 do rukou p. Jana Jeronyma Jindřicha z Löwenfeldu. Od r. 1689 do 1698 náležel panu Janu Ciborovi Jeníkovi z Gernsendorfu. V 18. století byl opět spojen s panstvím Habrským.

Kostel ve Stuhrově, vypálený a zpustlý byl r. 1693 opět obnoven a r. 1727 i fara při něm obnovena. Pravděpodobně toho roku byla i škola zřízena, neboť v matrice se od toho roku objevují jména „ludimagistri". Jméno zakladatele školy není

vůbec známo, neboť, když byla r. 1727 fara obnovena hrabětem Adolfem Felixem z Pötlingů, pánem na Habersku a p. Leopoldem Schönofcem z Ungerwerthu, pánem na Dolní Krupé, o škole se nestala nikde zmínka.

Při obnovení kostela, bylo dne 23. dubna 1693 portatile (kámen s oltářními ostatky) pro hlavní a vedlejší oltář čtrnácti pomocníků pražským arcibiskupem Janem Bedřichem hrabětem z Valdštýna vysvěceno.

Když panství Trčků bylo skonfiskováno, necháno různým důstojníkům za věrné služby v Trčkovském procesu co odměna. Tak dne 10. června 1636 Reinhardovi, svobodnému pánu z Valmerodi dán za 60.000 zl. rýnských statek Habry s 25 vesnicemi a poplužními dvory (mezi nimi i Skuhrov.).

R. 1679., za velikého moru, ujížděl před ním císař Leopold s ministry a celým dvorem z Vídně jihlavsko Laberskou cestou do Prahy.

Šest let před tím protáhl týž panovník zdejší silnicí s vojskem o 30.000 mužích.

Jak byla prováděna první reformace brzy po Bílé Hoře v naší krajině, svědčí tato ukázka z Něm. Brodu: „R. 1624 byli nejprve vyhnáni z Brodu kněží pod obojí posluhující. Pak do města pro spásu duší dána obávaná posádka císařských vojáků, praporec knechtů, kterouž měšťané po 39 neděl vydržovali museli, že mnozí z domů ulekli, když již neměli, co by jim dávali. Ale měšťané ani potom nechtěli od víry předků upustiti. Císař Ferdinand II., na cestě Brodem, třem mším po sobě na kolenou byl přítomen. Po tomto vzoru 809

měšťanů přijalo učení církve katolické. Polovice obyvatelstva buď se svolením nebo tajně utekla do Uherského Slovácka, takže město zůstalo poloprázdné. Zbytek obyvatelstva, tedy celé město, stalo se katolickým.

K statkům po Janu Rudolfovi Trčkovi a jeho manželce konfiskovaným r. 1636. a Reinhardovi, svob. pánu z Valmerodi daných, náleželo mimo čtyry jiná panství: Statek Halvy od panství Světlá oddělený, totiž:

1. Městys Halvy s 30 osedlými (a na ten čas s 21 domy prestými), které ročně 45 kop míš. platu vrchnosti odváděli, s 6 domy šerekovními, mlýnem obecním a rybníkem, za 4736 kop míš. odhadnutý.
2. Rychta Dolnická za 11.450 kop míš. odhadnutá. (Dolnice, Nová Ves, Leština, Štěpánov, Kysibl (= Gieshübel), Lubno, Chrlnice.)
3. Rychta Tisovská za 8331 kop 40 gr. m. odhadnutá, totiž ni Tis, Kněž s fili-

álním hostelem, Kámen, Miřál-
ky, Proseč, Jiříkov, s 66 osedlými,
41 s potahy, 24 bez potahů, 1 dom-
kář, se 4 hrčmami, s ročním
platem 122 kop 49 gr. m. Mlýn
sedlský, Kurka řečený, pod Miřál-
kami, s ročním platem 13 kop 28 gr.
míš., 6 rybníků, 8 leč lesů.

4. Rychta Volešnická za 8.364 kopy
57 gr. míš. odhadnutá, při níž byly
vesnice Volešná, Krupá Dolní i Horní,
(s hostelem filiálním), Skuhrov s
hostelem filiálním a Radostín, se
75 osedlými, 38 s potahy, 23 bez
potahů, 11 domkářů a 6 hrčma-
mi s ročním platem 138 kop
33 gr. míš., mlýn sedlský Melun-
ka řečený, při vsi Krupá Dolní,
s ročním platem 37 kop 30 gr. míš.
neb 50 korců žita po 45 gr., 2
rybníky a 3 leče lesů.

5. Rychta Lučická za 10.138 kop
11 gr. míš. odhadnutá, k níž
náležely vesnice: Lučice s filiálním
hostelem, Veselý Žďár, Volešnice,
Valečov, Komárov, Pohled a Mal-

čen s 5 hrčmami, 64 poddanými, 48 s potahy, 16 bez potahů, s ročním platem 179 kop 54 gr. m. Dva mlýny sedlské Neřád a Šoloba řečené s 19 kop. 30 gr. ročního platu, 4 rybníky a 8 leč lesů.

Mimo vytčené platy odváděli poddaní k těmto čtyřem rychtám náležející vrchnosti za robotu 247 kop 8 gr., totiž 171 poddaných s potahy po 1 kopě 2 groších, 93 poddaní bez potahů po 42 gr. a 16 domkářů po 20 gr. míš.

Tento statek s rychtami vytčenými v jedné sumě: 53.207 kop gr. míš., t. j. 62.075 zl. 46 kr. rýn. odhadnutý, vedle císař. resolucí ze dne 16. června a 10. září 1636, postoupen byl za sumu odhadní Reinhardovi svob. pánu z Valmerodi na Nymburku, císařskému nejvyššímu a generálnímu komisaři polnímu, na srážku 60.000 zl. rýn., dílem za jeho služby, dílem odměnou za jeho přičinění při konfiskaci

statků knížete z Friedlandu a jeho přívrženců. Dědicové pána z Valmerodi mají zaplatiti jenom zbytek sumy odhadní, t. j. 2.075 zl. rýnských. (!)

V témž soupise uvádí se mimo jiné: tvrz Chotěboř s poplužním dvorem se 4 lány polí, městečko Chotěboř, Jilem s 11 poddanými, Sedlečín se 7 poddanými, z nich 4 s potaly, a hrčmou, Veselá se 4 poddanými, z nich 3 s potaly. Rychla Kejžlická.....

Veškeré jmění Trčkovi zabavené bylo odhadnuto na 3,107.365 zl. rýn.

Reinart (též Rýnart), sv. pán. z Valmerodi měl Haberské panství nově utvořené ve svém držení asi 30 let a prodal je hraběnce Žďárské ze Žďáru, Johance Eusebii Barboře, paní na Pacově a td., provdané za Karla Leopolda Caretto, říšského hraběte z Milessimo.

Okolo r. 1681 koupil panství Haberské Jan Šebestián hrabě z

Pöttingů. Po něm následoval jeho syn Adolf Felix (1718-1762), který hned po svém nastoupení 1718 vystavěl v Halrech malý zámeček (nynější měšťanská škola), koupiv k tomu dva domy od Václava Lásky a Adama Kůrky, neboť tu posud žádné panské obydlí nebylo.

Koncem 16. stol. byly v naší krajině tyto osady s rybníky.

Tis se	7 ryb.	v nich	kapří	násady	15 kop.
Jiříkov	3 "	"	"	"	20 "
Kámen	4 "	"	"	"	14 "
Miřátka	1 "	"	"	"	4 "
Proseč	3 "	"	"	"	9 "
Lučici	3 "	"	"	"	7 "
Radostín	2 "	"	"	"	5 "
Malčín	6 "	"	"	"	11 "
Komárov	1 "	"	"	"	2 "

Skuhrov 1 pustý a ničemný.

Dne 31. července 1714 vyvstaly na západě po třetí hodině odpoledne zlověstné mraky, které se tří stran zatáhly oblohu. Brzo vypukla prudká bouře s lijavcem, která zvláště

na Polensku a Žďársku změnila se v hroznou průtrž mračen. Rybníky strhány. Voda Sázavy zaplavila dolní část Něm. Brodu až do polovice Rossmarku. Z kostela sv. Kateřiny vyčnívala jen střecha, 90 domů bylo strženo, 70 lidí se utopilo. Ves Babice byla až na 3 domy navrh smetena a 42 lidí utopeno a vodou odneseno. Menší povodně, které náš kraj zastihly, staly se r. 1817, 1845, 1850 a 1862.

III. Po bitvě bělohorské a později vedlo se lidu čes. velmi bídně. Ve válkách strádal ohromným utrpením, v míru utiskovala ho vrchnost robotami a platy. Zvláště zámecké panské úřednictvo jej neslýchaně vydíralo. Sedláci, nemohouce snésti utrpení se všech stran jim činěných, hledali pomoc v bouřích a povstáních.

Tak r. 1716 nastala velká sociální vzpoura, která mimo jiné kraje zachvátila také několik vesnic panství haberského, patřícího

Adolfu hraběti Pöttingovi a sice: Habry, Proseč, Lučici, Kámen, Jiřkov, Tis, Pohled, Lubno. Byl to projev těžkého utrpení stavu selského v minulosti. Vzpoura, která tyto vesnice zachvátila, měla za podklad odpor k robotě a proti útiskům šlechty. Jen tomu jest se co diviti, že Skuhrov nešel solidárně s ostatními odbojníky. Hlavní vůdce haberských rebelů byl Karel Kohoutek. Byl apelačním soudem v Praze odsouzen k smrti provazem, avšak cestou milosti císaře Karla VI. byl mu trest smrti prominut a proměněn v čtyři léta veřejné práce na šancích při opevňování Prahy, při čemž se měl z vlastních prostředků vydržovati. Kdyby těch prostředků neměl, měla jej vydržovati jeho vzbouřivší se obec. Ostatní rebelanti potrestáni takto: Sedlák Martin Hamza z Proseče na 3 léta práce, sedlák Jiří Habasko z Lučice na 1 rok, mlynář Jan Kůrka na 1 rok, sedlák Jiří Kostka z Kamene na 1 rok a Pavel Muttel na půl roku,

vesměs k práci na šancích. Tomáš Beran z Jiříkova měl dostati pro své v opilosti pronesené řeči od krajského úřadu ostrou důtku. Pavel Matějíček a Tomáš Sámek z Tisu, Václav Turek z Pohledu a Jiří Bárta a Martin Rádil z Lubné měli dostati od krajského úřadu rázné napomenutí, aby se zdrželi každé neposlušnosti. Potrestaní měli si trest v poutech a železech odbýti. Po vypršení trestu měli býti přísně napomenuti, aby se na příště vystříhali všech podobných skutků pod hrdelním trestem.

Koncem června 1723 ubíral se Skuhrovem císař Karel VI. s císařovnou Alžbětou Kristinou ke korunovaci do Prahy v průvodu nádherném, jenž čítal 500 vlastních a 600 najatých koní.

R. 1742 prošli Skuhrovem Sasové, kteří Něm. Brod zničili.

V Proseči narodil se dne 1. dubna 1742 Vojtěch Kotara, prostý sedlák, samouk, přirozený básník i jinak vzdělaný člověk. Byl rychtářem

obce Proseče a vrchností haberskou jmenován vrchním rychtářem a obdařen na znamení vrchnostenské přízně rákosou holí se stříbrným kováním. Psal náboženské básně, vlastenecké, satyricko-poučné a příležitostné.

Za Marie Teresie, po dobytí Prahy Prusy dne 18. září 1744, obsadil pruský král Fridrich II. jižní Čechy, jeho maršál Schwerin východní Čechy, mezi jinými obce Čáslavska až k moravskému pomezí, tedy i náš kraj. Ztráty mužstva v předchozích bojích nahražovali si Prušáci násilnou rekrutírkou v tomto českém obsazeném území. Mužstvo to ale nebylo spolehlivé a při každé příležitosti utíkalo.

R. 1754 byla asi po 12 letech dostavena státní silnice z Vídně do Prahy. Kámen na ni lámán na okolních návrších, neb svážen s polí.

R. 1769 a 1770 byla tak velká neúroda, že lid se živil všelikými travinami, z čehož vznikaly četné těžké nemoce.

R. 1775 vydán robotní patent, jímž robota zmírněna na polovic.

R. 1787 měl Strahov popisných dní a 33 čísel domovních. Domovní číslování do nedávna bere změny zachované; počátek z r. 1771. Změněného roku 1787 bylo tu očíslováno nejstarších 33 čísel. Další čísla vznikala postupně tak, jak nových domů přibývalo. (s malými změnami!)

Za císaře Karla VI. byli někteří v Čechách od misionářů řádu jezuitského kruté (a na mnoze i surově pronásledováni). Na žádost ze zahraničí r. 1735 toto pronásledování pomálu přestalo, jezuitští misionáři byli odstraněni a na jich místo byli od pražského arcibiskupa ustanoveni misionáři z řádu jiného duchovenstva. Z nich dva byli posláni do částarského kraje. Tito misionáři, duchovní vesměs vzorní, podle arcibiskupova nařízení měli pobloudilý lid získávati mírností a přemlouváním. Práce se jim však velmi nedařila, protože lid jednáním přísch-

zích misionářů zatvrzelý zanevřel na duchovenstvo a katolické náboženství vůbec tak, že žádného ponaučení přijímati nechtěl a neoblomně při své víře setrval, jako se stalo v Krupé a okolních samotách, neb Olešné. Dne 13. října 1781 vydal císař Josef II. toleranční patent, jímž vedle katolické i evangelická víra směla býti veřejně vyznávána a sbory směly býti zřizovány. Kde 100 rodin neb 500 osob se přihlásilo, povolován byl školní učitel a duchovní správce. V okolí Krupé a Olešné a Radostína objevili se následkem toho veřejně evangelíci helvetského i reformního vyznání, kteří se dosud se svojí vírou tajně museli skrývati.

Českomoravská vysočina byla koncem 18. století i dříve místem náboženských hnutí. Jich projevy souvisely s tolerančním hnutím doby josefínské. Horácký lid vzdoroval houževnatěji protireformaci a v době pobělohorského útlaku došel v náboženském hloubání zajímavých názorů.

V méně schůdných těch krajích nalézaly také odjinud přinesené názory dobrého úkrytu a někdy i také divné změny. Někdy rychle rostly, aby hned rychle zanikly. Vznikli tu i vyznavači „čistého živého", jimž přezdíváno Adamitů, Abrahamitů, Rejmonů, neb Marokánů. Z té doby se zachovalo několik písní. Zachoval se z té doby sborníček o 24 listech ručního papíru, psaný dvojí rukou, asi kolem r. 1.800. Pochází asi z Horní Krupé. Něm. brodskému museu jej daroval p. A. Čech, kolář z Olešné č. 48. Obsahuje jednu píseň marokánskou, zlomek písně marianské, píseň o staré české víře, chvalozpěv o císaři Josefovi II. První píseň vznikla po vydání tolerančního patentu asi r. 1780-1790.

R. 1756 vystavěl p. Dysmas Schönowetz svob. pán z Ungerwerthu, pán na Dolní Krupé, kapličku sv. Floriana ve vsi Olešné, kde se jednou v roce, v měsíci květnu,

slaví pout a farář skuhrovský v ní čte slavnou mši.

Dne 16. července 1762, o 11. hodině v noci vypukl oheň v domě Matěje Menouška v Radostíně, jenž strávil celé stavení. Uhořela při tom jeho manželka 40 let stará a jeho dvě děti, jedenáctiletý Václav a sedmiletý Jan. Strašně zohavená těla nešťastníků byla pohřbena na zdejším hřbitově.

Dne 31. října 1777 vysvětil světící biskup pražský Frant. Tvrdý zvonek pro kapličku sv. Floriána v Olešné, na jméno Jan. Táž kaplička byla až r. 1783 teprve vysvěcena Janem Methudem Maganerem, farářem v Habru a vikářem něm. hrodského vikariátu.

R. 1779 udeřil blesk do malé vížky Skuhrovského kostela a spálil ji. Tuto vížku vystavěl znovu r. 1787 Martin Doležal, tesař ve Skuhrově č. p. 30., vlastním nákladem. Rovněž svým nákladem dal do ní poškozený zvonek, tak zvaný umíráček, přelíti.

Po celou dobu panování císaře Karla VI. docházela český sněm každoročně královské proposice o zakládání nových far a kolatur. Pokaždé se sněm usnesl, že mají vrchnosti nové fary zřizovati, nebo obvod dosavádních příliš veliký zmenšovati. Zároveň poukazoval, že k těmto účelům není peněz.

Konečně následkem čím dále důraznějšího naléhání byla r. 1724 zřízena zvláštní komise, která do r. 1734 prosadila u rozličných vrchností znovuzřízení 43 far. Mezi nimi byla také znovuzřízena fara ve Skuhrově, která od husitských válek, tedy přes 300 let, byla neosazena.

R. 1727 poznovu opraven kostel ve Skuhrově panem Adolfem Felixem, hrabětem z Pöttingů, pánem na Habrech. Týž společně s p. Frant. Leopoldem Schönovcem z Ungerverthu, pánem na Dolní Krupé vystavěl a nadal faru ve Skuhrově.

téhož roku.

Dne 21. června 1727 uzavřeli oba smlouvu toho znění, aby obročí bývalých druhdy far ve Skuhrově a Dolní Krupé bylo spojeno k vydržování faráře ve Skuhrově, jenž měl ve Skuhrově stále sídleti a obě farnosti spravovati. Podávací měl vykonávati ve dvou případech pán na Habru a v každém třetím případě pán na Krupé. Smlouva byla stvrzena arcibiskupskou konsistoří v Praze dne 28. června 1729 a vložena do desk zemských dne 15. prosince 1729.

Obě farnosti, jakož i Lučická byly v předchozích dobách připojeny faře Haberské. Tohoto r. 1727 měla býti fara Lučická připojena také ke nově zřízené faře ve Skuhrově. Sešlo z toho pro odpor Habershého faráře.

K znovuzřízené farnosti Skuhrovsko-krupské náležely r. 1727 tyto osady: Skuhrov se samotami: mlýnem Nejedlovským (později Ti-

sovským, neb Boudovým zvaný) a Skuhrovským či Novým (dnes Melunka, či Melmukův), Radostín, Volešná s Červeným dolem a Kopaninami, Sedletín a Veselá, Dolní a Horní Krupá s Kráty, Kyjov, Břevnice, Český Dvůr (Pfafendorf), Knyk, Chrast, Pochvald (Hochwald), Lysá, Gerstein (Geierstein), Zbožice, Rozsochatec.

Ve farní matrice je zapsáno několik jmen kaplanů „Krupských". Byli to asi kaplani, kteří byli na faře v Krupé a pomáhali rozsáhlou farnost spravovati.

R. 1730 měla celá farnost 1482 osadníků. R. 1895 bylo jenom ve farnosti Skuhrovské 1515 osadníků. Z toho bylo 1411 katolíků, 94 evangelíků helvetského vyznání, a 10 židů. Dolnokrupská část farnosti měla 2.150 osadníků. Z toho 1893 katolíků, 237 helvet. vyznání, 8 augspurského, 12 židů. Obě části farnosti celkem 3.665 duší. Počet jich se za posledního 1 a půl století od 1730 do 1895 skoro ztrojnásobil.

Spojení fary Skuhrovské s Krupskou trvalo 33 let.

R. 1760 byla vystavěna v Dolní Krupé fara vlastní a osazena vlastním farářem. Farnost Krupská od Skuhrovské odloučena.

Dne 19 října 1760 byl zase Lučický filiální kostel sv. Markety od fary Haberské odtržen a k faře Skuhrovské připojen s těmito vesnicemi: Lučicí, Chlumem, Janovcem, Dobrou Vodou, Malčínem, Volešnicí, Veselým Žďárem a dvory (kdysi vesnicemi): Komárovem, Hejticemi a Valečovem. Při Skuhrovské faře zůstal 26 let.

Císař Josef II. zrušil v Čechách 74 klášterů. Z jejich zabaveného jmění založil r. 1782 „Český fond náboženský", z kterého bylo zřízeno mnoho nových far. Tak i r. 1786 znovuvřízena fara i kostel Lučický a s dříve uvedenými vesnicemi od farnosti Skuhrovské odtržen. Farářovo obročí bylo z onoho náboženského fondu doplněno na 400 zl. Lučický farář však musel Skuhrovskému faráři

odváděli ročně 2 korce ovsa v ceně 1 zl 59 kr. r. m., polovic činže z luk, 5 zl. 38½ kr. r. m. a za 12 mší 14 zl. r. m. O to povstal mezi oběma faráři později spor.

Působnost obnovené fary ve Skuhrově započala 1. ledna 1728. Prvním farářem po obnovení fary byl Karel Stankovský, od 1./1. 1728 do 3./2. 1734. Ještě 31. ledna křtil a již 3./února zemřel. Koncem r. 1733, patrně za nemoci faráře, byl zde výpomocným knězem P. Ignác. V lednu 1734 a po farářově smrti byl tu administrátorem P. Bartoloměj Archa, chotěbožský kaplan.

Od 1734 do 1762 byl tu farářem Josef Karel Černikovský. Jest pohřben v kostele v hrobce na levé straně ode dveří pod chorem. Za něho tu vypomáhali kněží: P. Sebaldus, minorita, P. Siegbert, premonstrát, Jan Podrost, Dubský, P. Kandidus, P. Thadeáš (kaplan Krupský),

O. Michal Windfrich, O. Amadeus.
Po smrti Černikovského byl administrátorem Jakub Friedrich Uhba.
Výpomocným knězem byl O. Pavel Augustián.

Od r. 1762 do 1783 byl Skuhrovským farářem Antonín Josef Bieber.
Skuhrovským kaplanem byl kolem r. 1777 Ant. Hladík. Po odchodu Biebrově byl administrátorem Václav Novotný.

Od r. 1784 do r. 1800 byl farářem Fraut. Xaver Černý. Za něho byla i Lucická fara osamostatněna a tak po 400 letech osazeny opět byla tři fary jako bývalo před husitskými bouřemi. P. farář Černý jest pochován vedle sakristie. Byl naň smrtící ve věku 54 let. Po něm byl administrátorem Josef Veyda.

Od r. 1800 až 1805 byl zde farářem O. Leopold Fischer. Po něm byl administrátorem farář Lucický.

Od r. 1805 do 1811 byl farářem Josef Schneider.
Od 1811-1818 Vojtěch Lederer.

Zajímavá jest zpráva o visitaci far kraje Čáslavského, kterou biskup královéhradecký Jan Leopold Haye, k rozkazu císaře Josefa II. r. 1783 vykonal a zachovalá, v níž se praví o faráři Biebrovi: že jest starý, nevzlý, k úřadu duchovního správce docela nezpůsobilý a že byl krátce před příchodem biskupovým pražskou konsistoří ze svého působiště odstraněn. O jeho nástupci se praví: „Nový farář, Frant. Černý pravděpodobně to, co v této křesťanské obci bylo po tak mnoho let zanedbáno a skřeno, opětně vybuduje a napraví. Je to kněz bez hany, mírný, láskyhodný pastýř, kterýž se zdá přáním svých osadníků úplně vyhovovati. Hrabě Pötting jako patron daroval jej prosbám tohoto lidu. Pořádné správě naučil se u haberského vikáře, u něhož byl po více let kaplanem a mimo to obdržel od Prozřetelnosti darem dobré, lidumilné srdce. Proti jeho kaplanovi není žádné stížnosti. Přifařené obce: Skuhrov, ves s farním chrámem, v němž se ve třech nedělích za sebou a na všechny svátky žádné bohoslužby konají.

Volešná, Radostín, Veselá, Sedletín, Chlum, Lučice, Janovec, Malčín, Skelné Hutě, Žďár, Olešnička, - vesnice, Valečov, Komárov - dvory. Lučice má veřejnou kapli, v níž se každou čtvrtou neděli žádné bohoslužby konají. Škola ve Skuhrově jest velice bídná, učitel nevědomý a proto celý tento ústav jest bez prospěchu.
Skuhrov má 216 katolíků, Volešná 201 katol. a 81 protestantů, Radostín s Veselou 207 kat., Sedletín s Chlumem 241 kat., Lučice s Janovcem 310 kat., 5 prot., Valečov s Komárovem 50 kat., Malčín se Skel. Hutěmi 230 kat., 1 prot., Žďár 228 kat., Olešnička 112 kat. Celkem 1795 kat. a 87 prot." V poznámce se připomíná, že pražská konsistoř po uvážení stáří a vad předchůdce ustanovila zde kaplana Hladíka a na jeho udržování z farní pokladny ročně 50 zl. určila. Biskup navrhuje, aby k rozsáhlé kolátuře 14 vesnic čítající byl připojen Tis a Kámen a pak zde byl ještě druhý kněz ustanoven. Farář jest chudě zřízen a nemůže ze svých prostředků pomocníka udržovati. Jest tedy třeba, aby mu byl z

náboženského fondu druhý pracovník placen.

Od 1818 do 1829 byl skuhrovským farářem Jan Alois Klobasa. Zde zemřel a jest zde pochován.

Od 1829 do 1853 Ant. Marek Ruffer Byl muž rázný a odhodlaný, vytrvalý, mstivý a neústupný, kněz horlivý, školní dohlížitel svědomitý, kazatel rozvážný. Faru, kostel i školu uvedl do vzorného pořádku. Byl pilným hospodářem na farních polích, k nimž veškerou svoji mysl obracel. Národní ruch, tehdá se probouzející, byl mu za to úplně cizím. S učitelem Citou žil v nesmiřitelném nepřátelství. Po svém přeložení do Oberkunwaldu se zastřelil.

Jan Karda od 1854-1861 byl muž výtečný, kněz horlivý a kazatel úchvatný. Dobrá pověst o něm udržela se až do dnešní doby. Jest pochován ve zdejším kostele, kdež je vsazena jeho pamětní deska.

Frant. Chmelíček od 1861 do 1874 byl zakladatelem farského parku a

horlivým lovcem. Ač byl politicky na straně české státoprávní oposice, psal ještě farní kroniku německy. Od jeho smutí počínají teprve zápisy české.

Josef Kuttelwascher, administrátor od 1874 do 1875. uspořádal svobodné chase ve farské zahradě taneční zábavu. Hojným pivem a kořalkou zpitá chasa zpívala pak posměšné a hanlivé písničky před domy některých neoblíbených osobností. Za něho prvně proniklo národní cítění na Skuhrovskou faru.

Frant. Chaloupka od 1875–1878 byl muž tichý a kněz přesný, Čech upřímný. Nelibě nesl, že se kořalka nemírně mezi občany šířila.

Antonín Herout administrátor a farář od 1878 – do 1886.

Když, r. 1727 byla ve Skuhrově obnovena fara, byla pravděpodobně při ní zřízena i škola (farní), ač v zakládací listině se o ní ničeho nepraví, ale ve farních knihách, těsně po založení fary se uvádějí jména lidí jako „ludi magistri" (= učitelé).

neb kantoři (= kostelní zpěváci a učitelé). Prvním známým a snad vůbec prvním skuhrovským učitelem byl Leopold Gron, od 1728 do 1738.

Od 1738 – 1771 byl Antonín Mikál. Jak tehdá bylo zvykem, byl zván na četné svatby a křtiny, jichž se v počtu 72 účastnil, jak ve Skuhrově, tak v Olešné, Sedletíně, Veselé, Chrasti, Lučici, v Hoglových hutích (= Dobré Vodě) i ve Ves. Žďáře. Tehdá patřily do skuhrovské školy děti ze Skuhrova, Olešné (tehdá Velké Volešné), Veselé, Sedletína, Radostína. Ačkoliv kolatura Dolno Krupská byla ke skuhrovské faře připojena, byla v Dol. Krupé již škola zřízena, neboť r. 1747 jmenuje se Jan Štekl, jako krupský kantor. Když pak r. 1760 byla fara lučická ke skuhrovské připojena, byly také tyto obce ke škole ve Skuhrově připojeny, a sice: Lučice, Janovec, Chlum, Veselý Žďár, Malčín, Hoglovy hutě, Olešnice a dvory Komárov a Valečov, neboť skuhrovský učitel v těchto obcích

až do r. 1842 koledu vybíral. Lze si představiti, že tyto děti pro vzdálenost a neschůdnost cesty do školy choditi nemohly. Mikát žil v neklidných dobách válek za M. Teresie. Požíval velké vážnosti a jest na zdejším hřbitově pochován.

R. 1742 Sasové zdejší kraj zničili.

Od 1771–1772 byl skuhrovským učitelem Ferdinand Volný. Za něho bylo provedeno r. 1771 číslování domů.

Od 1772–1786 Josef Hadrián. Žil s obyvateli v dobré schodě.

Kolem r. 1790 tu byl Jan Novák. Za něho byla sestavena první školní fase 6/5 r. 1790, dle které byl příjem skuhrovského učitele pevně stanoven:

1. Počet dětí: chlapců 43
děvčat 56
Celkem 99

a.) Chudých a placení sobotálesu neschopných . . . . . 42.

b.) Z rodin, odkud chodilo více než 3 děti, tudíž za převyšující počet neplatících . . . . . 2.

c. Počet dětí, za něž se školné platí:
celkem 55.

2. Z realit náleží učiteli následující:
a.) 6 korců pole školního vynáší . . . . . 4 zl. 30 kr.
b.) Zahrádka u školy . . . . . — 30 „

3. Příjmy od kostela:
a.) Za školní hudební službu 8 zl —
b.) Za službu kostelní . . . 5 „ —

4. Od vrchnosti:
a.) 9 mír žita v ceně 13 „ 30 kr.
b.) 2 sáhy měkkého dříví 3 „ —

5. Od příslušných obcí:
a.) Ze školního fondu 17 „ 53 „
b.) Z pohřbů (stola) 5 „ —
c.) Za zvonění proti bouřce se ničeho neplatí.
d.) Týdenní sobotáles:
od 17 dětí po 3/4 kr. = 12 3/4 kr.
od 17 „ „ 1 „ = 17 „
od 16 „ „ 2 „ = 32 „
Dohromady: 1 zl 1 3/4 kr.
jež činí za 46 týdnů placených 47 zl 20 kr.

e. Dříví se dává kolik, kolik se spotřebuje.

f. Domovní příspěvky z 240 domů:

na Nový rok (koleda) ..... po 3 kr.
na Sv. Jiří (vejce) ..... po 15 "
na Zelený čtvrtek (vejce) ..... po 15 "
Celkem: 12 zl 30 kr.
Veškeré příjmy obnášejí celkem v
roční ..... 100 zl 43½ kr.

Od r. 1796 do 1810 byl zde učitelem Andreas Veselý. Zemřel zde na horkou nemoc a jest zde pochován.

Od 1810-1811 jeho syn Antonín Veselý, který se učitelství u svého otce vyučil. V obci Veselé, ač ke Skuhrovu patřila, bývala privátní škola, na které od r. 1794 do 1808 vyučoval krejčí Franc. Hirsch. Od r. 1808 do 1810 zřízena ve Veselé postranní škola, na které měl v zimě skuhrovský učitel nejmenší děti učiti. Veselý sám poslal svého syna Antonína. Když Andreas zemřel byl Antonín přikázán do Skuhrova. Ale r. 1811 odešel Antonín opět do Veselé a tam do r. 1822 soukromě vyučoval, později i domeček si zakoupil a

v něm děti vyučoval až do r. 1823, kdy byla v Sedlelíně škola postavena, Veselá k ní přiškolena a prvním učitelem Fr. Příhoda ustanoven. Soukromou školu ve Veselé zrušil a veřejnou v Sedlelíně svým nákladem postavil Josef Vančura, rytíř z Brachfeldu.

První fase (přiznání) školní skuhrovské, na předchozí straně zakončená, má toto ukončení:

Sestaveno 6. května 1790.

Podpisy: Drupas Jan, c.k. komisař.
Franz Czerný (Černý), farář.
Johann M. Fridl, direktor.
Johannes Novak, školní učitel.

Pro zajímavost a zájem uvádím dále: Soupis školou povinných dětí ke škole skuhrovské, panství Habry, z roku 1790:

(Pozn. Za jménem uvedeno náboženství. Rok značí rok, od kdy chodí dítě do školy. Jeden křížek značí, že chodí do školy stále, dva křížky přetržitě (někdy), tři křížky značí, že dítě do školy vůbec nechodí.)

Skuhrov.

Dvanáctiletí:

Jakub Křižík, kat., +++.
Vojtěch Žirovnický, kat., od 1785, ++.
Kateřina Traubin, kat., +++.
Katharina Gregorin, kat., +++.
Anna Habaskin, kat. +++.

Jedenáctiletí:

Josef Benáh, kat. +++
Johanes Bárta, kat. +++
Johanes Vidláh, kat. +++
Katharina Škaudilova(in), kat. +++
Marie Hradecka(in), kat +++
Veronika Štěrbin, kat. +++
Kateřina Krupičkin, kat +++
Magdalena Křipalin, kat +++

10 letí:

Josef Žirovnický, kat, 1786, ++
Marie Šimánkin, kat. 1787 ++
Magdalena Skalakin, kat. +++
Magdalena Doležalin, kat. +++

9 letí:

Wenzl Benáh, kat., 1787, +
Jakub Škaudil, kat., +++
Josef Gregor, kat. +++
Tomáš Habásko, kat. 1787 ++

Matiáš Skaláh, kat. 1787 ++
Katharina Svobodin, kat. +++
Anna Šimůnkin kat. +++
Anna Vlčkin, kat +++
Barbara Quentin, kat., 1786, +
Anna Holikin, kat. 1786 +
Katharina Křupalin kat +++
8 letí:
Johanes Žák, kat. 1789, ++
Rosálie Hradeckin, kat. 1788, +
Magdalena Krajčkin, kat. 1787 +
Barbora Doležalin, kat +++
7 letí:
Jakob Vidlák, kat. 1788, +
Jakob Bělohlávek, nekat. 1789, ++
Jakob Kolařík, kat. +++
Marie Svobodin, kat. 1789 ++
Magdalena Vlčkin, kat. 1788 ++
Anna Křupalin, kat. 1789 ++
6 letí:
Hradecký Wenal, kat. 1789 +
Matiáš Tustina, kat. +++
Wenrl Žák, kat. +++
Barbara Skandilin, kat. +++
Magdalena Habáskin, kat. +++
Celkem 15 chlap., 22 děvčat.

Olešná.

12 letí:

Kořínek Josef kat. +++
Šoupal Johann, evangel. +++
Kocourek Tomáš, kat. +++
Myslivečkin Magdalena, kat. +++

11 letí:

Kocourek Martin, evang. +++
Kocourek Mathiáš, kat. +++
Calta Matiáš, nekatol. +++
Myslivečkin Magdalena, kat. +++
Doležalin Barbara, kat. +++
Karasin Magdalena, nekatol. +++
Tomšovskin Anna +++
Šohýřin Eva +++
Myslivečkin Kateřina. +++

10 letí:

Kocourek Josef, nekat. +++
Hruška Wenzel, kat. +++
Šoupal Matiáš, nekat. +++
Divíš Martin, kat. +++
Foukalin Magdal., kat. +++
Myslivečkin Anna, kat. +++

9 letí:

Blažek Matiáš, nekat. +++
Kocaurkin Eva*), kat. +++

*) Dle dnešní výslovnosti Kocourkova.

Myslivečkin Anna, kat +++
Vampolin Elisabela +++.

8 let:

Kocourek Johann, nekat., +++
Foukal Jos, kat., +++
Šaupal Thomáš, nekat. +++
Valentin Magdalena kat., +++
Šifaurkova Katharina kat. +++
Kocourkin Kateřina, kat. +++
Klaneckin Elisabeta, kat. +++
Myslivecekin Barbora, kat. +++

7 let:

Hruška Matěj, kat., +++
Diviš Jiří, kat. +++
Myslivecekin Rosálie, kat. +++
Vampolin Magd. kat. +++
Šifaurkin Anna, kat. +++
Foukalin Eva, kat. +++
Vrbin Magd. kat. +++

6 let:

Havel Wenzl kat. +++
Doležal Wenzl kat. +++
Karas Jakub, nekat. +++
Mistl Johann, nekat. +++
Šolc Jakub, kat. +++
Havlin Anna kat. +++

Valentin Anna, kat. +++
Mysliveckin Anna, nekat. +++
Kahulin Eva, kat. +++
Čelakin Anna, kat. +++
Mysliveckin Kateřina, kat. +++
9 hoch., 25 dívek, 23 kat., 11 nekatol.

Radostín:
12 letí:
Troubin Veronika, kat. +++
Havlin Magd. kat. +++
Musilin Elisabet kat. +++
11 letí:
Vrzalin Barbora kat. +++
10 letí:
Trouba Jakob kat. 1786. ++
9 letí:
Jelínek Fridrich kat. 1786 +
Veselej Josef kat +++
Sedláček Martin. kat +++
Sedláčkin Kateřina kat. +++
Havlin Anna. kat. +++
Musilin Rosálie kat. +++
8 letí:
Trouba Johann kat. 1788 +
Špilínek Wenzl kat. 1788 +

7 letí:
Budín Martin kat. 1789 ++
Havel Wenzl kat. +++
Jelínkin Franel (Františka) kat. 1789 +
6 letí:
Sedláček Josef kat +++
Veselín Kateřina kat. +++
Farderkin Kateřina kat. +++

Sedlelín:
12 letí:
Lacina Pavel, kat. +++
Volšc Vojtěch kat. +++
Lacina Jakub kat. +++
Vuhra Jakub kat. +++
Vala Martin kat. +++
Pavlasin Dorota kat. +++
11 letí:
Jechin Magd. kat +++
Lacinin Magd. kat. +++
10 letí.
Dolerál Johanes, kat. +++
Dolerálin Anna, kat. +++
9 letí:
Krásilin Dorota, kat. +++
Volšin Dorota, kat. +++

8 lelí:

Doležal Jakob kat +++
Pavlas Matiáš kat +++
Šarovec Jakob kat. +++
Doležal Wenl kat. +++
Valla Josef kat. +++
Vala Michael kat. +++
Jechin Anna kat. +++
Vuhrovin Anna kat. +++
Vuhrovin Kateřina kat. +++
Dvořákin Dorota kat. +++
Valin Kateřina kat. +++

7 lelí:

Jecha Jakob kat. +++
Dvořákin Anna kat. +++
Kvasilin Anna kat. +++
Kadlikin Magd. kat. +++

6 lelí:

Pavlas Johan kat. +++
Žežula Martin kat. +++
Kratochvíl Adalbert kat. +++
Valla Johannes kat. +++
Jechin Kateřina kat. +++

Veselý:

12 lelí:

Kadlík Matiáš kat. +++
Žáčkin Majdalena kat. +++

11 let:
Pavlasin Magd. kat. +++
Doležalin Elizabeta kat. +++
Dvořákin Majdalena kat. +++

10 let:
Kadlík Josef kat. +++
Pavlas Wenl kat. +++
Žáčkin Barbora kat. +++

9 let:
Krajčkin Anna kat. +++

8 let:
Pavlas Thomáš kat. +++
Pavlasin Majdalena kat. +++

7 let:
Sekera Josef kat. +++

6 let:
Kadlík Martin kat. +++
Žáčkin Elizabeta kat. +++

Celkem:
Skuhrov: chodí stále 6, nikde nechodí 37
Volešín: " " — " " 49
Radoušín: " " 4 " " 15
Sedlešín " " — " " 34

Veselá: chodí stále —, vůbec nechodí 14.
Poslední 2 vesnice jsou přes 1 hod. vzdálené.
Všech dětí školou povinných je 159.
Z toho přichází do školy 10 dětí.
Zůstává tedy 149 bez školního vyučování.

Skuhrov. 6. května 1790.

Drupus Johann,
c. k. krajský školní komisař.
Franz Czerný, farář.

Dle faze pro školu v Tisu r. 1790 činil příjem 63 zl. 44 kr. Tis měl povinných dětí 60, Kámen 32, Kněž 24, Zboží 40, celkem 156 dětí. Podepsáni: Josef Janoušek, učitel. Franz Bugvač, farář. Jan Parderka, rychtář obce Tisovský. Václav Chládek, rychtář obce Zbožský. Jan Krajíček, rychtář obce Kamenský.
V té době mělo dominium:
Habry 5 škol: Habry, farní, nová methoda zavedena r. 1782. Skuhrov, farní, nová meth. 1788. Lučice, lokální, nová meth. r. 1792, Tis, filiální, nová meth. r. 1790. Jiříkov měl školu

privátní s novou meth. r. 1790.

Jan Svoboda, skuhrotký učitel od 1811-1814. Dne 19./12. 1811 byla školní fase z r. 1790 při komisi ve Skuhrově konané opravena a za přítomnosti ředitele haberského panství Jana Kreibiga a Václava Kalivody, krupského správce zpsána. Svoboda zemřel ve věku 30 let na žloutenku a jest ve Skuhrově pochován.

Tato II. fasse má jen malé změny a činí roční příjem 100 zl 31 kr. Novinkou je bod 4; Od každého sedláka, ať posílá dítě do školy a nebo ne po jednom bochníku chleba ve váze 3 liber měsíčně, což dělá 180 bochníků ročně. Domkáři a řemeslníci nedávají chléb ani nepletí sobotáles. Roční koleda činí ze Sedlečína 1 zl 48 kr., Verného 48 kr, Lučice 2 zl, Malčína 1 zl 30 kr, Volešnice 1 zl, Verného žďáru 1 zl 30 kr. – Skuhrov, Volešná a Radostín se zavazují, že budou dá-

vali celoročně dobrovolně píci pro jednu krávu.

Frant. Slavíček 1814–1838 byl první učitel, jehož působení bylo vskutku blahodárné. Odškolením Sedletína a Veselé se jeho příjmy ztenčily. R. 1823 stěžuje si vikariátnímu úřadu ve Žlebech, že mu obce povinné naturální dávky nedávají, dříví k vytopení bytu a školy nestačí, že mu občané píci pro krávu nedodávají, že mu dávají chléb špatný a nezáživný. Komise ve Skuhrově konaná byto závady odstranila a III. fási dne 19 srpna 1824 sestavila. Úhrnný příjem dle ní činí 114 zl 59 3/4 kr. Přesněji vyměřena výše koledy ze 240 domů a sice: Vejce na Zelený čtvrtek a sv. Jiří od sedláka 4, od půlníka 2, od čtvrtníka a chalupníka po 1. Posvícenské koláče od sedláka po jednom. V nových sporech stěžoval si Slavíček na občany u krajského úřadu v Čáslavi, že nechtějí správně platiti sobotáles. Ten opět roz-

hodl ve prospěch učitele. Občané podali proti tomu odvolání ke gubernii v Praze. Byli však odmítnuti a přísně jim nařízeno, sobotáles dle nových sazeb žádně platiti.

Jak již dříve bylo řečeno, ústřední vláda vídeňská v 17. a 18. století převzala do svých rukou starost o výchovu národů, čemuž před tím jen církev výhradně se věnovala. Pod tímto naléháním zřídil Adolf Felix hrabě z Pöttingů současně s farou i školu ve Skuhrově (asi 1727) a Leopold Schönovetz svobodný pán z Ungerwerthu školu v Dolní Krupě. Tato původní škola dřevěná chalupa stojící na místě školy nynější. Na tomto místě r. 1819 byla vrchností, p. Josefem z Badenthálu postavena nynější škola z kamene, dřevěným dřevníkem, chlévem a stodůlkou doplněná. Záchodů nebylo. K tomu účelu sloužilo hnojiště uprostřed školního dvora se nacházející. Děti psaly brkovými pery, inkoust

si nosily v bahvičce, zavěšené ~~v bah-~~
~~vičce~~ na motouzu v knoflíkové dír-
ce uvázaném. Dále nosily tužku a pa-
pír v osmerky složený, menší pak ka-
mínek a tabulku. Učitelova výzbroj
byla: lineál (dlouhé pravítko), ostrý
pezořízek a rákoska. Ročně konaly
se veřejné zkoušky žáků před viká-
řem, farářem, místní honorací a
obecenstvem. Jména dobrých žáků
byla přečtena, do zlaté knihy zapsá-
na a žáci odměněni. Roku 1777
byly vydány tiskem první učebnice:
slabikovací tabule, čítanka, početnice,
evangelium, kniha pro učitele a
rodiče, „Kniha methodní pro uči-
tele čes. škol." R. 1778 také katechis-
mus. Do školy chodily děti od 6 do
12 let. Škola se dělila na zimní
a letní. Do zimní chodily děti od
8 do 12 let, do letní od 6 do 8 let.
Prázdniny byly od 1/10. do 30/11. Mlá-
dež ze školy vyšlá až do 18 let byla od
r. 1790 povinna navštěvovati v nedě-
li odpoledne opakovací hodiny. Tuto
docházku kontrolovaly vrchnost. úřady.

Od r. 1838 - 1853 nastoupil zde těžký a strastiplný život pilný a mírný učitel Antonín Cila. Poněvadž občané, zejména z Olešné, opět nechtěli sobotáles řádně platiti a Cila marně se jich v dobrotě dopro̊val, stěžoval si také ou krajském úřadu v Čáslavi na jejich neposlušnost a vzdorovitost (zejména olešských.). Krajský úřad nařídil vrchnostenským úřadům v Habrech a Dol. Krupé, aby občany k placení přinutily. Poněvadž i tehdy olešští platiti odmítli, byli povolení vrchnostenského úřadu v Dol. Krupé dva vojáci, aby exekucně neplacený sobotáles na Olešné dobyli. Toho se všichni ulekli a sobotáles řádně zaplatili. Brzy na to zase odepřeli Olešští platiti učiteli žito a fondový příspěvek. Teprve po přísném úředním řízení byli k placení opět přinuceni. Podnět ke všem těmto sporům vycházel vždy z Olešné. Učitel Cila prožil reformy školy r. 1848.

Tehdy nařízena povinná školní docházka od 6 do 12 let. R. 1850 bylo zavedeno tak zvané trivium (= učení čísl, psát a počítat, vedle náboženství.) Působení Citovo ztrpčil spor s farářem A. Ruffrem. Týž nesmiřitelně pronásledoval učitele ve škole, v hostele i venku. Když pak 15/12. 1850 farář vzal si na náboženství do třídy psa a učitel psa ze třídy vyhnal, vrhl se farář před dětmi na učitele a začal jej škrtiti tak, až tento omdlel. Děti s pláčem utíkaly ze školy a křičely, že farář učitele zabil. Strasti učitelovy byly čím dále nesnesitelnější. Farář jej udával u konsistoře, zbavil jej kům a všemožně ponižoval. Jejich spor byl ukončen tím, že r. 1853 byli oba přeloženi. Učitel do Moravan a farář do Oberkunzwaldu, kde se později zastřelil. Cita byl člověk mírný, učitel horlivý. Vychován byl, jak tehdá zvykem, německy. Tak také všechno psal.

R. 1853 zde působil Josef Hájek. Od r. 1853 do 1867 Josef Čichňa.

R. 1857 byla zřízena IV. a to poslední fáze. Dle ní se školní obec skládala ze Suchova, Oleška a Radostína. Školním patronem a navrhovatelem učitele byl Josef svob. pán z Badenthálu. Počet dětí školou povinných čl 143. Po celý rok se vyučuje celodenně 5 hodin

Příjmy za školní vyučování:

1. Úroky a realit.: Pole 2 jitra 258 s. a zahrada
2. Dárky naturální: 17 3/4 míry žita.
3. Příspěvek sedláků. Vejce na sv. Jiří a Zelený čtvrtek. Koledy. Školné od 108 dětí. Z obecního jmění za 24 chudých dětí.
4. Příjmy za hru na varhany. Stolá.

Celkem: 287 zl. 33 3/4 kr. r. m.

Dle terezianského řádu vykonával nad školami dozor v místě farář, v okrese vikář. Od r. 1789 byli ustanoveni krajští komisaři školní, kteří již konali pravidelné školní inspekce. R. 1865 byl zrušen patronát a jeho povinnosti

přešly na prvně volené školní výbory. Patronem školním byl od 1785 do 1865 vždy držitel haberského panství. Učitel byl dosazován tak, že jej držitel haberského panství presentoval a královéhradecká konsistoř udělením učitelského dekretu potvrzovala. Čichna byl dobrý učitel, obratný hudebník, mírný a tichý občan. Byl poslední z učitelů německy vychovaný, který jako jeho předchůdcové český pravopis neznal.

Vojtěch Tittelbach tu působil od r. 1867 do 1898. Zavedl učení čtení hláskovací methodou. R. 1868 byl vystavěn kamenný chlév a dřevník místo posavádního chléva, dřevníku a stodůlky ze dřeva.

Téhož roku odškoleny evangelické děti a připojeny k nově zřízené konfesijní škole evangelické v Horní Krupé.

Téhož roku zřízena místní i okresní školní rada. Dne 11. května 1869 byl na zdejší škole P. Karel Čermák, vikář a okres. školní dozorce

naposled. Dne 19. října 1869 byl ministeriálním dekretem jmenován Dr. Frant. Svoboda prvním okres. školním inspektorem pro školní okres čáslavský, k němuž zdejší škola od toho roku náleží.

Dne 1. října 1870 bylo skuhrovskému učiteli poukázáno první služné u berního úřadu v Habrech. Tím placení naturálních dávek přestalo. První místní školní rada skuhrovská vešla v platnost prvně r. 1872.

Poněvadž počet školních dětí do školy skutečně chodících dostoupil počtu 160 až 170 dětí vybízel okresní inspektor souvedy k přístavbě druhé třídy. Činil tak po 6 let marně. Teprve 7. dubna 1878 zadána přístavba druhé třídy a kabinetu (tehdy to byl byt pro druhého učitele) za 2.147 zl. 9 kr. r. č. p. Janu Novotnému, hostinskému v Olešné. Druhá třída však otevřena teprve 2. ledna 1879. Prvním skuhrovským řídícím učitelem stal

se p. V. Tittelbach, dosavádní učitel. Prvním mladším učitelem (t. zv. podučitelem) byl jmenován Alexander Skribani.

R. 1771. chodila c. k. komise k sepsání lidu, tažného dobytka a očíslování všech domů. V té komisi byl úředník a písař od krajského úřadu, nadporučík, 2 desátníci a 1 muž z Kutné Hory.

R. 1777 byla sepsána sbírka robotních seznamů. (robotníků.)

Uvádím zde: Robotní seznam z r. 1777, Čáslavský kraj, panství Habry, obec Skuhrov:

Sedláci: Josef Benák, číslo domovní 3, platící roku 1773 daní 22 zl. 47 krejcarů, má všeobecně povinnost robotních jízd se 2 voly 3 dni v týdnu po celý rok a ruční roboty od Jana do Václava 1 den v týdnu.

Pavel Roček, č. d. 1., platí r. 1773 daní 21 zlatých 47 kr., má všeobecně povinnost robot. jízd se 2 voly 3 dni v týdnu po celý rok a ruční roboty

od Jana do Václava 1 den v týdnu.

Josef Vydlák, č. d. 20., platící r. 1773 daní 22 zl. 47 kr., má robot. por. rob. jízd se 2 voli 3 dni v týd. po celý rok a ruční roboty od J. do V. 1 den v týdnu.

Josef Habáčko, č. d. 19., platící r. 1773 daní 22 zl. 47 kr., má robot. por. rob. jízd se 2 voli 3 dni v týd. po celý rok a ruč. rob. od J. do V. 1 den v týdnu.

Tomáš Trouba č. d. 5., platící r. 1773 daní 22 zl. 47 kr., má robot. por. rob. jízd se 2 voli 3 dni v týd. po celý rok a ruč. rob. od J. do V. 1 den v týdnu.

Jan Beňák, č. d. 4., platící r. 1773 daní 20 zl. 43 kr., má robot. por. rob. jízd se 2 voli 3 dni v týd. po celý rok a ruč. roboty od J. do V. 1 den v týdnu.

Půlníci (Halbe Höfer).

Vojtěch Mussel, čís. dom. 2., platící r. 1773 daní 10 zl 53 1/3 kr., má celoroční porcionek ruční roboty (bez dobytka) 3 dni v týdnu.

Jiří Novák, č. d. 26., platící r. 1773 daní 10 zl. 53 1/3 kr., má celor. por. ruční roboty 3 dni v týdnu.

Pavel Krajíček, č. d. 22., platící r.

1773 daní 10 zl. 53 $\frac{1}{3}$ kr., má celoroč. pov. ruční roboty 3 dni v týdnu.

Florián Vydlák, č. d. 12, platící r. 1773 daní 10 zl. 53 $\frac{1}{3}$ kr., má celoroč. pov. ruční roboty 3 dni v týdnu.

Jiří Škandlil, č. d. 7., platící r. 1773 daní 10 zl. 53 $\frac{1}{3}$ kr., má celoroč. pov. ruční roboty 3 dni v týdnu.

Rychtáři se úředně 1 den z roboty týdně odpouští. Půlníci si mohou nahradit 2 dni ruční roboty jedním dnem s párem volů.

Chalupníci:

Johan Štěrba, č. d. 21., platící r. 1773 daní 5 zl. 26 $\frac{1}{3}$ kr., má celoroční povinnost ruční roboty 2 dni v týdnu.

Vojtěch Grundt, č. d. 23, platící r. 1773 daní 5 zl. 26 $\frac{1}{3}$ kr., má celoroč. pov. ruční rob. 2 dni v týdnu.

Johan Skřípal, č. d. 28, platící r. 1773 daní 5 zl. 26 $\frac{1}{3}$ kr., má celoroč. pov. ruční rob. 2 dni v týdnu.

Chalupníci bez pozemků a měřichy nezjištění, mají povinnost celoročně ruční roboty 13 dní v roce.

Ruční robotou povinní dosta-

nou denně 2 funty chleba.

Jednotliví robotníci zavázaní starou robotní povinností mají kromě toho v době žní od východu slunce do jeho západu celoročně 6 dní ruční roboty konali. Naproti tomu od vrchnosti každý ruční robotník denně 2 funty chleba obdrží.

V Hatrech 23. července 1777

Při sčítání lidu r. 1783 měl Skuhrov 216 obyvatelů, samých katolíků a 33 domů.

Skuhrovská obec mívala lesy značné rozlohy, jakož i četné blízké pastviny, na které se dobytek vyhánět, jak podnes název „na Příhoně" ukazuje. Tyto obecní lesy značné výměry rozdělili si r. 1804 mezi sebou tehdejší sedláci. Před rozdělením lesů dávalo se ke škole tolik topiva, kolik se spotřebovalo. Po rozdělení do vlastnictví jednotlivců jež jen 3/4 sáhu. Zápis o rozdělení lesů ukazuje, že tyto lesy byly r. 1807 rozměřeny a mezníky opatřeny, ale že tyto se nesvědomitostí jiných pohnaly, tak že nové

přeměření lesů muselo býti r. 1820 znovu provedeno. Jde. 2 ápis.

Vesnice Skuhrov:

Poznamenání rozšíření šířky jednoho každého dílu v lese obecním v „Mordovém dolu" od vrchnostenských hranic udělané aleje až po cestu od Skuhrova do Lučice v r. 1807 dne 29 máje rozděleného, jak zase skrze pomejlené a potracené mezníky v r. 1820 poznovu po domech jednoho každého držitele svého dílu jak následuje rozděleno. (Poznamenává se k tomuto starobylému názvu „Mordový důl", že se tím míní lesy táhnoucí se k prvnímu potůčku a že pověst jakási vypráví, že tam stával klášter, který byl v neznámých dobách zničena mniší „pomordování". Nad tímto dolem jmenuje se ona část „na Fortnovsku", což by od slova fortna, snad vstup do lesů, či snad brána při oboře, která tu mohla stávati, pochází). Čís. dom. 23 Josef Grund a čís. 4. Vojtěch Benák, od aleje v prostředku, má být 30 sáhů od palouku

vorby od polí 22, od lesa 19 p.

č. 20. Josef Vidlák od polí $21\frac{4}{6}$, od lesa (pranského) $21\frac{4}{6}$,
č. 19. Magdalena Habáska " $23\frac{1}{6}$, " $23\frac{1}{6}$,
č. 3. Josef Benák " $23\frac{1}{6}$ " $23\frac{1}{6}$.
č. 21. Jan Žák " $6\frac{4}{6}$ " $6\frac{4}{6}$.
č. 2. Jan Muttl s společně numerem 26, 20^{8} " 20^{8}
č. 7 a 12. Jan Sýkora s Kominíkem 20^{2} " 20^{2}
č. 1. a 40. Jan Roček " 20^{2} " 20^{2}
č. 22. Václav Krajíček s č. 28. a 33. " 20^{2} " 20^{2}
č. 5. Tomáš Trouba " 22 " 22

Druhé díly:

č. 4-23. Vojtěch Benák s Jos. Grundtem " 12 " 32
č. 19. Magdalena Habásková " $18\frac{2}{6}$ " $17\frac{1}{6}$
č. 12-7. Jan Sýkora s Kominíkem " 18 " $17\frac{1}{6}$
č. 40-1. Jan Roček a Jakub Roček " 18 " $17\frac{1}{6}$
č. 5. Tomáš Trouba " 18 " $17\frac{1}{6}$
č. 3. Josef Benák " 27 " 20
č. 21. Jan Žák " $6\frac{4}{6}$ " 6
č. 2-26. Jan Müttl a Tomáš Benák " $21\frac{3}{6}$ " 20^{5}
č. 20. Josef Vidlák " 22^{5} " 22^{5}
č. 22. Václ. Krajíček s č. 28. a 23. " 24^{1} " 24^{3}

Třetí díly k cestě od Skuhrova k Lučici.

č. 23-4. Josef Grundt s Benákem " $44\frac{4}{6}$ " $44\frac{4}{6}$ (Šířka koneů)
č. 20. Josef Vidlák " $44\frac{3}{6}$ " 44^{3}
č. 19. Majdalena Habásková " 44 " 44
č. 3. Josef Benák " 40 " 40

č. 21. Jan Žák. " 9³ " 9³
č. 2. Jan Muttl s čís. 26. společně " 27⁵ " 27⁵
č. 22. Václ. Krajíček s čís. 23. a 28. " 27⁵ " 27⁵
č. 1-40. Jan Roček a Jakub Roček " 29 " 29
č. 5. Tomáš Trouba v prostředku " 67 " 71
č. 12-7. Jan Sýkora s Kominíkem " 82 " 100
č. 20. Josef Vidbák, vedle louky " 30 " užší
č. 21. Jan Žák " 10 " užší
č. 1-40. Jan Roček a Jak. Roček až po cestu " 35 po cestu.

Rozměřeno dne 2. listopadu 1820.

(Bez podpisů.)

Za válek napoleonských tábořilo v N. Brodě nepřátelské vojsko bavorské. V létech 1805-1809 střídali se v městě (i tedy ve Skulmně) přátelé i nepřátelé! Z těch dob asi pochází železná dělová koule nalezená „za humny" statku č. 5. v hloubi asi 3/4 m. panem V. Jůzlem asi r. 1929. Tehdá bylo zvykem, že dělostřelectvo a trén tábořily vždy „za humny" vesnice. Dělová koule asi nepozorována zapadla do země, svojí vahou zapadala stále hlouběji a tím se uchovala dodnes. Také by mohla pocházeti svým tvarem z tažení polského vojska

kuříete Josefa Poniatowského r. 1813, když táhl z Těšína do Žilany od N. Bydžova přes Skuhrov dne 3. května k Čáslavi. Byl to kuříe a polní maršálek a zpojenec Napoleonův. Ve válkách francouzských byly daně zvětšovány, lid chudl, dluh státní se množil, až r. 1811 byl učiněn státní bankrot. Drahota zle doléhala na lid. Války francouzské byly ukončeny bitvou u Lipska, která dne 17. července 1814 byla okázale v N. Bydžově oslavována.

To léčko válkách zavládl kruté absolutismus ohromným policejním aparátem.

Kolem r. 1830. počalo se národní uvědomění českého lidu probouzeti, ale bylo krutě úředními orgány potlačováno. Ve zdejším okolí však panovala v duších lidu úplná temnota. Nebylo zde duchovních rádců. Tehdejší farář Ruffer učil zde i v úředních knihách jazyka německého a učitel s bídou zápasící nemohl pro věc lepšího zájmu.

Kostel ve Skuhrově býval od nepaměti bez věže. Teprve dne 15. července 1871 na výlohy vdovy Jana svobod. p. z Badenthálu začato u východu do kostela na západní straně se stavbou věže. Na stavbu použito velké šikmé běžní na straně severní, po kterém stavební materiál na věž dopravován na kolečkách vozem. (Původní vchod do kostela býval v boku na straně jižní.) V kopuli pod křížkem jsou uloženy mince toho roku běžné a nápis: Pietas liberi Baronis de Badenthal e Duci fecit."

R. 1822 byla založena účetní kniha obce Skuhrova.

R. 1831. šířil se děsný mor z Východní Asie Ruskem a Polskem do střední Evropy. Všude panovalo zděšení. Patrimoniální úřad zaslal do Skuhrova jakési prášky proti moru, za něž zaplaceno z obecní pokladny 5 zl.

R. 1835. byl zakoupen pro zdejší kostel obraz sv. Mikuláše a na kůr nové housle.

R. 1836, patrně nějakým vyšším nařízením byla založena pamětní kniha školní a farní, německy psaná. Farní jest uložena ve farním archivu. Školní má 82 stran, je vedena do r. 1865 a jest uložena ve školním archivu.

R. 1842 byl velmi suchý a drahota následkem neúrody nebývalá. R. 1843 stála míra žita 10 zl., ječmene 7 zl, ovsa 5 zl., brambor 6 zl. Nastal hlad, bída a nouze.

R. 1843 udeřil blesk po dvakráte do kostelní věže. Hromová rána byla neobyčejně silná.

R. 1844 byl zase mokrý, čímž polní úroda se pokazila. Z mouky nedalo se nic ani vařit, ani péci, neboť těsto se úplně roztékalo, ač se muselo dávati dvakráte tolik mouky.

R. 1846 byl hrozně suchý, takže úroda nebyla takřka žádná a nastala velká bída. Haberská vrchnost darovala 1.000 zl. k rozdělení mezi poddané a k zmírnění bídy.

„Císařská silnice" spojující Prahu s Vídní byla zvláště v pol. 19. stol. důležitou obchodní cestou. Zejména po válkách napoleonských, kdy obchod, řemesla i průmysl nabýval nových forem, spojovala tato cesta kraje německé přes Čechy s Adrií. Většina zámořského zboží z Hamburku a Terstu bylo po ní rozváženo. Projížděly po ní vozy nejrůznějších tvarů a velikostí, dostavníky, drkotavé poštovní vozy (diligence), kočáry i dvorské ekvipáže. Tudy zachotily také dlouhé řady těžkých, vysoko naložených a několika páry tažených vozů formanských. Mnoho z nich zastavovalo buď na posilněnou neb na nocleh v zájezdním hostinci (formance) u Grundů (č. 23.). Koně dávali do stájí 22 m dlouhých (nyní zahrada na již. straně ještě se žlabem ve zdi.), vozy pod ohromnou otevřenou kůlnu stávající uprostřed rozsáhlého nádvoří. Vjíždělo se dvojí branou, jižní k Vídni, severní ku Praze. Občerstvení a nocleh se dostával v rozlehlých hostinských místnostech.

Bohatí formani nejen že dávali bojně utržiti v hostinci, ale platili také za stálé přípřeže, které do kopců k Něm. Brodu potřebovali. Tím si mnoho drobných majitelů koní přivydělávalo. Avšak tyto příznivé poměry počaly se od r. 1845 měniti, když byla totiž otevřena dráha z Prahy do Olomouce, Brna a Vídně. Tímto rychlým a levnějším spojením Prahy s Vídní pozbývala císařská silnice svého významu. Většina zboží a osob dopravována drahou. Silnice počala prestnouti, formanky upadaly. Skuhrovská zanikla úplně, ponecháno jen polní hospodářství, hlavní stáje zbořeny a přeměněny v zahrádku, jen zdi jako zdi zahradní ponechány, později ztržena i kůlna. Císařská silnice byla vroubena věkovitými lípami směrem ke Kameni, jež tvořily nádhernou, stinnou klenbu. Nejmohutnější byla t. zv. „Kačenka. Když majitel Boudova mlýna, p. J. Bělohlávek, do-

stal od vrchnosti světelsko-habrské svolení, aby zkácel několik těch lip, které mu na najatých panských pozemcích stínily a tyto skutečně zkácel, vrhli se ostatní občané na druhé a v krátké době, dříve než tomu mohlo býti zabráněno, porazili celou věkovitou alej. Z formanů, Skuhrovem projíždějících byli nejznámější: Hájek a bratří Haltuchové. Když přijeli ke Grundům, nechali zabíjet husy i berany. Na chodbě stály hrnce jídel.

Skuhrovští rychtáři nám známí byli:

Jan Bárta recte Benák 1764-1766.
Pavel Roček 1766-1769.
Jan Benák 1769-1785.
Jan Benák 1785-1795.
Jan Mutl od 1795 - do 22. ledna 1805, kdy jako rychtář zemřel.
Josef Vidlák 1805-1824.
Další chybí od r. 1824-1830.
Antonín Grund z čís. 5. 1830-1840, pozdější mlynář v Jiříkově.
Jan Mutl 1840 - 5. září 1850, poslední to rychtář skuhrovský.

Doba

po roce

1848.

Jaké ubohé a národně i jinak neuvědomělé poměry byly ve Skuhrově před r. 1848, vidno ze sporů, které skuhrovští učitelé byli nuceni vésti s občany (hlavně olešskými) o své ubohé příjmy. Jaké národní uvědomění mohli míti tito lidé, kteří ani toho nejmenšího své vlastní škole věnovati nechtěli?!

Císař Ferdinand březnovým patentem 1848 ohlásil novou konstituci. Učitel Karel Zitta to zaznamenává v pamětní knize s velkými nadějemi do budoucna. Zvlášť s radostí zaznamenává ministerský výnos o reorganisaci národních škol.

Pověst o tom, že byla prohlášena konstituce a dána lidu svoboda, pronikla i do Skuhrova. Ale lid tehdejšímu politickému ruchu nerozuměl Více mluvilo se o svobodě, kterou si vykládali tak, že budou moci nyní panských lesů, majetku a zvěře bez-

trestně používali. Skuhrovští byli povinni robotou u dvora Skuhrovského, pokud budovy tu stávaly a později u dvora Tisovského. Skuhrovští robotu neodpírali, ani pozoruhodných krádeží v panských lesích se nedopouštěli, což lze vysvětliti tím, že tehdejší držitel haberského panství, baron Josef z Badenthálu, „milostivě" dovoloval poddanému lidu potřebné palivo v panských lesích si bráti. Za to panskou zvěř počali sedláci horlivě střeleti. Tehdejší skuhrovský rychtář Jan Mutl z č. 2. vyšel si také se svým sousedem Sedláčkem z čís. 3. do panských lesů komárovských na čekání, ale jsa nedovedný v zacházení se střelnou zbraní, ustřelil si z neopatrnosti u nohy palec.

Když březnovým diplomem r. 1848 bylo povoleno zřizování národní obrany, sestavena i ve Skuhrově garda, kterou na pastvisku severně od vsi ležícím, vy-

nější Obci, vyslouživý voják Kocourek ve zbraní cvičil. Sbor skládal se většinou z mladých výrostků, kteří při cvičení z nedostatku skutečných zbraní i dřevěné tyčky používali. Žádali tato skuhrovská garda při povstání 12. června 1848 + Praze ku pomoci spěchala, neníme.

Rok 1848 byl bouřlivý, plný projevů nespokojenosti utiskovaného lidu. Čáslavský krajský hejtman David v druhé polovici března 1848 upozorňuje, že v kraji jeho se neklid, a že mezi jinými dostala tabákova továrna v Sedlci výhružný paličský list. Dne 2. dubna v Sedlci došlo k založeným požárům spojeným s pleněním a protižidovskými bouřemi. V souvislosti s pražskými událostmi počalo jednání o vyhlášení stanného práva na Čáslavsku.

Dne 31. srpna usnesl se říšský sněm ve Vídni zrušiti robotu, což císař 7. září potvrdil.

Když vládě oddané vojsko

pod gen. Windischgrätzem potlačilo povstání, rozešla se v tichosti také skuhrovská garda.

R. 1850. byly vrchnostenské úřady (i Haberský) zrušeny, Čechy nově rozděleny a císařští úředníci začali vykonávati moc úřední, politickou i soudní. Skuhrov připadl k nově utvořenému okresu haberskému, podkraji chotěbořskému a kraji pardubickému. Toto nové politické rozdělení oznámil ve Skuhrově dne 15. září 1850 politický komisař chotěbořský Šeda. Téhož dne vykonána byla prvně volba obecního výboru a představeného obce. Zvolen první skuhrovský starosta Jan Benák z čís. 4. a složil přísahu v kostele do rukou komisaře Šedy z Chotěboře. Tento Jan Benák byl po čtvrt století představeným obce, jsa opětně a opětně vždy po uplynulém tříletí za starostu volen. Byl u úřadů velmi oblíben. Také se stal členem okresního zastupitelstva.

Podpůrcem národních snah však nebyl, nerozumíje národnímu ruchu politickému. Vytýkáno mu od jeho protivníků, že za něho se úřední spisy pozhácely, zákoníky že prodal na kornouty a obecní jmění že se zkracovalo. Za něho se stará parderna prodala a nová obecní (pro všechny, neboť stará byla jen pro starousedlíky) parderna se postavila.

Druhým obecním starostou byl Josef Krajíček č. 8 truhlář a chalupník. od 1875-1877. Starostoval jen dvě léta. Sedláci těžce nesli, že prý chalupník je starostou. Marně se za své vlády snažil, aby sedláci obecní lesy r. 1804 mezi sebou rozdělené, obci vrátili.

Před r. 1848 volili ve Skuhrově rychtáře s konšelem sousedi, t. j. majitelé rustikálních usedlostí (nepřímo patřících vrchnosti, poddanými obdělávaných), čili sedláci. Domkáři a chalupníci a ti, kteří drželi pozemky dominikální (panské), jako mlynáři a familianti se volby rychtáře nesmě-

li účastniti a také obecního jmění nesměli užívati, protože dle tehdejšího práva do obce nenáleželi. Sedláci však dovolovali chalupníkům pasení jednoho i více kusů dobytka na obecních pastvinách, račež jim tito platili ke sv. Martinu některé naturální dávky, jako krmné husy, pečivo a t. d. O posvícení, připadajícím na neděli po sv. Martině, svolával rychtář sousedy v hromadu, které se mohli účastniti všichni sedláci, ať měli celý lán, půl neb jen čtvrt. U rychtáře v rohu nad stolem viselo „rychtářské právo" z několika býkovců upletené, koží, mosarnými dráty a cvočky zdobené, odznak to rychtářovy moci. Jím bývali lidé k jednání obesíláni. (Toto „právo" bylo nalezeno v dřevěném srubu domu č. 4. a kronikáři darováno.) Hromada schvalovala celoroční účty rychtářovy a volila rychtáře s koušelem na následující rok. Přebytek příjmu si sousedé mezi

sebou stejným dílem rozdělili. Z přebytků byli také sousedé u rychtáře pohoštěni na obecní útraty tak zvaným „pořezem" (zabitým vepřem a pitím.) Příjmy obce byly značné a záležely také z nájmu za obecní luka a pole.

Brzy po r. 1848 nastalo všeobecné utišení, občané zdejší upadli v předešlou lhostejnost a netečnost pro věci politické.

R. 1849 tu pomřelo mnoho dětí na spálu.

Ve Skuhrově stával od nepaměti mlýn Tisovský, či Nejedlovský, či Boudův, č. Vf. (Jiný mlýn stával asi na jih od S., kde ještě náhon na levém břehu potoka jest znatelný.) Jaké poddanské poměry na tomto panském mlýně před r. 1848 byly, ukazuje pachtovní smlouva z r. 1778, která takto zní:

Kraj čáslavský. Panství habrský. Mlejn Tisovský nebo Nejedlovský. Čís. domu 27. a knihy gruntovní:

Contract:

„Dnes níže psaného dne a roku předstoupil na jejich vysoce hraběcí excelenci pana Jana Rudolfa hraběte z Pöttingů a Persinků, panství haberský, v jeho úřední kanceláři Václav Bělohlávek, mlynář ze statku Krupského, ohlašujíce: že on s mlynářem Františkem Jonášem na jeho již od roku 1778 milostivý vrchnosti do důchodu zcela zouplna zaplacený mleju Tisovský, jináč Nejedlovský, se vším stavením, nářadím mlynářským a k němu patřících polí, luk a zahrad v dobrovolnou koupi vešel a týž mleju, pokud milostivá vrchnost jen povolení udělí a přednost kupeckou popustí, jak jej předešlí mlynářové sou užívali, pro sebe, manželku a dědicové svý k samovolnýmu užívání za sumu trhovou 600 fl. kupecky přijmout hotov jest! V považování toho tedy, že milostivá vrchnost při té prodeji a respective Koupi nic jinšího, nežli dle Urbáře od starodávna u-

stanovený pravý povinnosti k pohledávání má. Václav Bělohlávek ale své mravopočestný chování Attestací (= písemné povolení) z krupského kanceláře jest dokázal, tak se že ta koupě nejenom potvrzuje, nýbrž, poněvadž sumu trhovou prodávajícímu mlynáři Fráni Jonášovi auflně zaplatil, tak se nově přistupující prostředkem tohoto z obojích stran podepsaného contractu právně kvitíruje.

Polí vozných sice podle předešlého mlynáře contractu se vynacházejí pod lesa pod . . . . 30 fl 19 kr. lučního pod . . . . 3 neb 4 fůry, však ale poněvadž dle nejvyššího nařízení nový vyměření pak se stalo, tak držitel mlejna při tom, jak fase zhotovena a v archu tisknutím vyznamenáno, nechť by polích a luk, víc nebo míň bylo, zůstal a následovný povinnosti milostivý vrchnosti k vybejvání míti má, totiž:

1. Nájmu ročního každého čtvrt

léta napřed . . . . . 55 fl.

2. Z jedny na týmž a Skrehrovským mlejnu pozůstávající štětný plemenice, na kterou jenom polovičku konkurizuje . . . 3 fl 30 kr.

3. Čistého užitku z herinků posledního března každoročním . . . 18 kr.

4. Za deset žejdh: pálenky, kterou z panský vinopalny vozit povinnen jest . . . . . 1 fl 10 kr.

Což v jedné sumě celoročního platu do důchodu činí . . . 59 fl. 58 kr.

5. Buď mlynářova povinnost ve žních při témž dvoru, kde a kdy jemu ouřad kospodářský nařídí 6 dní oukolů beze všeho platu každoročně se statnou osobou vybejvat; jakož totiž kdykoliv milostivá vrchnost sobě zalíbí na panství honiti, buď zavázán jednoho naháněče tam, kam se poručí, postavit.

6. Popela cokoliv napálí, nikam jinam, nežli do panský flusárny v té ceně, jeden každej konec za 8 kr. odprodávati právo míti má, a poněvadž

7. na tom záleží, svou živnost v počestnosti vyhledávat, tehdy on mlynář pro sebe sám, i všemi přináležejícími, mravopočestný křesťan pokojný živobytí vedst, emanýrovaný nejvyšší císařo král. toleranci patenty, ve všech klausulích auplně zachovat, bouřlivých i nepokoje dišputátů o víře a přelákání katolický čeládky nebo jiných osob k bludnýmu náboženství, pod vyměřením patentálním trestu, tak: jako přechování podezřelých lidí, krádeže a téhož přijímání neb zastírání, ryb a raků chytání v panských potocích bedlivě se vystříhati se zavazuje a když držitel

8. mlejna, Václav Bělohlávek, se podle od nejvyššího povolení toleranci chovat bude, tak on taky ve všech případnostech a všem nabytým právu zastání každého času nalézt má, ostatně

9. kdyby nadpravený mlynář, týž mlejn zase prodati chtěl, tak bude povinnen onu prodej milosti-

vý vrchnosti prohlásit, a téhož povolení pokojně očekávat, aby se zasejc mlejn na takovýho muže přenésti mohl, kterej v cti a v dobrém zachování by dosti zkušený byl. K potvrzení předepsaných punktů se prodavač i kupující s dožádaným svědectvím vlastní rukou podepsali; kontracht ale jest od slova k slovu do knihy kruntovní vnešený.
Sigl. Na kanceláři v Tisu dne 20. července roku 1788."

Janu M. Fridl, direktor. Václav Bělohlávek, mlynář kupující.

Václav Calta, svědek toho.

(Vlastní rukou direktora jest dole připsáno:)

„Přítomný kontracht se z moci vrchnostenské ve všech klausulích potvrzuje. Dáno v mém zámku dne 30. července 1788.

Jan Adolf hrabě Pötting.

Když byla robota 31. srpna 1848 zrušena, byly v r. 1850 sepsány tak zvané vyvarovací spisy, v nichž vyznačeny všechny držebnosti, jména uživatelů, gruntovní břemena, jich odhadní cena, z níž jedna třetina odpadá na daně a dvě třetiny zbývají co výkup majiteli panství náležitý. Listiny tyto jsou uloženy u minist. vnitra a zní:

Vyvarovací katastr: Obec Skrehrov. (pod čís. A.K. 6150.)

Jméno oprávněného přijímati: Josef svobodný pán z Badenthalu.

Průkaz

těch ze zákupních nebo jiných smluv o podílech z vlastnictví vycházejících, shodný s § 5. patentu ze dne 4. března 1849 cestou vystřídání zrušených naturálních dávek, pracovní povinnosti, peněžitých poplatků a vzdajného:

Špírek Malěj, čís. domu 14. Domek pekařský s pozemky. Šest dní ruční práce nezáplatně zrušených břemen gruntovních a činže záplatně. Peněžitá cena v konventní minci:

4 zl 48 kr. Zůstává čistá cena: 4 zl 48 kr. Z toho odpadá dle patentu z 4/3. 1849 třetí díl za daně: 1 zl 26 kr. a dvě třetiny co výkup oprávněnci náležitý: 3 zl 12 kr. Z vyměřeného výkupu platí porcionary co částku výroční od 1. května 1853: 3 zl 12 kr a jistinu náhradnou 64 zl.

Grund Josef, č. d. 23. Dom. hospoda s pozemky. Jmění nezáplatně ručných břemen gruntovních: Odvod popele proti obdržení 8 kr. za kopec. Robota mysliví. Právo předkupní. Odbírání panských effektů, pak 6 zejdlíků korálky na 1 sud piva. — Jmění záplatně ručných břemen gruntovních: Ruční práce. Činže z hospody. Mírek ze slaneček. 1 fůra do Prahy. 1 rybí fůra. 6 denní ruční roboty. Cena za den 4 3/4 kr. Čistá cena ruční práce 28 kr., činže 40 zl, mírek ze slaneček 2 zl 30 kr, 1 fůra do Prahy 2 zl. 1 rybí fůra 40 3/4 kr. Čistá cena = 45 zl 38 3/4 kr. Z toho odpadá třetí díl na daně 15 zl 12 3/4 kr., dvě třetiny co výkup oprávněnci ná-

ležitý: 30 zl 25 3/4 kr. Z vyměřeného výkupu platí povinovaný co částku výroční od 1. května 1853: 30 zl 25 3/4 kr., jistinu náhradnou 608 zl 35 kr. Šenkýř zůstává povinen pivo z haberského pivovaru a kořalku od panského vinopala odbírati.

Benák Jan, č. 24. Způsob držebnosti: domek. Jméno neráplatně zrušených břemen grunt.: 6 dní ruční práce a žádost o povolení k stavbě. Záplatně zrušené břemeno grunt.: Činže 10 zl. rom. neb 7 zl 5 1/4 kr. vid. č. z. o. Peněžitá cena v konv. minci 3 zl 9 kr. Čistá cena 3 zl 9 kr. Z toho odpadá třetí díl na daně 1 zl 3 kr a dvě třetiny co výkup oprávněnci náležitý 2 zl. 6 kr. Z vyměřeného výkupu platí povinovaný co částku výroční od 1. května 1853 2 zl 6 kr. a jistinu náhradní 42 zl.

Bělohlávek Václav, č. 27. Držebnost: Dom. mlýn s pozemky. Jméno neráplatně zrušených břemen grunt.: Odvod popele proti obdržení platu 8 kr. za 1 korec. Robota myslivní. Odbírání 10. žejdlíků kořalky po 7 kr. Právo

předkupní. Odbírání piva, kožalky a soli. Záplatně zrušených břemen: Ruční práce ročně 6 dní, cena za den 4 3/4 kr., peněžité ceny v konv. minci 28 kr. Činže z mlýna v peněžité ceně 22 zl. Ze štětné plemenice v peněžité ceně 1 zl 24 kr. Užitek ze slanecků v peněžité ceně 7 1/4 kr. Čistá cena všeho 23 zl 59 1/4 kr. Z toho odpadá dle patentu ze dne 4/3. 1849 třetí díl za daně 7 zl 59 3/4 kr. a dvě třetiny co výkup oprávněnci náležitý: 15 zl 59 2/4 kr. Z vyměřeného výkupu platí povinovaný co částku výroční od 1/5. 1853 – 15 zl 59 2/4 kr. a jistinu náhradnou 319 zl 50 kr.

Melmuka Jan č. 29. Držebnost: dom. mlýn s pozemky. Jméno nezáplatně zrušených břemen grunt.: Odvod popele proti obdržení platu 8 kr. za 1 korec. Robota myslivní. Odbírání 10 žejdlíků kožalky po 7 kr. Právo předkupní. Odbírání piva, kožalky a soli. Záplatně zrušená břemena gruntovní: Ruční práce 6 dní ročně, v ceně za

den 4 3/4 kr., v peněžité ceně konv. mince 28 kr. Činže z mlýna v peněžité ceně 22 zl. Ze štětné plemenice v pen. ceně 1 zl 24 kr. Užitek ze slanečků v pen. ceně 7 1/4 kr. Čistá cena 23 zl 59 1/4 kr. Z toho odpadá dle patentu ze 4./3. 1849 třetí díl za daně 7 zl 59 3/4 kr. a dvě třetiny co výkup oprávněnci náležitý 15 zl 59 1/4 kr. Z vyměřeného výkupu platí povinovaný co částku výroční od 1./5. 1853 – 15 zl 59 1/4 kr. a jistinu náhradnou 319 zl 50 kr.

Jelínek František č. 30. Držebnost: Pastviště čís. top. 444., 1 jitro 533 sáhů. Jméno záplatně zrušeného břemena: činže v peněžité ceně 48 kr. Z toho odpadá dle pat. ze dne 4/3. 1849 třetí díl za daně 16 kr. a dvě třetiny co výkup oprávněnci náležitý 32 kr. Z vyměřeného výkupu platí povinovaný co částku výroční od. 1/5. 1853 32 kr. a jistinu náhradnou 10 zl 40 kr.

Pika Lazara dědicové č. p. 41. Způsob držebnosti: emf. dům (= dědičný nájem.) Jméno nezáplatně zrušených břemen: 6 dní ruční práce,

činže z rosolky o 10 m. f. (r. m.)
Jméno záplatně zrušeného břemena: činže v peněžité ceně 9 zl 36 kr.
Z toho odpadá dle pat. třetí díl na daně: 3 zl. 12 kr. a dvě třetiny co výkup oprávněnci náležitý 6 zl 24 kr.
Z vyměřeného výkupu platí povinovaný co částku výroční od 1/5. 1853 6 zl 24 kr. a jistinu náhradnou 128 zl.

Úhrnem: Peněžitá cena v konv. minci 111 zl 58 kr. Z toho odpadá třetí díl za daně 37 zl 19 1/4 kr., dvě třetiny co výkup oprávněnci náležitý 74 zl 38 3/4 kr. Z vyměřeného výkupu platí povinovaný co částku výroční 74 zl 38 3/4 kr. a co jistinu náhradnou 1.492 zl 55 kr.

Od dolnokralovické c. k. okresní komise k vyvazení pozemností. V Habřích dne 18. února 1853.

Lambl,
c. k. řídící komise.

V protokole od téže dolnokralovické c. k. okres. komise vyvazovací sepsaném dne 16. února 1853 se

mimo jiné praví:

Josef Grund, majitel hospody, byl povinen vypálený popel proti obdržení 8 kr. za korec do vrchnostenské flusárny odváděti. Skrze skutečné nekonání této povinnosti ruší se toto břemeno.. ... (Dále se mluví o ostatních povinnostech, odběru piva, kořalky a t.d....)

Spolupodepsán Grund.

Opis dalšího protokolu:

Václav Bělohlávek jest majitel mlýna tak nazvaného Tisovského neb Nejedlovského a požívá vodu k provozování řemesla ze studánek a z potoků vlastního, aniž nestojí k vrchnosti v žádném poměru se stran nějakého práva k vedení vody. Z té příčiny není žádného pozastavení v tomto mlejně vyvazovacímu řízení zouplna provésti.

Povinnost mlynáře vrchnosti popel odvádět a naproti tomu jeho právo 8 kr. za korec obdržovat, ruší se skrze skutečné nepozůstávání této kontraktní výminky.....

.... (Následuje odhad činže a ostatních povinností.) .... A dále: Stran platu zrušeno jest ještě: robota myslivní, odbírání 10. zejdlíků kožalky, piva a soli.

Stran placení daně gruntovní před rokem 1848, vyjadřuje se mlynář, že se domnívá, že vrchnosti přináleželo za něho tuto daň platit, poněvadž však přes 30 let toto placení od vrchnosti se skutečně nekonalo, nahlíží se, že by tohoto svého práva více domáhati se nemohl, kdyby se do soudu pustil.

Spolupodepsán: V. Bělohlávek.

Výpis z protokolu k čís. 29....

Mlynář Jan Melmuka má k provozování pro živnost vodu, která od předešle jmenovaného mlejna č. p. 27. teče, a z ohledů, které žádné vodní právo mlynář od vrchnosti nepožívá. Poněvadž on v docela stejném poměru a ve všech závazkách tak jako dříve jmenovaný mlynář z čísla dom. 27. k vrchnosti stojí, povoluje se také docela stejným způsobem

v tyto zavazené držebnosti komisní řízení.

Spolupodepsán: Jan Melmuka.

Vyvazovací katastr č. II. V.k. 11.449.

Tabelární přehled veškerých výkupních prací a dávek v obci Shuhrovu.

Podepsán:

Pro oprávněnou obec: Jan Benák, představený.

Pro povinované: Josef Smejkal.

Krajíček Václav, č. 8. Způsob držebnosti: domek a zahrádka. Jméno záplatně zrušených břemen gruntovních: činže z domku a zahrádky. Peněžitá cena v konv. minci: 1 zl 12 kr. Z vyměřeného výkupu platí povinovaný co: částku výroční od 1. května 1853. – 36 kr. a co jistinu náhradnou 12 zl.

To samé, co Krajíček V. má také:

Císař Tomáš č. 9.

Kolařík Kateřina č. 10.

Berouška Josef č. 11.

Smejkal Josef a Anton, č. 15.
Způsob držebnosti: Domek s polní a zahrádkou o 7. strychách. Jméno záplatně zrušených břemen grunt.: Činží z těchto pozemků. Peněžitá cena jejich 6 zl. (Gruntovní daň r. 1849 činila 4 zl 7 kr.). Z vyměřeného výkupu platí porinovaný co částku výročí od 1/5. 1853 – 1 zl 6 kr. a co jistinu náhradnou: 22 zl.

Radil František č. 16.
Způsob držebnosti: Domek s placem. Jméno záplatně zrušených břemen grunt.: Činží z toho. Peněžitá cena její: 1 zl 12 kr. Z vyměřeného výkupu platí porinovaný co částku výročí od 1/5. 1853 – 36 kr a co jistinu náhradnou 12 zl.

Jelínek František, č. 30.
Způsob držebnosti: Domek. Jméno záplatně zrušených břemen grunt.: Činží. Peněžitá cena její: 1 zl 12 kr. Z vyměřeného výkupu platí porinovaný co částku výročí od 1/5. 1853 36 kr a co jistinu náhradnou 12 zl.

Kocourek Jan, č. 31.

Způsob držebnosti: Domek s polem. Jméno záplatně zrušených břemen grunt.: činže. Peněžitá cena její 48 kr. Z vyměřeného výkupu platí povinovaný co částku výroční od 1/5. 1853 – 24 kr a co jistinu náhradnou: 8 zl.

To samé co Kocourek Jan má:

Kučírek František č. 35.

Růžička Jan, č. 36.

Způsob držebnosti: Domek se zahrádkou. Jméno záplatně zrušených břemen grunt.: činže z domku a zahrádky. Peněžitá cena činže 1 zl 12 kr. Z vyměřeného výkupu platí povinovaný co částku výroční od 1/5. 1853 36 kr. a co jistinu náhradnou 12 zl.

To samé co Růžička Jan má:

Míchala dědicové, čís 39. a

Vlček Josef, č. 43.

Jambor Anna, č. 42.

Způsob držebnosti: Domek a zahrádka. Jméno záplatně zrušených břemen grunt.: Činže z domku a zahrádky. Peněžitá cena jejich 2 zl. Z vyměřeného výkupu platí povinovaný co částku výroční od 1/5. 1853 – 48 kr.

a co jistinu náhradnou 16 zl.

Dodatkem k tomuto vyvazovacímu katastru jest tato listina:

„Slavná c. k. okres. vyvazovací Dolnokralovická komise v Habřích!

Na ohlášení od 28. ledna následovně vymenuju, mnoholi skuhrovský domkáři do obecní skuhrovské kasy stálé roční činže platí:

Čís: 8. Anna Krajíček jistá roční činže ve stříbře ... 1 zl 12 kr.
Čís. 9. Tomáš Císař " " .. 1 zl 12 kr.
Čís. 10. Kateřina Kolařík " " ... 1 zl 12 kr.
Čís. 11. Josef Berouška " " 1 zl 12 kr.
Čís. 15. Josef a Ant. Smejkal " " 6 zl –
Čís. 16. Frant. Radil " " 1 zl 12 kr.
Čís. 30. Frant. Jelínek " " 1 zl 12 kr.
Čís. 31. Jan Kocourek " " 1 zl 48 kr.
Čís. 35. Frant. Kučírek " " 1 zl. 48 kr.
Čís. 36. Jan Růžička " " 1 zl 12 kr.
Čís. 39. Dědicové Míchala " " 1 zl 12 kr.
Čís. 42. Anna Jamborová " " 2 zl 12 kr.
Čís. 43. Josef Vlček " " 1 zl 12 kr.
Celkem " " 20 zl 24 kr.

Od představenstva obce Skuhrov 31./1. 1883.

Jan Beneš,
představený

Kotara
Václav Beneš
Jan Musil
Kolařík .. výbor.

V protokole ze 4. března 1813 k tomu sepsaném se mimo jiné píše:

Předmět:

jest komisní řízení o výdrž emfiteutické (dědičné) činže, kterou domkáři z obce Skuhrova, jichžto domky na obecním gruntě stojí, do tamnější obecní kasy platívali, a o který výdrž představenstvo této obce dne 3. února žádost zadalo.

Při shromáždění se stalo usnesení ve smyslu § 123, dle kterého šestý díl roční povinnosti vedle zákonné třetiny k odečtení svolili zástupové obou, tak že polovice činění povinnosti na kapitál uvedena výkupný plat vynáší, kromě 15 domkářů s polí, který po odražení gruntovní daně, od obce vždy za-

pravována, zaplatí kapitál 22 zl, z kterého přejde kapitál k placení 16 zl. stříbra. Tyto kapitály placeny býti mají v hotovosti.

Výkupní doba začíná od 1. května 1853 a domkáři starou povinnost, až do toho času by srážky k ní oprávnění zapraviti musejí. Domkářům čís. 9, 10, 11, 16, 30, 39 a 43 se nařídilo, bedlivě se starati o knihovní pořádek, poněvadž na jejich služebnostech v knihách gruntovních ještě žádný vklad se nevynáší.

Ján Benák,
představený,

Kotara, rádní.

Václav Benák a Jan Mutl, výbor.

Zaplacené kapitály od J. Berouštky 12 zl, Michala dědiců 12 zl a Jambora Anny 16 zl zajišťují se pro obecní důchod. Při ostatních domkách a držebnostech, jichžto držitelé dle prohlášení obecního představeného Jana Benáka umluvené výkupní jistiny do obecního důchodu již zaplatili, mohou

býti výkupní kapitály z jich gruntovních knih vymazány býti.

(Kronikář poznamenává, že staré ty listiny opsal se všemi chybami i slohovými nesouvislostmi a nesrozumitelnostmi!)

Tabela výkupných výsledků z gruntovního vyvazení obce Skuhrovské. (V.K. 11.426.). Bývalé dominium: Habry. Krajská vláda: pardubická.

Veselý Josef a Matěj: č. 37.
Způsob držebnosti: Domek a zahrádka. Jméno záplatně zrušených břemen gruntovních: činže. Její peněžitá cena v konv. minci: 3 zl 12 kr. Z vyměřeného výkupu platí povinovaný co jistinu náhradní 26 zl.

Jelikož oprávněnec tento kapitál (26 zl) dle protokolu ze dne 4/3. 1853 hotově obdržel, přestala činžovní výkupní povinnost.

Přehledná tabela náhradních výsledků z vyvazení gruntovního

veškerých povinných obce Skuhrovské.
pro Jos. svob. p. z Badenthálu.

Čís. 1. Roček Jan, půlník.

Jméno neráplatně zrušených závad gruntovních: 47 zl neraplaceného zákupného za statek, pak roční povinnost 1. neb 2 konce proti platu 3 kr. denně na hon dostaviti.

Záplatně zrušené závady gruntovní: dvouspřežní robota 6 volmi dnů 78, cena za den 9 kr., cena peněžní ve stříbře 11 zl. 42 kr., pěší robota 6½ dne ročně, denní cena 4 2/5 kr., celoročně 30 1/5 kr, přádlo štuků ročně 1, v ceně 7 kr., roční cena 7 kr. Aurok 32 2/5 kr. ročně. Celková povinnost v ceně 12 zl 5 1/5 kr.

Z toho odpadá 1/3 na daň 4 zl 17 kr. a 2/3 co náhrada oprávněnci 8 zl 34 kr. Z náhrady platí částku výroční 4 zl 17 kr.. Jistina výkupní = 83 zl 40 kr.

Čís. 2. Mutl Jan, půlník.

Neráplatně zrušené závady grunt.: 36 zl. neraplaceného zákupného za statek, pak roční povinnost 1 neb 2

honce proti platu 3 kr. denně na hon dostaviti.

Záplatně zrušené závady gruntovní: Pěší robota 156 dní po 4 2/5 kr. denní ceny, celoročně 12 zl 8 kr., přádlo štuků ročně 1 v ceně 7 kr. Aurok 32 1/5 kr.

Z toho odpadá 1/3 na daň 4 zl 15 kr. a 2/3 co náhrada oprávněnci 8 zl 30 kr. Z náhrady platí částku výroční 4 zl 15 kr a jistinu výkupní 83 zl 15 kr.

Čís. 3. Benák Josef, sedlák.

Nezáplatně zrušené závady gruntov.: 81 zl nezaplaceného zákupného za statek, pak roční povinnost 1 neb 2 honce proti platu 3 kr. denně na hon dostaviti.

Záplatně zrušené závady gruntov.: 2 spřežní robota 6 volmi dnů 156, cena za den 9 kr. a pěší robota 13 dní ročně, denní cena 4 2/5 kr., 2 štuky přádla ročně po 7 kr. Aurok 1 zl 4 kr. ročně.

Náhrady platí jistinu výkupní 171 zl 20 kr. (Pozn. kronikáře: Počínaje čís. 3. vynechávám 1/3 na daň, 2/3 oprávněnci a výroční částku, vše k vůli zkrácení. Kdo chce, může si bylo částky lehce vypočítati!).

Čís. 4. Benák Jan, půlník.

Neráplatně zrušené povinnosti grunt.:
Roční povinnost 1 neb 2 konce proti platu 3 kr. denně na hon dostaviti.

Záplatně zrušené ~~p~~ závady grunt.:
Ruční robota 156 dní ročně, denní cena 4 2/5 kr., přádlo štuků ročně 1. Ourok 32 1/5 kr.

Z náhrady platí jistinu výkupní 85 zl 15 kr.

Čís. 5. Aubus Václav, sedlák.
Neráplatně zrušené pov. a závady grunt.:
28 zl 20 kr. neraplaceného zákupného za statek a roční povinnost 1 neb 2 konce proti platu 3 kr. denně na hon dostaviti.

Záplatně zrušené závady grunt.:
2 spřežní robota 6 volmi 156 dnů ročně, cena za den 9 kr. a pěší robota 13 dnů ročně v denní ceně 4 2/5 kr., přádlo štuků ročně 2. Ourok 1 zl 4 kr.

Z náhrady platí jistinu výkupní:
171 zl 20 kr.

Čís. 7. Pleskač Václav, půlník.
Neráplatně zrušené závady grunt.: 40 zl neraplaceného zákupného za statek a roční povinnost 1 neb 2 konce proti platu 3 kr denně na hon dostaviti.

Záplatně zrušené závady grunt.: Ruční robota 156 dnů v roce v denní ceně 4 2/5 kr. a ročně 1 štuk přádla. Ouroh 32 2/5 kr.

Z náhrady platí j. výk. 85 zl 15 kr.

Čís. 12. Vydlák Josef, půlník.

Neráplatně zrušené záv. gr.: 38 zl neraplaceného zákupného za statek, pak roční povinnost 1 neb 2 konce proti platu 3 kr denně na hon dostaviti.

Záplatně zrušené záv. gr.: Ruční robota 156 dnů ročně v denní ceně 4 2/5 kr. a 1 štuk přádla ročně po 7 kr. Ouroh 32 1/5 kr.

Z náhr. platí j. výk. 85 zl 15 kr.

Čís. 19. Žák Jan, sedlák.

Neráplatně zrušené záv. gr.: 84 zl neraplaceného zákupného za statek, pak roční povinnost 1 neb 2 konce proti platu 3 kr denně na hon dostaviti.

Záplatně zrušené záv. gr.: 2 spřežní robota 6 volmi 156 dnů ročně, cena za den 9 kr. a ruční robota 13 dní ročně, cena za den 4 2/5 kr. a 2 štuky přádla ročně. Ouroh 1 zl. 4 kr.

Z náhrady platí j. výk. 171 zl 20 kr.

Čís. 20. Benák Josef, sedlák.

Neráplatně zrušené záv. gr.: 84 zl nera-

placeného zákupného za statek a roční povinnost 1 neb 2 konce proti platu 3 kr. denně na hon dostaviti.

Záplatně zrušené záv. gr.: 2 spřežní robota 6 volmi 156 dnů ročně, cena za den 9 kr. a ruční robota 13 dnů ročně, v denní ceně 4 2/5 kr. a 2 štuky přádla ročně po 7 kr. Ouroh 1 zl 4 kr.

Z náhrady platí j. výk. 171 zl 20 kr.

Čís. 21. Blažek Václav, čtvrtník.

Nezáplatně zrušené záv. gr.: Povinnost 1 neb 2 konce proti platu 3 kr. denně na hon dostaviti.

Záplatně zrušené záv. gr.: Ruční robota 104 dnů ročně v denní ceně 4 2/5 kr. a 1 štuk přádla ročně po 7 kr. Ouroh 16 1/10 kr.

Z náhrady platí j. výk. 56 zl 5 kr.

Čís. 22. Krajíček Václav, půlník.

Nezáplatně zrušené záv. gr.: Povinnost 1 neb 2 konce proti platu 3 kr. denně na hon dostaviti.

Záplatně zrušené záv. gr.: Pěší robota 156 dní ročně v denní ceně 4 2/5 kr. a 1 štuk přádla ročně po 7 kr. Ouroh 32 2/5 kr. Z náhrady platí j. výk. 85 zl 15 kr.

Čís. 26. Beránek Václav, půlník.
Neúplatně zrušené zák. gr.: Povinnost 1 neb 2 honce proti plat. 3 kr. denně na hon postaviti.

Úplatně zrušené zák. gr.: Ruční robota 116 dní ročně v denní ceně 42/5 kr. a 1 kus jídla ročně po 7 kr. Ourok 32 2/5 kr.

Z náhrady platí J. výk. 85 zl 15 kr.

Čís. 28. Bělohlávek Václav, čtvrtník.
Neúplatně zrušené zák. gr.: 16 zl. neúplatného nákupného za statek a roční povinnost 1 neb 2 honce proti plat. 3 kr. denně na hon dostaviti.

Úplatně zrušené zák. gr.: Ruční robota 104 dní ročně v denní ceně 42/5 kr. a 1 kus jídla ročně po 7 kr. Ourok 16 1/10 kr.

Z náhrady platí J. výk. 56 zl 5 kr.

Čís. 33. Roček Josef, čtvrtník.
Neúplatně zrušené zák. gr.: Roční povinnost 1 neb 2 honce proti plat. 3 kr. denně na hon dostaviti.

Úplatně zrušené zák. gr.: Ruční robota 104 dní ročně v denní ceně 42/5 kr. a 1 kus jídla ročně. Ourok 16 1/10 kr.

Z náhrady platí J. výk. 56 zl. 5 kr.

Čís. 38. Grund Josef, půlník.
Neráplatně zrušené záv. gr.: Roční povinnost 1 neb 2 konce proti platu 3 kr. denně na kon dostaviti.

Záplatně zrušené záv. gr.: Pěší robota 156 dní ročně, v denní ceně 4 2/5 kr. a 1 štuk přádla ročně v ceně 7 kr. Ouroh 32 1/5 kr.

Z náhrady platí J. výk. 85 zl. 15 kr.

Čís. 40. Benák Václav, půlník.
Neráplatně zrušené záv. gr.: 47 zl. nezaplaceného zákupného za statek a povinnost 1 neb 2 konce proti platu 3 kr. denně na kon dostaviti.

Záplatně zrušené záv. gr.: 2 spřežní robota 6 volmi 78 dnů ročně v denní ceně 9 kr., ruční robota 6 1/2 dne ročně v denní ceně 4 2/5 kr., 1 štuk přádla ročně v ceně 7 kr. Ouroh 32 2/5 kr.

Z náhrady platí J. výk. 85 zl 40 kr.

Sepis

všech nemovitostí, na kterých záležely jen závady berplatně zrušené:
Čís. d. 6. Pavlů Franz, 6 dnů ručních neb pěších.
" 8. Krajíček Josef 13 " " " "
" 9. Císař Tomáš 13 " " " "

Čís. 10. Kolařík Kateřina, 13 dnů ručních neb pěších.
" 11. Berouška Josef 13 " " " "
" 13 Obec 6 " " " "
" 14 Šfórek Malej 6 " " " "
" 15. Šmejkal Josef 13 " " " "
" 16 Radil Jan 13 " " " "
" 30 Augustin Franz 13 " " " "
" 31. Kocourek Jan 13 " " " "
" 32. Krajíček Václav 13 " " " "
" 34. Špilínek Josef 13 " " " "
" 35. Hruška Anna 13 " " " "
" 36. Císař Jan 13 " " " "
" 37 Veselý Josef 13 " " " "
" 39. Růžička Kateřina 13 " " " "
" 42 Jambor Jan 13 " " " "
" 43. Vlček Josef 13 " " " "

Všichni zde uvedení měli rustikální (t.j. poremky, jež nepřímo patřily vrchnosti, osazené poddanými) chalupu, bez polí. Úkony práce ruční nebo pěší, Svatojanské roboty jsou zrušeny bez platu. Mimo povinnost Svatojanské roboty byl jeden každý domkář zápisně vázanoucí 1 neb 2 dni při koně proti zaplacení 3 kr konati. Jen ~~se~~ čís. 42 a 43. Jambor Jan a Vl-

čeh Jouf byli povinni 1 neb 2 hou-
ce na hon zdarma postaviti.
Celková Svat. robota těchto všech
činí ročně 226 dní.

„Tato Svatojanská robota ou-
hrnkem ročních 226 dnů dle § 5,
povinnost ročně 1 neb 2 houce na
hon zdarma dostaviti dle § 5/2., pak
domkářská povinnost ročně 1 neb 2
dny při honě proti zaplacení 3 kr den-
ně konati podle § 5 minist. nařízení
od 27. ledna 1849 jako bezouplatně
vyzdvižená se prohlašuje a v tom
rozhodnutí týkající strany se vyrozu-
mívají."

Od c. k. Dolnokrálovické okresní ko-
mise na vyvazení gruntů.
V Habru dne 20. ledna 1850."

Na konec uvádějí vyvazovací tabele
„Robotu živnostníků":
Josef Grund čís. 23., hospoda: Povin-
nost: Ruční robota jednou osobou
ročně 6 dní, 5 dní s dvěma koni
a 2 dni s dvěma volmi.
Václav Bělohlávek čís. 27., mlýn. Po-

vinnost: 6 dní ruční roboty ročně jednou osobou.
Jan Melunka č. 29, mlýn. Povinnost: 6 dní ruční roboty ročně jednou osobou.
Jan Benák č. 24., krám. Povinnost: 6 dní ruční roboty ročně jednou osobou.
Lazar Pick Erben č. 41. krám. Povinnost: 6 dní ruční roboty ročně jednou osobou.

Z vyvazovacích listin těchto vyplývá, že mol Shuhrev r. 1849 – 43 čísel a to:
4 sedláci (čís. 3, 5, 19, 20.)
9 půlníků (čís. 1, 2, 4, 7, 12, 22, 26, 38, 40.)
3 čtvrtníci (21, 28, 33.)
19 domkářů a chalupníků
1 obec (13)
1 fara (17)
1 škola (18)
1 neobydlené (25)
1 hospoda (23)
2 mlýny (27 a 29)
1 krám (41
Domkář a pekařství bylo v čís. 14.
Domkář a krám byl v čís. 24.

R. 1849 v březnu pomřelo na spálu mnoho dětí. T. r. měl Skuhrov 43 čísel. 3. srpna 1851 slavil ve zdejším hostele svoji primici P. Ant. Čita, syn zdejšího učitele. Do chrámu byl doprovázen více kněžími: p. Tr. Brodilem, farářem krupským a jeho kaplanem, p. Ant. Čížkou ze Světlé, p. Tr. Šimkem z Lipnice a Jos. Tesařem z Kojetína. R. 1860 byl chladný a deštivý, jiné se opozdily, obilí bylo travnaté a brambory, hlavní obživa zdejšího lidu se neurodily. Žito bylo za 4 zl, ječmen za 3 zl, oves za 2 zl.

V té době hojně lidí živilo se tkalcovstvím. Ve Skuhrově byli tři tkalci: Svoboda, Kolářík, Růžička, v Olešné sedm. Posledním skuhrovským tkalcem byl Ant. Svoboda, který na svém stavu pracoval až do konce světové války.

Rolníkům se vedlo nevalně. Nejvíce se tržilo za bílé jetelové semínko a len. Lněný olej se lísoval v Krásné hoře a na Lysé. Olejem se mastilo a smažily se na něm koblihy. Obilí bylo plno plevele,

nebylo čisticích mlýnků, chléb byl modrý a marlavý a byl ho velký nedostatek. Bylo tu mnoho bezzemků, kteří trpěli pravou bídu. Říkalo se, že nejlepší je řemeslo od meze k mezi (=rolnictví.) Žili zde ještě pamětníci, kdy se jezdilo na robotu do Tisu.

R. 1863, počátkem února, dostavilo se do naší krajiny několik říšských komisí, které měly najíti nejlepší cestu pro budoucí železniční trať, která se měla stavěti z Drážďan do Vídně. Měla ponejvíce sledovati směr staré císařské silnice. Při prvém měření měla vésti i přes Skuhrov, kde na „Obci" měla býti zřízena zastávka. Když pak došlo skutečně ku stavbě, vyhnula se oklikou na Světlou Skuhrovu zdaleka.

V noci z 22. na 23. května 1866 uhodil třeskutý mráz −5° R., který zničil všechny květy ovocných stromů úplně žito a brambory pak na polovic.

R. 1866 byla země Česká postižena válkou s Pruskem. Je zdejší krajiny, při vypsání nových odvodů začátkem června, byli mladíci odváděni k p. pl. č. 21. bar.

Reischacha v Čáslavi. Pluk tento v bitvě u Skalice utrpěl kruté ztráty 46 důstojníků a 1047 mužů. Po porážce rakouského vojska u Král. Hradce utíkalo toto ponejvíce směrem k Olomouci, zatím co vítězná armáda pruská dala se na pochod k Vídni naší krajinou. Skrehrovem projel větší transport raněných vojáků rakouských, přehnáno veliké stádo čítající 427 polských volů, proběhlo tu v úplném nepořádku mnoho vojínů smíchaných od různých pluků. Za nimi pak postupovalo v plném pořádku pruské vojsko. Dne 8. července projeli tu ještě dva rakouští dragouni a proběhlo několik mladíků od Hatrů prchajících. Dne 9. července ráno přijela od Hatrů první pruská avantgarda, 4 husaři. Vjeli do obce s tasenými šavlemi a sháněli se po nepříteli. Když uslyšeli, že zde není, zajeli do hostince ke Grundům a tam hodovali. Za nimi přijelo dalších 16 husarů a pečlivě kraj prohledali. Pak následovaly sesílené oddíly, které všude na křižovatkách stavěly stráže a nikoho ze vsi nepropouštěly, aby o nich zprávy podati nemohl. Za nimi pochodo-

valo 10.000 mužů pěchoty. Dalšího dne jich prošlo 60.000. Šli v spořádaných šestistupech za vzorné kázně. Byli to vojáci z Vestfálska a Porýní, dobromyslní, šetrní, hledící si ve chvíli odpočinku nasycení a praní prádla i čistění šatstva. Byli ubytováni v sousedních vesnicích. I další dny stále nové a nové oddíly jich procházely. Na obyvatelstvu žádali kávu, máslo a vejce, nocleh a přípřeže. Všecko dobře zaplatili a k obyvatelstvu byli vlídní. Byli modře oblečeni s červými přilbami (pikhaubnami) s pruskou orlicí. Více pozornosti upoutali gardoví jezdci v lesklém brnění. Jednotlivé oddíly byly provázeny hudbami neb bubeníky a píšťci. Mnoho vojínů mělo mapy a dle nich se v krajině bez vyplávání vyznalo. Za pěchotou postupovalo vozatajstvo, zákopníci a dělostřelci. Za každým dělem jelo 8 dělostřelců. Tábořili za vsí u silnice. 12/7. projely tu těžké muniční vozy v silně střežené. Za nimi porýnský pluk královských husarů. Průchod vojska končily nekonečné řady vozů zdravotních a zásobovacích a světle modře oděný pluk dragounů.

7000 počtem

I ti poslední jevili velký smysl pro pořádek a čistotu, chovali se slušně a mírně. V každém čísle byli ubytováni, a že jich bylo mnoho, všechny potraviny vyjedli, až nastal úplný jich nedostatek. Dne 2. srpna byl uzavřen mír a Prušáci se vraceli domů. Nejvíce jich prošlo dne 8. a 9. srpna. Poslední lazaret projel dne 8. září. Po jich odchodu rozhostila se po kraji cholera a vyžádala si mnoho obětí. Ve Skuhrově zemřela celá rodina Špírků, pak Klement a Krajíček č. 15., v Olešné daleko více, v Kameni 27, v Hatrech 84, v Kněžo dvě třetiny lidí. Ukázalo se, že strach, který před Prušáky se šířil, byl bezdůvodný. A tak ti, kteří před jich příchodem cenné předměty ukrývali a do sklepů zazdívali, dobytek po lesích ukrývali a s koňmi na odlehlá místa ujeli, zase zše na svá místa vraceli. I ti z výrostků, kteří před nimi utekli, brzy se domů vraceli.

Při vracení se posledních pruských oddílů se poměry trochu změnily. Prušáci neměli již tu kázeň a naši lidé

stávali se drzejšími a svoji nelibost jim dávali okázale na jevo. Tak se stalo, že když poslední vozatajstvo tu na nocleh zůstalo, vyšlo si několik vojínů bez zbraně na lup hus, které se na strništích na stráni na jihu ležící pásly. Tou dobou vraceli se čtyři skuhrovští občané s polí. Byl to Jan Vidlák zvaný Honza Sýkorů (č. 12), Jan Škoudlil zvaný Kominík (č. 7), Frant. Berouška a Frant. Kolářík. Když zpozorovali úmysl Prušáků, chopili se hlachů a běželi husy brániti. Při tom jim cesty a Vidlák lámanou němčinou nadávali. Když Prušáci jejich nepřátelský úmysl zpozorovali, vrátili se do ležení pro pušky a jali se občany pronásledovati. Ti dali se na útěk. Prušáci po nich stříleli, ale nikoho netrefili. Vrátili se tedy do vesnice a chopili se obecního představeného Jana Benáka, týrali jej a vyhrožovali mu usmrcením a Skuhrovu vypálením, nebudou-li jim oni čtyři občané vydáni k potrestání. Teprve zakročením místního faráře

Chmelíčka podařilo se rozzuřené vojáky uklidniti. Konečně odešly i poslední oddíly a nastalo brzy vyplácení náhrad za vydržování pruského vojska. Rozdělování peněz bylo svěřeno starostům, ale ti si prý mnoho z nich ponechali pro sebe.

Dne 24. července 1866 narodil se ve Skuhrově ve mlýně čís. 29. MUDr. Jan Semerád, pozdější vynikající český lékař a lidumil.

Když r. 1868 vystoupili čeští poslanci s protestem ze sněmu, přednášeli svoje stížnosti na táborech lidu. Tak na den sv. Václava 1870 konal se také takový tábor lidu u Žižkovy studánky v lesích u Dobré vody. Mnoho skuhrovských občanů se jej účastnilo. R. 1869 měl Skuhrov 44 čísel a 362 obyvatelů.

12. října 1871 se strhla veliká vichřice, která v lesích, zahradách i na stavení mnoho škod nadělala.

R. 1872 byla ve Skuhrově zvolena první místní školní rada. Předsedou byl p. Jan Novotný, hostinský v Olešné. Prvně zasedala 19. ledna 1873.

Téhož roku 1872 dostal se k vládnímu veslu Adolf Aurspeck a bezohledně potlačoval jakékoliv národní hnutí. Tak na podzim r. 1874 připravován výlet do Vidláhova boroví nedaleko Rozince. Požádal jej administrátor P. Kuttelwascher. Okresní hejtmanství v Čáslavi však konání výletu zakázalo, což tu mnoho kvasu způsobilo.

R. 1875 byla tu konána první přednáška (p. V. Tittelbacha) o užívání nových metrických měr a vah. Téhož roku byl zvolen třetí starosta strukovský Jan Škoudlil.

R. 1880 vypukl v čís. 1. u Jana Ročka neznámým způsobem ve stodole oheň a zkázal tuto, kůlnu i střechu nad chlévem se vší úrodou.

Toho roku urodilo se tak málo brambor, že prodáván 1 hl za 3 zl 30 kr.

R. 1881 měl velmi studené jaro. Ještě 13. května padal sníh a zůstal ležeti.

V noci na 8. června 1881 vloupali se neznámí zloději do kostela a odcizili pontifikal, korunku ze sochy p. Ježíše,

a zlatý peněz s krku sochy P. Marie.

24. dubna 1882 strhla se velká bouře s průtrží mračen. Strhala pole a zanesla louky kalem. Léto bylo stále deštivé a obilí zrostlo.

R. 1883 byla krutá zima, až ozimy vymrzly. V květnu padlo krup, až místy na 1m vysoko ležely.

Na hostele byl starý, křaplavý zvon, na který se více let již nezvonilo. Ten byl z příspěvků kolatůrníků přelit a t. r. slavně zavěšen. Zavěšení stalo se v úterý po Květné neděli. Jeho hlas byl ihned zkoušen, ale prvně se jím vyzvánělo až o Vzkříšení. Stál 300 zl. Ze zbytku peněz bylo kněžiště před hlavním oltářem a sákristie vydlážděna kamennými deskami.

R. 1884 urostl krásný len a 1 q stál 46-49 zl.

Před školou, v místě nynější zahrádky na sev. straně ležící, bylo zřízeno tělocvičné nářadí, které postupem času sešlo a bylo zase odstraněno.

T. r. byla v hostele postavena nová karatelna. Též pořízena nová mřížka

mezi presbyteriem a lodí. Stěny kostela byly vyzdobeny cizími obrazy.

R. 1886 byla pořízena nová dlažba do celého kostela. Věž byla nově šindelem pokryta.

R. 1887 byla velmi dlouhá zima. Ale úroda byla velmi dobrá. Ceny hospodářských plodin neobyčejně pokles. Toho roku se mnoho zdejších občanů vystěhovalo do Ameriky.

Zima r. 1888 začala velmi záhy a napadlo tolik sněhu, že veškerá doprava po silnici byla znemožněna. Některé domy byly zavátý tak, že k nim nešlo přistoupit. Mnoho lidí bylo zaměstnáno vyhazováním sněhu a vyprošťováním lidí a povozů na silnici.

V dubnu přihnala se veliká bouře. Černé mraky a tma zahalily vesnici. Blesk křižoval se s bleskem. Ke třetí hodině udeřilo do kostelní věže. Třísky ze šindele a okenic létaly až k Olšině. Vnitřek kostela byl zahalen prachem a dýmem. I okna na kruchtě byla rozbořena a varhany poškozeny. Vydělení lidé hlídali celou noc, nevypukne-li na věži požár. Oprava varhan stála 100 zl.

Celé léto bylo deštivé, žně se opozdily. Brambory se sklízely až v listopadu a byly několikráte sněhem zavály. Shnily a byl jich velký nedostatek. Řepa a zelí většinou zamrzly.

R. 1889 byl školní dvůr vydlážděn. a zřízena kolem zahrádka. Jima vyznačovala se spoustou sněho. Ja to jaro bylo velmi slibné! Ale v květnu přihnaly se od Zboží černé mraky. Strašný vichr oznamoval katastrofu. Ustrašení lidé vybíhali ze stavení. V malé chvíli nastalo strašné divadlo. Kusy ledu se strašným hukotem řítily se k zemi. Vytlučená okna řinčela. V malé chvíli bylo všude bílo. Obilí bylo zatlučeno až do země, stromy z kůry oloupány. V lesích bylo děsné podívání. Stromy byly vyvráceny, zpřeráženy a kupily se v divé směsici na sebe. Lidé bědovali, jejich naděje na dobrou žeň byly úplně zmařeny. Zbytky, které na polích znovu vyrostly, byly zničeny novým krupobitím na počátku žní. Veliká bída zmocnila se celého kraje.

Vj. května 1890 byla tu okázale slavena slavnost sv. biřmování.

4. září t. r. postižen byl celý kraj velikou povodní. V Praze byl stržen památný Karlův most. T. r. urodilo se mnoho zelí. Kopa stála 1 zl. Zato dobytek v ceně zdvojnásobil.

R. 1890 bylo provedeno sčítání lidu. Skuhrov měl 346 ob., skoro o 50 méně než r. 1880.

R. 1891. počato se stavbou hluboké a nákladné studně u školy, jejíž stavba trvala tři roky. Vody měla málo a to nepotřebné.

R. 1894 byla školní budova pokryta lepenkou.

R. 1897 pořízeny na věži hodiny s cimbály, p. farářem Jos. Uhlířem darované a p. Adamcem z Čáslavě postavené.

14. května 1898 o 7 hod. ranní vypukl oheň ve stodole spojené s kůlnou a chlévem p. Ševce, hostinského z Olešné. (První, nyní hospodářské stavení p. Jana Myslivce, na levé straně silnice směrem k U. Brodu za mostem.). V krátké době se oheň ještě dvakrát opakoval. Posměšně se říkalo, že to zapaluje hastrman z farského ryb-

níka.

23. prosince 1898 byl založen sbor dobrovolných hasičů, čítající 15 činných členů. Obec věnovala na zakoupení stříkačky, výzbroje a postavení hasičské kolny 1.100 zl.

29. června 1899 konána slavnost svěcení stříkačky. Slavnosti se účastnilo 9 okolních sborů. Po svěcení p. farářem Uhlířem provedeném konána zábava na zahradě p. Vojt. Mareše č. 3.

24. srpna 1900 udeřil blesk do stodoly p. J. Bělohlávka, mlynáře ve Skuhrově, právě, když se v ní mlátilo. Nikomu se nic nestalo, ale veškerá úroda v ní uložená shořela.

T. r. provedeno sčítání lidu. Ve Skuhrově bylo 341 ob. (166 mužů a 175 žen). Z toho 330 katolíků, 6 evangelíků a 5 židů.

Od r. 1886–1911 byl zde farářem a později děkanem P. Jos. Uhlíř, člověk mírumilovný, hledící si svých duchovních povinností. Byl ode všech, malých i velkých ctěn a milován. R. 1897 postavil si pěkný pomník tím, že ze svých prostředků nechal pořídili věžní

hodiny ku potřebě osadníků. Poslední rok, jsa nemocen žaludeční chorobou, vydržoval si kaplana, P. Frant. France. Svoji pensi trávil v Golč. Jeníkově, kde si zakoupil jednopatrový dům a kde také zemřel. Dobrá polovice skuhrovských občanů (i kronikář se svoji matkou) účastnilo se jeho pohřbu v G. Jeníkově.

P. Frant. Dvořák, farář a pozdější děkan, byl ve Skuhrově od 1912–1915. Byl velmi pilným hospodářem na farských polích, která, jako všichni jeho předchůdci, ve své zeři obdělával. Za něho byly pořízeny sbírkou mezi kolaturníky nové varhany. Byl podobně jako P. J. Uhlíř přítelem školy a s učitelským sborem žil ve velmi dobré shodě.

Říd. učitelem byl tu od r. 1898–1906 V. Chadraba, zakladatel hasičského (1899) sboru a veřejné knihovny z 1903. Spolupůsobil též při založení místní Kampeličky r. 1903.

Od r. 1906–1921 byl tu říd. učitelem Ant. Císař. Za něho zřízena pod školou zahrádka. Byl posledním řiditelem kůru ze řad učitelstva a zakladatelem ochotnického kroužku.

Za vlády druhého skuhrovského starosty (vládl 2 roky), byla pro nesrovnalosti v obecním hospodářství uvalena na obec okresním úřadem sekvestrace.

Třetím starostou obce byl Jan Škoudlil od 1877 do 1895. Až dosud z lesů, původně obecních, které r. 1804 byly mezi starousedlé občany rozděleny, platila daň obec. Starousedlíci, uživatelé těchto lesů platili obci náhradu a sice: sedlák 14 zl, půlník 7 zl, čtvrtník 3 zl 50 kr. R. 1892 byl proveden výkup těchto lesů do vlastnictví starousedlých tím, že do obecní pokladny bylo za každé jitro zaplaceno 12 zl. bývalými držiteli. Tímto činem stali se dosavádní uživatelé jejich držiteli a byl jim vydán na ně platný kontrakt. Tím získaný obnos byl bohužel r. 1907 upsán válečnou půjčku rakouskou a tím se o něj přišlo. Za něho také prvně vypukly spory mezi domkáři a starousedlíky tím, že domkáři nechtěli platiti z kusu dobytka (1 zl) za pasení na starousedlých pastvinách. Spor ten byl však po dobrém urovnán.

Čtvrtým starostou byl Václav Jůzl od r.

1895 do 1901. Za něho bylo vykáceno r. 1896 památné lípové stromořadí na státní silnici a vysázena místo něho alej višňová počtem 280 stromů r. 1900.

R. 1901. byl postaven obecní domek č. 48 o 2 místnostech a síni, spojený s hasičskou kůlnou*). Prvním jeho obyvatelem byl p. V. Tittelbach, řid. učitel ve výslužbě.

Pátým starostou byl Václav Vydlák z č. 12. od 1901-1905. Za něho byl obnoven spor o poplatky z pastvin a krutě přioštěn tak, že dlužné peníze vymáhány eksekučně za čtyřčlenné četnické asistence. Při tom došlo k vážným výtržnostem, které i vězením byly trestány. Vše to udělalo mnoho zlé krve a domkáři, cítící se ukřivděnými, až do dnes na tu dobu těžce vzpomínají.

13. dubna 1902 udílel p. biskup Jan Brynych svátost sv. biřmování. Byl slavnostně duchovenstvem, občany, školní mládeží i hasiči uvítán. T. r. byla chodba ve školní budově kamennými deskami vydlážděna.

29. května 1903 byla vyzvána místní školní rada a obec, aby rozšířila zdejší dvoutřední školu na trojtřední.

*) Nákladem 1162 zl.

Obec stavbu pro ten čas odmítla.

Aby byly z četby lidu odstraněny knihy špatné ceny, založil řed. učitel V. Chadraba a učitel K. Bok dne 28. března 1903 lidovou knihovnu, přístupnou všem vrstvám občanstva. Nejvíce knih darovali bohoslovci Král. Hradeckého semináře (celého Jiráska). Knihovna byla umístěna ve škole s podmínkou, že učitelský sbor bude správcem knihovny a bezplatně bude knihy půjčovati.

Aby obyvatelstvo bylo vysvobozeno z rukou lichvářů a aby i chudší lidé snadno a levně opatřili se peníze k zlepšení svých živností, byl 1. března 1903 založen Spořitelní a záložní spolek pro Skuhrov a Radostín (původně i pro Olešnou). Prvními funkcionáři byli: Josef Bělohlávek č. 27. starosta, Fr. Škoudlil (pozdější mnohaletý pokladník) z č. 7. náměstek, V. Chadraba předseda dozorčí rady, V. Jůzl z č. 5. pokladník.

19. července 1903 byla obec naše stižena zhoubným krupobitím. Stromy na silnici i v lesích byly vyvráceny a za hůry otlučeny. Nejvíce škody utrpěl Radostín.

Léto 1904 bylo neobyčejně suché, zem rozpraskala, louky vysušeny, tráva sluncem spálena, listí stromů předčasně opadalo.

Sedmým starostou byl Josef Bělohlávek, mlynář od 1905-1908. Nechal vyměřiti projektovaný vodovod, který měl ve Vrchách zachycenou vodu do obce přiváděti. Veřejná kašna měla býti v místech nynější obecní školky. Vyhotovením plánů vznikl obci dluh 600 Kč. Vodovod uskutečněn nebyl.

Osmým starostou byl Josef Blažek č. 20. od 1908 do 1909.

12. listopadu 1906 byla otevřena celoroční expositura v Radostíně. Jejím učitelem se stal Josef Kuna. Učeno zatím v privátním domě p. Kotěry.

Devátým starostou obce byl zvolen p. Frant. Škoudlil č. 7. od r. 1909 do 1921, kdy se svého úřadu vzdal.

R. 1902 byl nákladem 87 Kč vysázen les Rybniště zvaný. Ve vysazování tom bylo pokračováno r. 1907 a 1909 a 1910.

Dne 5. dubna 1907 byly vysázeny po pravé straně silnice směrem k Habru*) lípy, které při rekonstrukci této silnice po 23 letech byly vykáceny.

*) pokud obcí prochází,

Dne 2. července řádilo veliké krupobití.

Dne 12. dubna 1908 byla konána školní slavnost na památku 60 tileté vlády císaře Frant. Josefa I., při které byly vysázeny 2 pamětní lípy mezi čís. 18 a 20, v nynější obecní školce.

Dne 2. října 1910 byla slavnostně otevřena nově postavená expositura školy v Radostíně. Místní školní rada ve Skuhrově přispěla na stavbu částkou 1.000 kč a nově vybaveným kabinetem. Tím činem navždy pokřtěna možnost postavení trojtřídní školy ve Skuhrově. Expositurou vysvětil p. farář Dvořák z Lučice, pozdější skuhrovský farář.

15. listopadu 1910 dostal onemocněný p. děkan J. Uhlíř osobního kaplana, P. Frant. Franca.

R. 1911. provedeno sčítání lidu a zvířectva. Ve Skuhrově napočítáno 371 ob. (172 mužů a 199 žen). J toho 362 katol., 5 evangel., 4 židé.). Domů bylo 53, koní 19, hovězího dobytka 265, kor 32, prasat 77, úlů 31, slepic 769, hus 79, holubů 132.

8. června 1912 byla na zdejší škole po-

prve konána žákovská exkurse pod vedením učitele Milana Žďárského a od té doby každoročně již konána. Koně do povozu (žebřinového) pro žactvo na stanici dráhy v G. Jeníkově (odkud pokračováno do Čáslavě vlakem) dal zdarma p. Fr. Šhoudil, starosta ze Skuhrova a p. Frant. Smejkal, rolník z Olešné.

V podzim téhož roku zřídilo žactvo se svým třídním učitelem školní zahradu pod školou až k silnici.

R. 1913 pořízeny za peníze v celé kolatuře sebrané pneumatické varhany v ceně 2.800 Kč. Varhany dodala firma: Bratři Paštikové ze Žižkova.

Dne 6. března 1914 byla dosavádní expositura v Radostíně proměněna v jednotřídní samostatnou školu. Radostín i Červený Důl byly ze školní obce skuhrovské odškoleny. Prvním správcem této školy byl p. dosavádní učitel Jos. Kuna, pozdější řád. učitel v Něm. Brodě.

R. 1787 měl Strehrov 1 poplužný dvůr a 33 nejstarších čísel, z nichž nejstarší bylo čís. domu 1. až 29. Jde jich stručná historie:

a.) Čís. 1. Hospodářské stavení. R. 1777 celý statek propůjčený panstvím Pavlu Ročkovi, zač byla robotní povinnost 2. voly 3 dny v týdnu celoročně a 1 den v týdnu letní ruční roboty. R. 1807 rozděleno na dvě půle: čís. 1. obývané Janem Ročkem a čís. 40. obývané jeho bratrem Jakubem Ročkem. R. 1848. jako půla v dědičném nájmu Jana Ročka s povinností 1-2 honce proti platu 3 hr. denně na hon postaviti, 2 spřežní robotou 6. volmi 78 dnů a pěší robotou 6½ dne ročně a odvádění 1 šluku přádla ročně. R. 1853. přešlo do vlastnictví Jana Ročka za výkupní jistinu 85 zl 40 kr. Na dvoře stávala starobylá routená studně s rumpálem.†

Čís. 2. Typické staré hospodářství českomoravské vysočiny do čtverhranu kolem dvora stavěné, došky hryté, se dvěma vjezdy. R. 1777. půlstatek obývaný Vojtěchem Muttelem s celoroční ruční robotou 3 dnů v týdnu. Od r. 1807 v dědičném nájmu Jana Muttla. Do R. 1848 s povinností

† od r. 1919. obývané Karlem Tejkalem z Nové Vsi.

1-2 konce proti platu 3 kr. denně na kou postaviti, pěší robotu 156 dní konati a 1 štuk přádla odváděti. R. 1853 přešel v jeho vlastnictví zaplacením výkupní jistiny 85 zl 15 kr. Na dvoře byla starobylá studna s okovem a jest posud starobylá stodola. R. 1936 patří Adolfu Mutlovi.

Čís. 3. Hospodářské stavení s prastarou stodolou z hruba rouberou. R. 1651 obývané Matějem Sedláčkem, 25 letým rolníkem, jeho manželkou Dorotou a dcerou Annou. R. 1777 statek obývaný Josefem Benákem, s robotní povinností 1-2 konce proti platu 3 kr denně na kou postaviti, se 2. voly 3 dny v týdnu a 1. dne mění roboty konati.

R. 1790 uvádí se jeho syn Josef. R. 1807 Josefu Benákovi patřící. R. 1848 statek v dědičném nájmu Josefa Benáka s povinností 1-2 konce proti platu 3 kr. denně na kou postaviti, dvouspřežní robotou 6 volmi 156 dnů a pěší robotou 13 dnů ročně konati a 2 štuky přádla ročně odváděti. R. 1853 přešel v jeho vlastnictví za výkupní jistinu 171 zl 80 kr. Za humny býval velký sad, později zpustlý, dnes zmenšený. Na dvoře stávala studně s rumpálem. Po r. Benáků patřil rodu Sedláčků. R. 1881 koupil jej Vojtěch Mareš. R. 1919.

byla polovice statku rozparcelována. Jejím
půlu zdědil syn Václav Mareš. Rod Ma-
rešů pochází z Vilímova.
Čís. 4. R. 1777 statek Janem Benátem
obývaný s robotní povinností týdně 3
dny se 2. voly a 1 den ruční roboty.
Jeho syn Václav chodil od r. 1787 do
skuhrovské školy. R. 1807 byl zde Vojtěch
Benát. R. 1848 již jen půla v dědičném
užívání Jana Benáta, prvního před-
staveného obce, s robotní povinností sta-
věti na hon 1-2 konce za náhradu 3 kr. denně,
156 dní ruční roboty a dodáním 1 štuku
přádla. R. 1853 přešlo v jeho vlastnictví
za výkupní jistinu 85 zl 15 kr. R. 1873 byl již
volen předsedou prvé místní školní rady.
Na dvoře stávala studně s okovem, staro-
bylá stodola r. 1929 pod tíží sněhu spadlá
a prastarý, typicky selský dřevěný sneb, r.
1929. rozbořený, v němž bylo nalezeno
rychlářské skuhrovské právo. Z čís. 4. před
r. 1787 vzniklo čís. 33. a nově očíslované 64.
Před stavením stojí kříž „baba", značně otlu-
čený. Stářím možno jej klásti až do pohan-
ských dob (snad původně modla!) Stál u
Habersko-jiklavské stezky, která těsně před ním
a po zahradě čís. 3. před okny vedla. Dobře

znatelný úvoz byl r. 1930 zavezen. T. času patří Janu Benákovi.

Čís. 5. Statek r. 1777 obývaný Tomášem Troubou s roční robotou týdně 3 dni s 2. voli a 1. dnem ruční. R. 1790 jeho dcera Kateřina. R. 1807 obýván Tomášem Troubou. Kolem r. 1820 patřil Grundovi, který zakoupil Jiříkovský mlýn a stal se zakladatelem tohoto rodu. R. 1848 byl dědičným držitelem Václav Aubus. Robotní pov. 1-2 konce proti náhradě 3 kr. denně na kon postaviti, 2 spřežní robotu 6. volmi 156 dnů a pěší 13 dnů konati; 2 štuky přádla odváděti. R. 1853 přešel v jeho vlastnictví výkupní jistinou 171 zl 20 kr. Za humny býval velký ovocný sad, později zpustlý a vykácený. Na dvoře byla první pumpa na zdvih. Od r. 1881 patří rodu Jůzlů. T. č. patří Václavu Jůzlovi.

Čís. 6. Domek bez pozemků a obecní kovárna, r. 1777 s povinností ruční roboty 13 dní v roce. R. 1848 domek a kovárna v dědičném užívání France Pavlů s povinností 6 dnů roční pěší roboty. R. 1853 přešlo bezplatně v jeho vlastnictví. Pavlů zakoupil si později domek čís. 32. Býval velkým rozumcem a rád okázale dával sedlákům na jevo, že on, řemeslník, více viděl a více ví. Po něm přejal kovárnu Šimon a od r. 1890

přešla v majetek Kruntorádů.
Čís. 7. Kdysi statek, dávno před. r. 1.700 rozdělený na dva půlstatky, čís. 7. a 12, patřící rodu Kominíků. Kol 1.700 uvádí se Škoudlil Václav a Dorota jako chalupník, který žil asi na jiném čísle. R. 1753 uvádí se Škoudlil Jiří a Majdalena již jako rolník. R. 1777 půla v dědičném užívání Jiřího Škoudlila s ~~po~~ ruční robotou 3 dni v týdnu. R. 1790 jsou známy Škoudlilovy děti: Jakub, Kateřina a Barbora. R. 1848 půla v dědičném užívání Václava Pleskače s roční povinností 1. až 2. konce proti platu 3 kr. na kon postaviti, ruční robotu 156 dnů v roce konati a 1 štuk přádla odváděti. Do jeho vlastnictví přešlo ~~po~~ zaplacení náhradní jistiny 85 zl 15 kr. Tento Pleskač vzal si vdovu Škoudlilovu, která měla tehdy 12letého syna Jana Škoudlila, otce nynějšího majitele, Frant. Škoudlila.
Čís. 8. R. 1777 chalupa bez pozemků s roční povinností 13 dnů ruční roboty. R. 1787 se uvádí 8letá Magdalena Krajíčková. R. 1848 již celý dřevěný domek se zahrádkou v dědičném užívání Václava Krajíčka truhláře, který však od mládí již netruhlařil, s roční povinností 13 dnů pěší roboty. R. 1849 nabývají vlastnického práva Josef a Anna

Krajíčkovi za náhradní jistinu 12 zl. Robota zrušena t. r. bezplatně. R. 1928 za Josefa Krajíčka do základů vyhořelo. Na tom místě postaveno r. 1931. kamenné stavení čís. 67.
Čís. 9. R. 1777. dřevěná chalupa bez pozemků s povinností 13 dnů ruční roboty ročně. R. 1848 domek se zahrádkou v děd. užívání Tomáše Císaře s povinností 13 dnů pěší roboty ročně. Podobně jako u čís. 6 a 8 povinnost (1-2 konce zdarma a) 1-2 konce za náhradu 3 kr. na hon postaviti. R. 1849 přešlo v jeho vlastnictví bezplatně. R. 1928 při požáru úplně shořela a postavena pod čís. 42. *) na témž místě.
Čís. 10. R. 1777. chalupa bez pozemků s ruční robotou 13 dní v roce patřící v děd. užívání Kolaříků. R. 1790 dílě Jakub Kolařík. R. 1848 dřevěný domek a z vepřovic postavený v dědičném užívání Kateřiny Kolaříkové s pěší robotou 13 dní v roce a s povinností 1-2 konce za náhradu 3 kr. na hon postaviti. Přešlo 1849 bezplatně v její vlastnictví. Její muž byl dlouholetým kostelním zpěvákem a musikantem basistou. R. 1934 stářím sešlé bylo prodáno a zbořeno.
Čís. 11. R. 1777 dřevěná chalupa bez pozemků s 13 denní roční pěší robotní povinností. R. 1848 domek v děd. užívání Josefa Bezoušky.
*) Čís. 9. postaveno bylo nově za ní.

s pěší robotou 13 dnů ročně, V bezplatně v jeho V a 1-2 konce. vlastnictví přešlo. R. 1866 uvádí se František a Antonín Berouška. Polovice stavení později patřila Václavu Jelenovi, nyní čís. 63. Jos. Jelenovi a č. 11. Jind. Kudrnovi.
Čís. 12. Dávno před r. 1700 patřilo Sýkorovi a povstalo rozdělením celého statku na dvě půle, čís. 7. a 12. Kolem r. 1.700 se již uvádí rod Vydláků. R. 1777 půla v dědic. užívání Floriana Vydláka s ruční robotou 3 dni v týdnu. R. 1790 uvádí se dítě Johanes a Jakob Vydláh. R. 1805 uvádí se skuhrovský rychlář Josef Vidlák, r. 1820 Jan Vidlák. R. 1848. půla v děd. užívání Josefa Vydláka s povinností 1-2 konce proti platu 3 kr postaviti, ruční robotu 156 dní konati a 1 štuk přádla odváděti. Výkupní jistinou 85 zl 15 kr. přešlo v jeho vlastnictví. Týž Josef Vydlák byl uvědomělý sedlák. Býval velmi činným školním dozorcem. Později byl raněn mrtvicí na pravou polovici těla, ztratil úplně řeč a bezvládně půl roku ležel, než ve věku přes 80 let r. 1847 – 24/6. zemřel. R. 1866 se uvádí Jan Vidlák neblaze proslulý příhodou s Prušáky. Nyní patří Frant. Vidlákovi.
Čís. 13. R. 1777 sídlo obecního pastuchy s roční povinností 13 dnů pěší roboty. R. 1848 obecní pastouška s povinností 6 dnů pěší ro-

boly ročně. Závarek ten r. 1849 bezplatně zrušen. V a 1-2 konce.
Čís. 14. R. 1777. chalupa bez pozemků s roční povinností 13 dnů ruční roboty. R. 1848 již domek s pekařstvím a pozemky v děd. užívání Matěje Špírka s povinností 6 dní ruční roboty v roce. Přešel v jeho vlastnictví za náhradní jistinu 64 zl. Po jeho smrti patřil Janu Špírkovi a jeho manželce Anně, malé, hubené a velmi lakomé osobě, která šaty po prababičce nosila a mince měděné i stříbrné, stářím i původem velmi různé, přechovávala. R. 1866 její muž Jan, syn Jan a dcera Anna v jednom dnu na choleru zemřeli. Zůstala jen vdova a syn Matěj. Později domek zakoupen pekařem Pelikánem. Nyní Jos. Kučírek.
Čís. 15. R. 1777 chalupa bez pozemků s 13 dny ruční roboty v roce. R. 1848 domek v děd. již s polmi a zahrádkou. užívání bratří Šmejkala Josefa a Antonína. s povinností 1-2 konce proti náhradě 3 kr na hon postaviti a 13 dní pěší robotu konati. Přešlo r. 1849 bezplatně v jeho vlastnictví. Antonín byl pomalý, Josef přičinlivý. Byl hrobařem. Později koupil velmi sešlé čís. 19., přikoupil pozemky a znovu je zřídil. Nyní patří M. Schovancové, vdově.
Čís. 16. R. 1773 chalupa bez pozemků s 13 dny ruční roboty v roce. R. 1848 domek

s „placem" v děd. užívání Frant. Radila, s povinností postaviti 1-2 konce a konati ročně 13 dní ruční roboty. R. 1853 přešlo bezplatně v majetek Jana Radila. Později náleželo Zemanovi, pověstnému zloději, křikloumu a opilci, který r. 1870 s celou rodinou ujel do Ameriky. Tato z části dřevěná chaloupka přešla v majetek Fr. Škoudlila a byla r. 1929. rozbořena a v pěkný domek přestavěna. Obývá Ant. Škoudlilem „Amerikánem" zvaném, který se sem z Ameriky, kde na jatkách v Chicagu pracoval, přistěhoval. Patří Barboře Mullové.

R. 1857 byla přestavěno.

Čís. 17. Fara a řím. katol. kostel sv. Mikuláše. O osudech kostela i fary psáno v této knize již dřívěji. Jde pouhý popis: Farní kostel býval osazen vlastním farářem asi začátkem 14. stol. První zmínka o něm, co farním pochází z r. 1350 a 1384. Ve válkách husitských byl vypálen a zpustošen. R. 1636 a 1651 se uvádí jako filiální fary haberské. R. 1727 obnovena fara a kostel osazen opět farářem. Jest to gotická jednolodní stavba z prvé polovice 14. stol. Přeměnou oken a západního štítu po obou stranách věže nabyl barokového rázu.

Stavba jest z lomového kamene, ostění z pískovce neb dřeva, střecha šindelová. Nejstarší část jest kněžiště. Jest to polovice pravidelného šestiúhelníku. Od lodi jest odděleno vítězným obloukem. Původní okna byla úzká, stejně vysoká s gotickou kružbou, později nepravidelně přeměněná. Klenba jest nepravidelná a hrubá. Tvoří ji 6 a půl žebra. Svorník je okrouhlý. Sakristie je asi stejného stáří. Loď jest skoro čtvercová a má plochý, malbami zdobený strop. Původní okna jsou rozšířena a barokně sklenuta a nepravidelně rozdělena. Původní gotický vchod z jihu byl zazděn a počátkem 19. stol. prorazen od západu nový vchod věží. Hlavní oltář sv. Mikuláše jest nejnověji r. 1936 opraven. Vnitřní zařízení pochází většinou z 19. stol. Postranní oltář je z počátku 18. stol. Má ozdobné agantové listy a obrazy 14 pomocníků, ve středu sv. Jana Nepom., nahoře P. Marie. Pískovcová křtitelnice je z konce 16. stol. Z nádob je vzácnější monstrance z počátku 19. stol. Jeden kalich pochází z r. 1673. Věž je barokového rázu a pochází z poč. 19. stol. Má osmibokou cibulovitou báň na komolém kůželi. Největší ze zvonů byl 1883 přelit. Prostřední gotický byl z pol. 15. stol. s

Vaši z 18. stol.

s nadpisem: Lucas, Mateus + Marcus, Johanes, Maria, Avobolas (právo asobolas) + pr. Byly ve světové válce zrekvírovány a zničeny. Nejmenší zvonek, sanktusník, zachovaný, má relief sv. Jiří a nadpis. I K S. 1777. Hodinové cimbály jsou z r. 1897, dar tv. p. dekana J. Uhlíře. V kostele jsou dva fiskovcové náhrobky. Pod kruchtou kněze Černikovského z r. 1751, druhý před vchodem do věže, také z 18. stol., úplně vyšlapaný a nečitelný. Hřbitov má novější zeď, a nově přestavenou kostnici. Pod ní odpočívají spousty lidských kostí a lebek. Ve středu hřbitova na severní straně jáma, plná dříve sebraných kostí, (když již kostnice nestačila.) J pomníků zasluhuje zmínky ze železa r. 1818 ukovaný kříž, závitnicemi zdobený. Ve středu nápisová skřínka podoby srdce. Nachází se v úschově u kronikáře. Fara byla 1727 obnovena. Rozsáhlé hospodářské budovy pocházejí z dob farářů Rufera a Chmelíčka, park z dob Chmelíčka. Chlévy r. 1936 za p. Endrle přeměněny v místnost.

Čís. 17. Škola. Hrabě Adolf Felix z Pöttingů zřídil r. 1727 dřevěnou školu. Na tom místě

byla r. 1879 vrchností p. Josefem z Badenthálu postavena nynější starší část z kamene, která byla r. 1879 o II. třídu přístavbou rozšířena. R. 1868 odškoleny evangelické děti helvetského vyznání do konfesijní školy v Horní Krupé, r. zase přiškoleny po zrušení této školy. Budova jest chabrná, dvojtřídní, přízemní a papírem krytá. Ze 79 žáků jest 65 řím. kathol. a 14 českobratrsko evangel. vyznání. Docházka školní dosáhla v létech 1860-1870 nezameškající 13·4%,

"	1870-1880	"	28·6%,
"	1880-1890	"	69·3%,
"	1890-1900	"	77·4%,
"	1900-1910	"	89·8%,
"	1910-1920	"	86·0%,
"	1920-1930	"	94·7%.

Původně byly přiškoleny: Stuhrov, Olešná, Radostín, Sedletín, Veselá. Až do r. 1842 také: Lučice, Žďár, Malčín, Volešnice. R. 1823 odškolen Sedletín. R. 1905 zřízena a r. 1911 rozšířena školní zahrada. Pokrok ve vyučování i výchově získal zrušením t. zv. letních úlev, novými methodami, novými nařízeními v duchu pokroku, zavedením občanské nauky, novými osnovami.

Průměrná váha a míra dětí r. 1936:

V 1. škol. roce 21·03 kg, 114·33 cm.
" 2. " " 22·46 " 118·– "
" 3. " " 24·58 " 123·06 "
" 4. " " 28·16 " 132·20 "
" 5. " " 30·57 " 133·76 "
" 6. " " 32·38 " 135·46 "
" 7. " " 37·11 " 142·55 "
" 8. " " 42·20 " 150·87 "

R. 1922. založena při obecné škole Lidová škola hospodářská se dvěma střídavými ročníky. V 10 posledních létech chodilo 378 žáků.

Čís. 19. kdysi statek, r. 1773 v dědič. užívání sedláka Josefa Habáska, povin. robotou 3 dni v týdnu s 2. volý a ruční od Jana do Václava 1 den v týdnu. R. 1773 narodila se mu dcera Anna, 1778 syn Tomáš a 1783 dcera Magdalena. R. 1807 byla na statku selka Magdalena Habáskova: R. 1848 statek v děd. užívání Jana Žáka, sedláka s povinností 1–2 konce stavěti, dvouspřežní robotu 6. voli 156 dní v roce konati, ruční robotu 13 dní v roce konati a 2 štuky přádla odváděti. V jeho dědičné užívání přešel zaplacením výkupné jistiny 171 zl 20 kr. Po něm byl Josef Žák, přihlouplý do-

bráček a veliký liknavec. Hospodářství bylo dřevěné s typem staročeského statku, obecně Žákovna nazývané. Za něho zpustošeno a rozprodáno, později Kolářem koupeno. Od r. asi 1880 patřící rodině Smejkalově. Nynější majitel Josef Smejkal, syn Josefa Smejkala, který pocházel z čís. 15, byl přičinlivý a toto stavení koupil, pole přikoupil a hospodářství znovu zřídil.

Čís. 20. R. 1773 statek, celý dřevěný v dědičném užívání sedláka Josefa Vydláka s robotní povinností dvěma voli 3 dni v týdnu a 1 den ruční roboty od Jana do Václava. R. 1807 uvádí se Josef Vydlák. R. 1848 statek v dědičném užívání Josefa Benáka sedláka, s povinností 1–2 konce stavěti, dvouspřežní robotu 6 voli 156 dní v roce konati, ruční robotu 13 dní v roce konati a 2 štuky přádla odváděti. V jeho dědičné užívání přešlo r. 1853 zaplacením výkupní jistiny 171 zl 20 kr. Tento Josef Benák byl vysloužilý voják – švališar, znal mnoho řečí, neboť s baronem-důstojníkem, u kterého sloužil, mnoho procestoval. Pocházel z čís. 24. a vzal si vdovu Vydlákovu a na čís. 20. se přiženil.

Vidi 13/I. 37
Aristóv
dr. 38. insp.

Po něm ujal se vlády na statku, zase syn z prvého manželství Josef Vydlák, který pro dluhy byl nucen statek prodati Filipu Mahlerovi z Něm. Brodu. Ten jej prodal Josefu Blažkovi z Olešné r. 1871. Nynější majitel, Frant. Blažek (od r. 1918) statek přestavěl r. 1936 a v synější podobu tak uvedl.

Čís. 21. R. 1773. chalupa v dědičném užívání chalupníka Johana Štěrby s povinností 2 dny tuční roboty týdně. Téhož roku navdila se mu dcera Veronika. R. 1807 v dědičném užívání Jana Žáka, který koupil později statek čís. 19. R. 1848 v děd. užívání Blažka Václava, čtvrtníka s robotní povinností 1-2 konce stavěti a 104 dní tuční roboty konati a 1 štuk přádla odváděti. V jeho vlastnictví přešla zaplacením výkup. jistiny 56 zl 5 kr. r. m. Před V. Blažkem tu hospodařil krátký čas Kruntorád. V. Blažek, jinak Brabínek zvaný, byl soused nemilý, rád mezi přiozávající. Jeho manželka propadla pití kořalky a on ji k trulle přivazoval a nechal klečeti, až vystřízlivěla. Nynější majitel, Josef Špilínek (zvaný Krejča), zdědil majetek po svém otci Josefu Špilínkovi, který jej od Václava Blažka r. 1912. koupil.

Čís. 22. Půla, r. 1773. v dědič. užívání Pavla Krajíčka s povinností ruční roboty 3 dny v týdnu. R. 1807 uvádí se Václav Krajíček. R. 1848. v dědič. užívání Václava Krajíčka. Půla s robotní povinností 1-2 konce stavěti, pěší robotu 156 dní v roce konati a 1 štuk přádla odváděti. V jeho vlastnictví přešla výkupní jistinou 85 zl. 15 kr. Jeho nástupce, Antonín Krajíček, prodal půlu Františku Končelovi z Kožlé u Ledče a odejel do Ameriky. Fr. Končel dal půlu r. 1904. dceři Františce, která si vzala Čeňka Škoudlila z čís. 7. Nynější majitel je onen Č. Škoudlil.

Čís. 23. R. 1773. chalupa v dědič. držení chalupníka Vojtěcha Grundta s robotní povinností ruční roboty 2 dni v týdnu. R. 1777 narodila se mu dcera Barbara. R. 1807 hospodařil tu Josef Grund. R. 1848. domovní hospoda s pozemky v dědič. užívání Josefa Grunda s robotní povinností odvodu popele, myslivní robotou 1-2 konce pánům stavěti, odbírání 6 řejdlíků kořalky na 1 sud piva z panské vinopalny a pivovaru, činže z hospody, užitek ze slaneček, 1 fůra ročně do Prahy, 1 rybní fůra a 6 dní ruční roboty. Dále povinnost živnostenské roboty 6 dní

v syna

ročně, dvěma koni 5 dní a dvěma voli 2 dni ročně. Náhradní jistinou 608 zl 35 kr. přechází v jeho vlastnictví. Šenkýř však zůstává povinnen pivo z panského pivovaru a kořalku od panského ~~pivo~~ vinopala odebírati (v Habrech.). V té době rozsáhlý zájezdní hostinec o dvou branách, kudy se vjíždělo od Vídně (ještě zachovalá) a od Prahy (~~ani~~ r. 1929. zbořená.). Na jižní straně stávaly koňské stáje 20 m dl., nyní zahrádka zbytky původní stájní zdí ohražená, se zbytky žlabů. Ve zdi zsazený kámen neznámého původu s tesanou 5. cípou kvězdou. Mimo to četné stáje a kůlny a stodoly. Uprostřed velikého dvora prostorná otevřená kůlna pro formanské povozy. Sál a četné místnosti pro hosty. Veliká ovocná zahrada, menší zelnice a květnice. Pěstován tu chřest. Chovány četné ovce. Sláva hostince zašla, když byla postavena železnice z Prahy do Vídně. Posledním majitelem byl Jan Grund*), který zemřel r. 1926 a byl prvním zdejším občanem, který byl v Praze zpopelněna jeho popel na zdejším hřbitově pochován. Pražská brána byla r. 1929 zbořena. R. 1922 koupil hospodářství, dřívějšími příkupy značně zvětšené Jos. Šhrdlant. Zájezdní

*) od 1883

hostinec byl 1890 zrušen. Od r. 1922 jest tu
vynější majitel p. Václav Kodíra, dlouho-
letý skuhrovský starosta.
Čís. 24. R. 1773 chalupa bez pozemků s po-
vinností 13 dní ruční roboty v roce za
náhradu 2 funtů chleba denně. R. 1848
domek v dědič. užívání Jana Benáka
se povinností 6 dnů ruční roboty ročně.
Náhrad. jistinou 42 zl. přešla v jeho ma-
jetek. Téhož roku to byl obchodní hrám
se živnostní robotou 6 dní ručně v
roce. Od r. 1853 Jana Benáka, od. 1900 Josefa Benáka.
Čís. 25. již r. 1773 poplužní dvůr panský
na parc. čís. 17., celý dřevěný o výmě-
ře asi 75 ha. Asi r. 1870 opuštěné dřevěné od nepaměti
stodoly a stáje stářím spadly. Studna by-
la zasypána. Zbytkem je domek čís. 25,
asi šafářovo obydlí. Jde konávali skuh-
rovští svoji robotu. V neznámých dobách
hospodařili na něm od tisovského dvora. Pak
pozemky levně skuhrovským propachtova- asi r. 1860.
li. Po zcházení budov konána robota u
Tisovského dvora. Později bylo pozemky
spachtoval p. V. Bělohlávek. R. 1917. je
koupil p. Josef Bělohlávek, část jich
odprodal*) a ostatní připojil ke svému
čís. 27. ~~Poslední~~ skuhrovský šafář byl Vrána.

*) čís. kat. 326, 570, 571, 576 mimo menší.

Čís. 26. Půla od nepaměti Pazderkova a později Znojemskova zvaná. R. 1777 půla v dědič. užívání Jiřího Nováka, který platil r. 1773 daní 10 zl 53 1/3 kr., s celoroční povinností robotní 3 dni v týdnu. R. 1804 v dědič. užívání Tomáše Benáka. R. 1848. v dědič. užívání Václava Benáka, půlníka s povinností 1-2 konce na hon stavěti a pěší roboty 156 dní ročně konati a 1 šluk přádla odváděti. V jeho vlastnictví přešla výkupní jistinou 85 zl 15 kr. Od Znojemského koupeno a vklad práva vlastnického vložen 1880 na Jiřího Lorence, r. 1890 na Jana Lorence a 1932 na Josefa Lorence.

Čís. 27. uvádí se r. 1727 jako mlýn Tisovský, či Nejedlovský, či Boudův. R. 1778 koupen a zaplacen Fráňou Jonášem. Dne 20. července 1788 koupil jej se svolením vrchnosti se všemi staveními, nářadím mlynářským a pozemky Václav Bělohlávek, mlynář ze statku Krupského*) za 600 zl. s povinností: nájem 59 zl 58 kr. ročně odváděti, 10 žejdlíků pálenky z panské vinopalny odbírati, 1-2 konce na hon stavěti, v době žní 6 dní

*) nekatolík (jehož syn Jakob r. 1789 do zdejší školy začal choditi.)

robotovati, veškeren popel do panské flusárny odváděti, vrchnosti býti poslušný, tolerančnı́ patenty zachovávati, nepokojů se vystříhati, podezřelé a ve víře bludné lidi nepřechovávati, ryby a raky nechytati. R. 1848. v dědič. užívání Václava Bělohlávka: mlýn s pozemky s živnostní robotou 6 dní ruční roboty ročně. Téhož roku zrušen: odvod popele, robota myslivní, odbírání kořalky, piva a soli, 6 dní ruční roboty, činže z mlýna, užitek ze slanečků a štětné plemenice. a vše přešlo v jeho vlastnictví náhrad. jistinou 319 zl. 50 kr. R. 1853 vloženo právo vlastnické mlýna a usedlosti č. 27. na Jana Bělohlávka. Asi r. 1860 byl mlýn od základu přestavěn a rozšířen. Byl o dvou složeních s holandrem a starým parním strojem ku hnaní mlýna v nedostatku vody. Má také pilu starodávného původu. Rod Bělohlávků býval dle záznamů přičinlivý, pracovitý a hrdý. Patřila k němu flusárna*) (či draslárna) u malého rybníčku, dávno rozbořena.++) Naproti ní stojí chaloupka, bývalá soukromá mlýnská pazderna. Když připachtovány pozemky od poplužního dvora čís. 25, byly

*) dříve panská. ++) na parcele č. 435/1.

hospodářské budovy mlýna rozšířeny na nynější velikost dvorce. R. 1902 vloženo právo vlastnické na Josefa Bělohlávka, r. 1935 na vdovu po něm, Antonii Bělohlávkovou. R. 1917 veškery pozemky panského dvora i zbytek jeho, domek čís. 25. koupeny p. Josefem Bělohlávkem ve vlastnictví.

Čís. 28. Chalupa v dědic. užívání Johanna Skřipala s celoroční robotní povinností 2 dní v týdnu.*) R. 1848 čtvrt v děd. už. Václ. Bělohlávka s povinností 1-2 konce stavěti, mění robotu 104 dní v roce konati a 1 štuk přádla odváděti. Přešla v jeho vlastnictví jist. výkup. 56 zl. 5 kr. Od r. 1902 Josef Bělohlávek a od r. 1935. Ant. Bělohlávkova. Chalupa byla asi 1860 při přestavbě čís. 27, ke kterému byly pozemky připojeny, rozbořena. Říká se tomu místu posud „na Skřipalce".

Čís. 29. mlýn s pozemky, uvádí se r. 1727 pode jménem Skuhrovský či Nový mlýn (Bělohlávkův býval dle toho starší.), později Melunka či Melmukův zvaný. R. 1848 v děd. užívání Jana Melmuka, jehož rod pocházel z Hor. Krupé. Na tomto mlýně s pozemky vázla robotní povinnost živnostní 6 dní mění roboty,

*) Témuž narodila se r. 1781 dcera Kateřina a r. 1783. Anna.

robota myslivní 1-2 konce, odvod popele do panské flusárny, povinnost odbírání 10 řejdlíků kožalky, odbírání panského piva a soli, 6 dní ruční roboty z pozemků, užitek ze slaměků a štětné plemenice. V jeho majetek přešel náhrad. jist. 319 zl 50 kr. R. Míval ohromnou doškovou střechu. Měl jedno stožení, na střední vodu, t. zv. bystrák se 3 stoupami. R. 1889 vyhořel. R. 1856 přešlo vlast. právo na Kateřinu Melmukovou, vdovu, r. 1889 na Josefa Semeráda. Ja něho činěn r. 1907 pokus zříditi soukromou škrobárnu. Jakési budovy k tomu účelu postaveny na pravém břehu potoka proti mlýnu, ale z projektu sešlo. Témuž narodil se r. 1866 (dokud byl jen pachtýřem mlýna) ve Struhrově syn Jan, pozdější slavný to rodák struhrovský, výtečný lékař, lidumil a vlastenec, všeslovanskou myšlenkou prodchnutý, první státní tajemník naší republiky, odborový přednosta ministerstva zdravotnictví, ředitel a primář stát. všeob. nemocnice na Král. Vinohradech, odborný lékařský spisovatel. Pachtýřem mlýna stal se Ant. Polívka, pak Houdek. R. 1914 vloženo právo vlast. na Václ. Blažka z Olešné,

r. 1924 na Vladisl. Křivského z Nové Vsi,
r. 1930 na Ant. Chroustovského.

b.) Těchto 29 čísel jest nejstarší část Skuhrova. Mezi rokem 1777 až 1787 přibylo číslo domovní 30. až 33. Zde jich výsin:
Čís. 30. Chalupa. R. 1787 v děd. užívání Martina Doležala, tesaře, který svým nákladem postavil spálenou vížku kostelní a ohněm poškozený zvonek dal přelíti. Témuž se narodila r. 1780 dcera Magdalena. R. 1848 domek s pastvištěm, v děd. už. Frant. Jelínka, zvaného Martinek. Byl to pořádný člověk, který si stavení v pořádku držel. Robotní povinnost 1-2 konce stavěti a 13 dní ročně ruční robotu konati. Vyměřena náhrad. jistina 10 zl 40 kr. R. 1850 Augustinu Franci*) tyto závady byly bezplatně zrušeny. R. 1882 patřila Jelínkovi tesaři, který po druhé se oženiv, do Ameriky se vystěhoval, ale cestou na moři zemřel. R. 1883 vloženo vlast. právo Janu Jelínkovi, r. 1890 Barboře Krajíčkové, r. 1892 Josefu Krajíčkovi, r. 1929 Josefu Krajíčkovi, synovi.
Čís. 31. R. 1848 domek s polem v dědič. užívání Jana Kocourka s robotní povinností 1-2 konce stavěti a 13 dní ruční roboty ročně konati. Vyměřena jistina ná-

*) spolumajiteli jedné světničky,

hradní 8 zl, ale r. 1850 zrušena a bezplatně přišlo v jeho vlastnictví. Onen Kocourek byl cvičitelem skuhrovské gardy. R. 1881 vloženo právo vlastnické na Ant. Šmejkala, r. 1913 na Václava Šmejkala, r. 1917 na Antonína Šmejkala, r. 1919 na Frant. Šmejkala.

Čís. 32. První stavení na „Obci" (která do té doby byla pastvištěm s dvěma rybníky) jako obecní pardezna postavené. R. 1848 v dědič. užívání Krajíčka Václava s robotní povinností 1-2 konce stavěti a ruční robotu 13 dní v roce konati. Závady bylo r. 1850 bezplatně zrušeny.[3] Když domek tento přestal býti pro neberfečé ohně pardernou, postavena malá pardezna v místech nynějšího domu čís. 58 a r. 1866 velká pardezna za obcí u potoka na pozemku čís. kat. $\frac{332}{2}$, která tu až do r. 1898 stávala. Len sušil tu jakýsi Krajíček zvaný Ajnamr, jehož potomci obývají nyní dům čís. 30. Tato pardezna byla r. 1898 rozbořena a stavební materiál z ní prodán. Na jejím místě postavil si pak menší chalupu V. Benák, stavení to bez čísla. Na domek čís. 32 vložen vklad práva vlastnického r. 1883 na Frant. Pavlů, bývalého obecního kováře z čís. 6.

[3] Před tím patřila ševci Kafkovi, dotčenou řemeslníku, který se do Ameriky vystěhoval.

R. 1895 rozděleno na dvě polovice s vlastnickým právem a.) Karla Svobody, b.) Kateřiny Špilínkovy. Část a.) patřila od r. 1910. Frant. Krajíčkovi a od r. 1931. Karlu Krajíčkovi. Část b.) od r. 1913 Anně Císařové, od r. 1934. Josefu Kovářovi.

Čís. 33. Čtvrt vzniklá těsně před r. 1787 ze statku čís. 4. a stavení na dvoře statku čís. 4. postavené. R. 1848 značně zchátralé a neudržované pro notorickou lehdejšího majitele, v děd. užívání Josefa Ročka, čtvrtníka s robotní povinností 1-2 konce na hon stavěti, ruční roboty 104 dní konati, 1 štuk přádla odváděti. Za výkupní jistinu 56 zl 5 kr. vešla v jeho vlastnictví. Otec jeho Josef Roček, uvádí se již r. 1839. R. 1884 přechází právo vlastnické na Majdalenu Ročkovu, r. 1885 na Václava Ročka. R. 1897 rozděleno na 2 polovice. Na prvou polovici čís. 33. přechází právo vlastnické t. r. na Marii Ročkovu a r. 1932 na Václava Polnického. Druhá polovice dostala čís. 64. s vlast. právem Ant. Krepčíka, od r. 1932 Frant. Misaře. R. 1860 vznikl spor o společný dvůr a studnu mezi Jos. Ročkem a Janem Benákem.

Následujících 10 čísel, od čís. dom. 34. do 43 vzniklo mezi rokem 1787 až 1849. Zde jejich historie:

Čís. 34. R. 1848 chalupa v neurovnaném břehu pod hřbitovem v děd. uř. Josefa Špilínka*), hrejčího, s pobotní povinností 1-2 konce stavěti a 13 dní ruční roboty ročně konati. V jeho vlastnictví přešla bezplatně. Stávala při ní roubená studně s okovem. Jos. Špilínek byl po smrti Jos. Vydláka ustanoven místním školním dozorcem. R. 1883 rozdělena mezi Karla Špilínka a Čeňka Špilínka. R. 1885 vloženo právo vlast. na Ant. Špilínka, r. 1905 na syna, nezletilého Ant. Špilínka, r. 1916 na téhož Ant. Špilínka, který padl ve světové válce, r. 1918 na Frant. Špilínka. Týž jako 17. tiletý asi r. 1910 vyoral na poli čís. kat. 642 (od čís. 19. odkoupeného) 3 nádoby plné stříbrných i měděných peněz (mincí), různé velikosti a stáří i různého původu, českých, rakouských, maďarských, německých, vlašských, francouzských a španělských ze 16. století a začátku 17. Stříbrné peníze, počtem 1.300 byly nejhladší ze začátku třicetileté války. Zřejmo, že je některý majitel čís. 19. v této válce zakopal a pak sám zahynul.

*) zvaného: Šťafíra.

Mince byly rozprodány zlatníkům do Něm. Brodu a p. Jos. Bělohlávkovi z č. 27.
Čís. 35. R. 1848 domek s polmi v děd. uživ. Frant. Kučírka, zvaného (Blecha) Blecha, člověka z krádeží podezřívaného, s robotní pov. 13 dní mění roboty ročně. Za náhr. jistinu 8 zl. r. m. přešlo v jeho vlastnictví, ale r. 1850 jeho spolumajitelkyní, Anně Hruškové, byla její polovice bezplatně postoupena. Již dříve, r. 1827 uvádí se tu Jan Skuhrovský, 1829 Ant. Hruška, 1848. Frant. Kučírek, 1850. Anna Hruškova*), 1880 Jan Kučírek, 1896 Frant. Kučírková, od r. 1905. Frant. Berouška.
Čís. 36. R. 1848 uvádí se co domek se zahrádkou v děd. už. Jana Růžičky, tkalce, s robotní pov. 13 dní v roce. Náhr. jistina vymířena 12 zl., druhá polovice jeho spolumajiteli Janu Císařovi r. 1850 bezplatně ve vlastnictví odevzdána. R. 1865 vloženo právo vlastnické Karlu Růžičkovi, r. 1908 Janu Růžičkovi, r. 1910. Josefu Špilínkovi (jenž padl ve světové válce a po němž zůstala vdova se 2. děvčaty). R. 1915. Antonii Špilínkové, vdově, r. 1936. Josefu Pavlasovi, který se sem ze Sedlečína přiženil.

*) každý na jedné polovině. Na jedné Skuhrovský, po němž Hruška, na druhé větší a platnější Kučírkové.

Čís. 37. R. 1848 domek se zahrádkou v děd. užívání Matěje a Josefa Veselého, s robotní povinností 1-2 konce stavěti a 13 dní ruční roboty celoročně konati. Náhradní jistinou ve vlastnictví Matěje, v sumě 26 zl, odevzdána. R. 1850 Josefu povinnosti bezplatně zrušeny. R. 1868 vkládá se právo vlastnické panskému hajvému Josefu Krajíčkovi, r. 1902. Kateřině Krajíčkové. Před Veselými patřila Zámosteckému.

Čís. 38. R. 1848 dřevěna chalupa s pozemky v děd. užívání Josefa Grunda, půlníka s robot. povinností 1-2 konce stavěti, pěší robotu 156 dní v roce konati, 1 štrek přádla odváděti. Za výkupní jistinu 85 zl 15 kr. přešla v jeho vlastnictví. Bývala od vždycky jím pronajímána. Od r. 1827 patřila jeho otci Josefu Grundovi, 1883 Janu Grundovi, od r. 1896 Janu Krajíčkovi. R. toto dřevěné stavení sbouráno a nově z kamene a větší postaveno.

Čís. 39. Domek r. 1848 v děd. užívání Michala dědiců s robotní povinností 13 dní ruční roboty v roce. Za náhradní jistinu 12 zl. přechází v jich vlastnictví. Uživatelce druhé polovice, Kateřině Růžičkové, r. 1850 závady zrušeny bezplatně. Od

r. 1883. přechází právo vlastnické na Václava Benáka a od r. 1902 na Frant. Benáka.

Čís. 40. Půla vzniklá oddělením od čís. 1. R. 1804 ještě obě půle společně Janem Ročkem obhospodařované, r. 1807 již samostatně v děd. užívání Jakuba Ročka, bratra (mladšího.). R. 1848 v děd. užívání Benáka Václava, půlníka s robotní povinností 1-2 konce stavěti, 8 dvou-spřežní robotu 6 volmi 78 dní ročně konati, 6½ dne ruční roboty konati, 1 štok přádla odváděti. Výkupní jistinou 85 zl 40 kr. přešla v jeho vlastnictví. R. 1881 přechází ve vlastnictví Frant. Krajíčka, r. 1889 Rosálie Krajíčkové, r. 1924 Václava Krajíčka.

Čís. 41. Polodřevěné stavení s vlašskou střechou, r. 1848. emfitický dům (dědičný nájem) v dědič. užívání Pika Lazara dědiců, s robotní povinností 6 dní ruční práce, činže z rosolky a 6 dní ruční roboty živnostní. Náhradní jistinou 128 zl. přešlo r. 1853 v jeho vlastnictví. Od r. 1862 ve vlastnictví Šimona Poláka (také Žida), od 1899 vdovy Reginy Polákové. Nyní pěkné hospodářství, obchod a hostinec od r.

1926 ve vlastnictví Ant. Choutky. Před stavením postavena r. 1936 první benzinová čerpací pumpa.

Čís. 42. R. 1848 domek se zahrádkou v děd. užívání z polovice Anny Jamborové a z druhé Jana Jambora s robotní povinností 13 dní ruční roboty ročně. Jist. náhradní 16 zl přešlo v majetek Anny Jamborové. R. 1850 druhá polovice bezplatně v majetek Jana Jambora. Prvá polovice byla ve vlastnictví r. 1873 Josefa Špilínka, r. 1902. Josefa Špilínka, syna, r. 1911. Josefa Maliny. Druhá polovice r. 1873 ve vlastnictví Magdaleny Jamborové (prodané později za Josefa Musila) r. 1910. Josefa Musila, r. 1915. Josefa Musila, syna. Josef Musil otec stal se ve svět. válce nezvěstným. R. 1911. postavil si Josef Musil nové stavení čís. 49. Z čís. 42 přestavěl chlévy.

Čís. 43. R. 1848 domek se zahrádkou v děd. držení Josefa Vlčka s robotní pov. 1-2 konce stavěti a 13 dní ruční roboty konati. Náhradní jistinou 12 zl. přešel v jeho vlastnictví. Od r. 1883 je ve vlastnictví Josefa Vlčka, syna, od r. 1892 Marie Vlčkové, vdovy, od 1917. Frant. Bělohlávkové, od 1933 Jana Bělohlávka.

Vlčkové otec i syn bývali od dávna obecními hajnými. Jejich rod byl také starý, neboť se uvádí r. 1781, že se narodila Anna Vlčkova a r. 1783. Magdalena Vlčkova.

Mezi r. 1849 až 1869 přibylo jediné stavení čís. 44.

Čís. 44. První zmínka o něm je r. 1883, kdy uvádí se jeho majitel Josef Krajíček, švec, r. 1894 Frant. Krajíčková, r. 1899 Josef Krajíček (pocházející z čís. 37.). R. 1905 rozdělen domek na polovici Josefa Novotného, která přešla r. 1910 na Václava Polnického, který si r. 1929 vystavěl nové stavení za vsí, č. 61. Druhou polovici měla od r. 1905 Marie Nezmeškalova. Od r. 1928, kdy domek vyhořel, (a od něho jiná 3 čísla se chytila), byl nově přestaven a jest celý ve vlastnictví Marie Nezmeškalové, vdovy.

Mezi r. 1869 až 1883 přibyly 2 další domy, čís. 45. až 46.

Čís. 45., domek se zahrádkou ve vlastnictví Josefa Vlčka, r. 1883 rozdělen na polovici Václava Špilínka, od r. 1895 Josefa Špilínka, který koupil později hospodářství čís. 21. Druhá polovice patřila od r. 1883 Josefu Kratochvílovi, od 1895 Janu Jechovi a celý domek od r. 1917 Václavu Mutlovi, který se sem přiženil, hospodářství značně rozšířil, stavení i hospo-

dářské budovy pěkně a pod tvrdou krytinu přestavěl a vše vzorně zvelebil.

Čís. 46., domek ve vlastnictví V. Svobody, od r. 1883. Antonína Svobody, od 1893 Marie Svobodové.

Mezi r. 1883. až 1911. přibylo dalších 7 domovních čísel a sice čís. 47.-53.

Čís. 47. domek ve Vlastnictví Jana Benáka, r. 1890 postavený. Jan Benák, přičinlivý, stavení rozšiřoval a přikupováním pozemků zveleboval. Od r. 1933 ve vlastnictví Karla Benáka.

Čís. 48. Obecní domek spojený s hasičskou zbrojnicí r. 1901. postavený nákladem 1162 zl., obývaný říd. učitelem ve výzl. Vojt. Tittelbachem, od r. 1907 V. Mutlem soukromníkem, ve válce židovskými úprchlíky z polského bojiště, od. 1919 učitelem Mil. Ždárským, od. 1921. uč. J. Polenskou.

Čís. 49. Dům r. 1908 na místě č. 42. přistavěný a r. 1911. ve vlast. Josefa Mušila vložený. Od r. 1926 ve vlast. nezletilého Josefa Mušila syna. Bylo později rozšířeno přístavbami a na hospodářství zvelebeno.

Čís. 50. Dům s hospod. budovami r. 1910 Janem Šplínkem postavený. Od 1929 ve vlastnictví syna Frant. Šplínka.

Čís. 51. Dům r. 1909 postavený, od r. 1911 s vkladem vlast. práva Josefa Krepčíka, který ve světové vál-

ce padl. Od r. 1912 Anežky Krepčíkové, vdovy se 3. děvčaty, majitelky stuhrovské trafiky.
Čís. 52., dům s hospodářstvím r. 1909 postavený s vkladem vlast. práva Václava Lorence, od r. 1928. Jana Lorence.
Čís. 53. Dům r. 1909. postavený s vlast. právem od r. 1911. Josefa Smejkala, od. 1928 Marie Smejkalové, provdané Těsnohlídkové. (Jos. Smejkal padl ve světové válce, zanechav vdovu a dcem.). Nejnovější domy 1936:
Čís. 54. domek s vlast. právem r. 1915 Josefa Smejkala, od r. 1934. Frant. Smejkala, zedníka.
Čís. 55. Domek r. 1920 s vlast. právem Karla Svobody, od r. 1936 Antonie Svobodové, vdovy.
Čís. 56. Dům od r. 1926 s vlast. právem Čeňka Kruntoráda, tesaře.
Čís. 57. Dům r. 1924. Bohumila Kruntoráda, obuvníka a jeho ženy švadleny.
Čís. 58. Domek r. 1923 postavený, od r. 1925 ve vlastnictví Ant. Kohoutka, od r. 1931 jeho dcery Marie Prchalové.
Čís. 59. Dům 1923 postavený s vlast. právem od 1925 Josefa Krajíčka, dělníka.
Čís. 60. Dům s hospodářstvím 1925 postavený, od 1929 ve vlastnictví Josefa Jelena, ml.
Čís. 61. Sousední dům s hospod. od 1929 ve vlast. Václava Polnického.

Čís. 62. Domek r. 1925 postavený, od 1928 ve vlastnictví Ant. Benáka, hokynáře.
Čís. 63. dostala polovice staršího domu čís. 11. patřící Jos. Jelenovi, staršímu.
Čís. 64. dostala polovice staršího stavení čís. 33. patřící Frant. Misařovi.
Čís. 65. Dům nově postavený, r. 1934 s vlastnictvím právem Jaroslava Kruntoráda, tesaře.
Čís. 66. Dům nově postavený, r. 1931 s vlast. právem Marie Ulrichové, od r. 1935 Ant. Ulricha, vdovce.
Čís. 67. Nově postavený dům na místě zhořelého domu čís. 8. R. 1933 s vlast. právem Frant. Berouška syna z čís. 35.
Čís. 68. Nově postavený dům r. 1933 s vlast. pr. Josefa Schovance, syna z čís. 15.
Čís. 69. Nově postavený dům r. 1935 Brudnové Františky, choti důlního dozorce, zde na pensi žijícího.
Čís. 70. Nově postavený dům r. 1933 s vlast. právem Josefa Doležala, dělníka.
Čís. 71. Nově postavený dům r. 1934 s vlast. právem Josefa Štěpánka, dělníka.
Čís. 72. Nově postavený dům r. 1935 s vlast. právem Čeňka Mutla, dělníka.
Čís. 73. Nově postavený dům r. 1936 s vlast. pr. Jana Krajíčka z čís. 38 a Marie Roháčkové, sestry p. DP. vikáři Roháčkovi, každý jedné poloviny.

Dodatky k čís 1. –

K čís. 1. R. 1911. vlast. právo Vincence Ročka, r. 1916. Marie Ročkové, vdovy, r. 1919 Karla Tejkala, za kterého se opět provdala.

K čís. 2. R. 1867 s vlast. právem Jana Mutla, r. 1895 Františky Mutlové, od r. 1898 Adolfa Mutla.

K čís. 4. R. 1878 s vlast. pr. Josefa Benáka, r. 1901 nezletilého nynějšího Jana Benáka.

K čís. 5. R. 1881. s vlast. pr. Václava Jůzla, r. 1884 Václav Jůzl, syn, r. 1926 nynější Václav Jůzl, syn.

K čís. 6. R. 1874 s vlast. pr. Ant. Paulů, r. 1887 exekučně prodáno a koupeno Šimonem Polákem, r. 1888. s vlast. pr. Antonína Šimona, 1890. Frant. Kruntoráda, 1905. Marie Kruntorádové, vdovy, od r. 1912 nynějšího Frant. Kruntoráda.

K čís. 7. Od r. 1851 vlast. pr. Jana Škoudlila tehdy nezletilého, od r. 1899 nynějšího majitele Frant. Škoudlila.

K čís. 8. R. 1837 v dědic. užívání Josefa Hlaby. R. 1848 již pod Václava Krajíčka, r. 1886. vlast. pr. Kateřiny Krajíčkové, po Václavovi vdovy, 1897 její syn Josef Krajíček. Po vyhoření r. 1928 bylo spáleniště 1929 prodáno Frant. Berouškovi, který na tom místě 1931 postavil dvojí kamenný dům č. 67. Josef

Krajíček postavil nově čís. 8. na „Obci" s vkladem vlast. práva od r. 1936 Rudolfa Krajíčka, syna, truhláře.

K čís. 9. R. 1868 ze dvou polovic jako mnohde jinde ze dvou světnic. Polovice a.) s vlast. právem Václava Polnického, r. 1916 Kateřiny Vomelové.*) Po požáru 1928 postaveno za vsí. Polovice b.) r. 1868 ve vlastnictví Josefa Stojana, 1908 Frant. Stojana, r. 1911. Jana Krepčíka. Po požáru r. 1928 na témž místě pod čís. 42. přestavěno, od r. 1936 ve vlast. Jana Krepčíka i se stavebním místem a.).

K čís. 10. R. 1874 právo vlast. Frant. Kolaříka, r. 1898 Václava Kolaříka, r. 1904 Josefa Pavlasa, r. 1912 Františky Pavlasové vdovy, r. 1923 Jana Pavlasa syna. R. 1927 Frant. Berouštý, který je 1934 rozbořil. Jan Pavlas postavil nový dům „u Brodce", který dostal opět číslo 10.

K čís 11. R. 1866 patřila polovice a.) Antonínu Berouškovi, r. 1867 Marii Berouškové vdově, Polovice b.) r. 1866 Václavu Jelenovi, r. 1890 Václavu Jelenovi synovi. R. 1900 spojeny obě polovice ve Vlastnictví Josefa Jelena. R. 1911 připadla opět polovice a.) Františce Jelenové provdané Kudrnové, r. 1920 Jindřichu Kudrnovi, druhé polovice b.) r. 1912 Františce Jelenové, r. 1913 Josefu Jelenovi, r. 1929 Josefu Jelenovi nel. a r. 1931

*) R. 1921 Jana Vomely, jejího manžela.

zřít Josefu Jelenovi st. otci.
K čís. 12. R. 1842 v děd. užívání Josefa Vydláka, r. 1893. vlast. právo Václava Vydláka, r. 1907 jeho ženy Marie Vydlákové, r. 1931 Frant. Vydláka.
K čís. 13. R. 1883 přepsáno vlast. právo obci Skuhrovské.
K čís. 14. R. 1846 domek se zahradou a pozemky v děd. užívání Matěje Šfírka a Anny. R. 1867 ve vlastnictví Matěje Šfírka, dílčí sirotka, r. 1871 Frant. Fettra, r. 1896 Jana Kučírka, od r. 1933 Josefa Kučírka.
K usedlosti č. 15.
R. 1860 jedna polovice a.) ve vlastnictví Antonína Šmejkala, r. 1893 Kateřiny Šmejkalové, provdané Schovancové, od r. 1929 Karla Schovance manžela. Polovice b.) od r. 1863 ve vlast. Josefa Šmejkala hrabě, r. 1885 Barbory Balounové, od r. 1917 Václava Balouna, od 1919 Marie Balounové, vdovy, provdané později za Karla Schovance. Od r. 1933 obě polovice ve vlast. vdovy Marie Schovancové.
K domku čís. 16. R. 1883 právo vlast. Barbory Mutlové, t. zv. Kominíkové. R. 1923 toto dřevěné stavení přestavěno ve vilku Babory Škondlilové
K usedlosti čís. 19. R. 1881 právo vlast. Josefa Uchytila, r. 1883 Josefa Šmejkala z čís.

15. Od r. 1897 Josefa a Marie Smejkalové.
K usedlosti č. 21. R. 1869 vlast. právo Václava Blažka, r. 1899 Václava Blažka, syna, od r. 1911. Josefa Šplínka, který se přistěhoval z čís. 45, od 1925 Marie Šplínkové, vdovy po něm, od r. 1931 Josefa Šplínka.
K usedlosti čís. 22. Od r. 1882 vlast. právo Frant. Končela, od 1901 Frant. Končela syna, od 1904 Čeňka Škondlila.
K čís. 29. „Nový mlýn". Název ukazuje, že byl mladší původem než mlýn Bělohlávkův. Před r. 1768 patřil Vojtěchu a Anně Šimánkové, před r. 1771. Martinu a Anně Doležalové.

Pověst vypráví, že také stával mlýn na protějším břehu údolí proti nynějšímu čís. 9. Hluboká struha dobře zachovaná byla prý náhonem.

Spor starousedlých: Před rozdělením obecních lesů mezi starousedlé, měli tito právo bezplatně z lesů dříví bráti, mrť hrabati, po rozdělení lesů r. 1807 jen bezplatně užívati pastvin, kopati drny a hlínu z obecního statku bráti ryby a náplav z obecních rybníků. Za to byli starousedlí povinni veškeré daně a platy z těchto pozemků obecní statek tvořících a jimi používaných platiti. Ale od 1. ledna 1895 platila za ně bylo poplatky obec. Když pak domkářům bylo ve spoluužívání tohoto obecního statku, pastvin, bráněno, stěžovali si proti tomuto jednání. Rozhodnutím zemského výboru v Praze ze dne 1. prosince 1898 pak bylo rozhodnuto, že na těchto pastvinách oprávněni jsou jak starousedlí, tak i domkáři svůj dobytek pásti a sice: starousedlí bezplatně, domkáři však za roční plat z velkého kusu dobytka 2 K, z malého kusu a kozy 1 K. V důsledku toho usneslo se obecní zastupitelstvo dne 13. června 1902, že uznává povinnost obce Skuhrova za všechny platiti daně

a poplatky z těchto pozemků obecní statek tvořících. Proti tomuto usnesení podale správe velkostatku Haby a Jan Bělohlávek stížnost, které okresní zastupitelstvo v Hatrech dne 11. prosince 1902 vyhovělo rozhodnutím, že z těchto pozemků patří daně a platy platiti starousedlým ze svého a nikoli z obecní pokladny a že pouze tito povinni řečené daně od 1/1. 1895 do 31/12. 1900 obci nahraditi obnosem 735 K 23 h do 14 dnů. Poplatky, které měli za pasení dobytka domkáři platiti a které také neplatili směli tímto rozhodnutím starousedlí za zmíněná léta od domkářů vybrati a na úhradu dlužných 735 K 23 h použíti. Když poplatky ty byly exekučně za četnické asistence vybírány, způsobily u domkářů mnoho zlé krve a vyvolaly mezi nimi prudkou bouři.

Poslední starousedlí ve Skuhrově byli: Čís. 1. Jan Roček, čís. 2. Adolf Mull, čís. 3. Vojtěch Mareš, čís. 4. Jan Benák, čís. 5. Václav Jůzl, čís. 7. Frant. Škoudlík, čís. 12. Václav Vydlák, čís. 19. Jos. Smejkal, čís. 20. Jos. Blažek, čís. 21. Václ. Blažek, 22. Frant. Koncel, 38. Jan Grund, 26. Jan Lorenc, 28. Jan Bělohlávek, 33. Václ. Roček, 40. Rosáka Krejčíkova.

Čtl 13.8.47

[illegible]
[illegible]

237

Doba za světové války.

Dne 28. června 1914. byl spáchán Srbem Principem v Sarajevě atentát na následníka rakouskouherského trůnu Fr. Ferd. Este a jeho choť. Veškeré zábavy, slavnosti a divadla byla hned zakázána. Nařízeno zatýčiti černé prapory a sloužiti zádušní mše. Nikdo nepředvídal, že z toho vzejde dlouholetá „světová válka."

Dne 26./7. byla prohlášena částečná a dne 1. srpna nařízena úplná mobilisace. Způsobila ohromný rozruch. Bylo to v den sv. Anny. Lidé vycházeli právě z kostela a kupili se kol lip před kostelem, kde byly vyvěšeny mobilisační vyhlášky. Bylo mezi nimi dusné ticho a stísněnost.

Dne 18./7. v ranních hodinách odcházeli na dráhu do Ohrozehlice, (byvše dříve v kostele se zpovědi a přijímání) první mobilisovaní. Šli nezadi a zasmušile, ale poslušně a bez reptání. Nadšení nebylo, ač po národní stránce nikdo význam toho děje nechápal. Byli to: Ant. Špilínek, Fr. Kruntorád, Fr. Berouška, Josef Musil, Josef Špilínek, Václav Pavlas, K. Schovanec, Fr. Benák, Jos. Benák., Ant. Benák, Fr. Benák (č. 39), Josef Krepčík, Jan Krepčík, Josef Smejkal, Jarosl. Grund.

Později svolána domobrana do 42 let. Povolán Vinc. Roček.

Nařízeny nové odvody roč. 1893-4-5. Odvedeni: Josef Kruntorád a Jos. Krajíček.

Hned na to povoláni do zbraní ti, kdo byli odvedeni na jaře: Ant. Svoboda a Frant. Krajíček.

Na podzim provedeny odvody všech domobranců r. 1878-1890. Odvedeni a voj. službu nastoupili: V. Krajíček, Jaroslav Kruntorád, V. Smejkal, V. Krajíček, Milan Žďárský.

V důsledku mobilisace učitelů bylo ve Skuhrově počínaje 15. září 1914 zavedeno polodenní vyučování a potrvalo až do 17/1. 1918. Obě třídy vyučoval řed. učitel Ant. Císař. Z nedostatku pracovních sil bylo povoleno, aby školní děti směly býti i ve vyučovacím čase k polním pracím užívány.

Žně byly dobře vykonány i brambory sklizeny, ozim zaset, vše dílem pěkného počasí.

Hned po vyhlášení války nastal nedostatek drobných peněz. Lidé se báli, že papírové peníze ztratí cenu a kovové mince schovávali. Vklady z Kampelíčky byly vybírány.

Také ze strachu o nedostatek potravin počali se lidé zásobovati a tak nastal nedostatek potravin a soli. Ceny jich počaly úžasně stoupati. Proto státem stanoveny maximální ceny, ale nikde kterněž nebyly dodržovány. V říjnu 1914 stál 1q pšenice 40 Kč, žita 34 Kč, ječmene 24 K, ovsa 20 K, sláma 6 K, seno 12 K, brambory 5 K. 1 kg másla 2·60 K, husa 3·80, zajíc 3·60, párek kuřat 1·20, holoubat 0·80, kopa zelí 6, kopa vajec 6, párek podsvinčat 16 K r. m. 1 q krupice 70·35, pšeničné mouky 66·15, chlebové 46 K r. m.

Naděje, že válka do vánoc zkončí, brzy pohlesly. Pro vojáky opatřovány teplé součásti oděvu. Zdejší děti upletly pro ně 13 párů nátepníčků, 4 p. ponožek a 614 papírových podešvů.

T. r. bylo naposledy vybíráno od domkářů za pasení dobytka na obecních pastvinách a zaplaceny obci poslední nedoplatky kapitálů za bývalé obecní lesy kdysi mezi starousedlé rozdělené.

Počátkem r. 1915 vykonán opětně soupis všech zásob potravin, t. j. obilí a mouky. Komisařem pro tuto akci byl Ant. Císař, říd. učitel. Sepsáno: 10 q pšenice,

260q žita, 30q ječmene, 466q ovsa, 2q pšeničné mouky, 30q žitné, 1·8q krup; zásoby pod 20 kg nepočítány.

Při odvodech domobranců r. 1873-77 dne 9. března 1915 odveden: Josef Vydlák, Karel Krajíček, Frant. Smejkal.

Veškeré životní potřeby opětně zdraženy: 1 kg hovězího masa 2·30 K, vepřového 2·60 K, másla 3·20 K, 1q brambor 13 K, 1q uhlí 4·20 K.

Sbírka kovů (pověřen jí Ant. Císař) na válečné potřeby vynesla 7 kg kovů.

Při odvodech 37-42 letých odvedeni: Josef Krajíček (hrobař), Fr. Lorenc, Adolf Mutl.

Na týfus zemřel vojín Josef Špilínek, č. 36. Na Srbsku padl V. Pavlas. Zajat na ruském bojišti byl Josef Musil a Jaroslav Grund. První byl prohlášen za mrtvého, druhý se stal čsl. legionářem.

Podle přísných úředních nařízení bylo každé rakouské vítězství ve škole i veřejně oslavováno ve smyslu rakouské loyality a vlastenectví, lásky, věrnosti i přichylnosti k nejvyššímu trůnu.

V květnu 1915 byl proveden nový soupis zásob. To stál již 1 kg hovězího 3·20 K, vepřového 4 K, sádlo 6 K, máslo 7 K.

Při opětných odvodech 8. června 1915 odveden Frant. Špilínek, Václav Mareš, Bohuslav Mareš, Jos. Smejkal, Frant. Grund, Arnošt Polák.

Dne 22. června provedeny odvody domobranců do 50 let věku, z r. 1865-1872. Odvedeni: Josef Jelen, Jan Krajíček, Josef Krajíček, Fr. Končel, V. Lorenc, Jan Špilínek, Jos. Špilínek, V. Polnický.

Školní děti sebraly 3½ kg ostružinového a jahodového listí jako náhražku čaje, 1 kg kaučuku, 16 kg vlny, vše pro válečné účely.

Při nových odvodech odveden: Václav Mull a Čeněk Škoudlil.

Válečný obilní ústav zabavil veškeré zásoby obilí a mouky. Pro nezemědělce, kteří neměli vlastních zásob, zavedeny „chlebové lístky", t. zv. chlebenky, kterými byl vyměřen předěl. chleba neb mouky v nepatrné míře na osobu, ale který se většinou nedostal. Bída rostla úžasně.

Na 3. válečnou půjčku bylo ve Sk. upsáno 14.800 K. Z toho i školní dítky nuceny k upsání 1.400 K. Obce samé upsala 2.500 Kč.

Zima 1915 byla neobyčejně mírná. O vánocích bylo dokonce jarní počasí.

Dne 2. března 1916. zemřel na černé neštovice v Egru četař Fr. Benák.

Na 4. vál. půjčku upsalo občanstvo 12.200 K, z toho školní děti 600 K.

Dnem 2. dubna 1916 počínaje byly zavedeny i lístky na cukr, t. zv. „cukřenky", jimiž povolen odběr 1 kg cukru na 1 osobu na 4 týdny. Moučenky, chlebenky, cukřenky, později i tabáčenky vydávány u obec. úřadu.

Dne 14. dubna konány odvody 18. letých (r. 1898). Odveden Jan Kohoutek.

Ceny potravin stále se zvyšovaly: 1 kg hovězího stál 7·20 K, vepřového 7·20, telecího 5·20, skopového 4·40, uzené 8 K, pár kuřat 12 K, krmená husa 64 K, máslo 8·80, tvaroh 1 K, mák 4·80, 1 vejce 20 h, 1 l mléka 28 h, 1 q brambor 18 K, pár podsvinčat 200 K.

Dne 23. května 1916 konány opět odvody všech domobranců od 19 do 50. let. (1897-1866.). Odveden Jos. Bělohlávek, ale zproštěn, Jos. Smejkal č. 19. a Josef Smejkal, redník.

Dne 1. června 1916. vykonal tu sv. biřmování J. Ex. biskup. Dr. Jos. Doubrava. Byl slavnostně vším občanstvem přivítán.

Dne 8. září 1916. zemřel v Borenském Brodě domohranec Josef Krepčík.

Na 5. vál. půjčku upsáno 13.000 K.

Dne 21. října 1916 sňat s věže větší zvon roku 1883 přelitý a 4 q vážící. Byl na věži na kusy rozbit a po kusech sháren a k válečným účelům odveren. Při této rekvisici lidé pohnutím slzeli.

V nouzi o kovy stahovány i niklové 20 haléře a nahrazeny 20 h. a 2 h. železnými. Papírové 2 K. trhány na poloviny a čtvrtiny.

Po smrti císaře Frant. Josefa I. dne 21. listopadu 1916 těšil se lid, že nastane mír, ale marně. Na škole i kostele vyvěšeny černé prapory, jeho obraz zahalen černou rouškou a říd. učitel pomodlil se s dětmi za jeho duši „Otče náš." V kostele konány smuteční bohoslužby.

Dne 2. února 1917 konány odvody 19-24. letých (nar. 1892-98). Odveden Jan Pavlas.

Dne 8. února 1917 konány zas odvody 18. letých (nar. 1899.). Odveden Karel Benák, V. Jůzl, Jos. Krajíček č. 30, Jan Lorenc a K. Svoboda.

Dne 7. dubna, na Bílou Sobotu, napadlo na půl metru sněhu, který mnoho stromů polámal.

V r. 1917 nastal veliký nedostatek potravin a zejména ve městech klad. Lidé z Prahy a ze severních průmyslových míst přijížděli i do Skuhrov a platili za košík brambor 3–4 K. Mnohé potraviny zdraženy o 300 až 1.000 %. Měšťané přinášeli cukr, tabák, petrolej, látky, prádlo, šatstvo, nádobí i šperky, často i poslední, aby je vyměnili za máslo, vejce, mouku, brambory. Sluší podotknouti, že zdejší obyvatelé až na malé výjimky svých plodin nepředražovali a lidy spolutrpitelů nevyužívali. Spoluobyvatelům pak (na př. učitelům) rádi, až na malé výjimky, potraviny za přiměřené ceny, mnohdy i z lásky, poskytovali.

Úroda následkem nastalého sucha, špatného obdělávání a nedostatečného hnojení byla nepatrná.

Na 6. vál. půjčku upsáno obyvatelstvem 5.000 Kč, na 7. vál. půjčku 8.100 K.

Vedle každoročního sbírání čajových náhražek dětmi, sbírány r. 1917 i kopřiny na válečný oděv vojenský. Také konány peněžní sbírky pro vdovy a sirotky po padlých vojínech.

Dne 10. listopadu 1917 sňat s věžky nad sakristií zvonek z r. 1777 a odevzdán válečným účelům.

Počátkem 1918 stál 1 kg masa 30 K, kladová husa 80 K, cívka nití 30 K, 1 m látky 120 K, 1 vejce 30 h, 1 kg vepřového 50 K, párek odstávčat 1.000 K.

Dne 16. ledna 1918 nastala vichřice s bouří a krupobitím.

Dne 26. ledna 1918 konány odvody 18 letých, nar. 1900. Odveden: Josef Jelen, Jan Jelen, Jos. Krajíček, Jan Císař, V. Blažek.

Na 8. vál. půjčku upsala obec 1.000 K.

Dne 19. března 1918 padl na italské frontě Ant. Špilínek.

Koncem května a začátkem června dostavily se mrazy, které poškodily úrodu a způsobily nedostatek krmiva.

Od 1./října 1918 do 15. ledna 1919 bylo na zdejší škole opětně zavedeno jen polodenní vyučování říd. učit. Ant. Císařem.

Mírové smlouvy, které byly uzavřeny s Ruskem, Ukrajinou a Rumunskem budily v nezasvěcených lidech naději na konec války.

Dne 21. října 1918 nabídlo Rak. Uhersko separátní mírové jednání s pro-

hlášením, že souhlasí s návrhy amerického presidenta Wilsona o právech národů zak. uherských.

Následkem této nalídky a celkové situace Národní výbor, který se v Praze sestavil, prohlásil dne

28. října 1918

Československý samostatný stát a do svých rukou převzal jeho vládu.

Tím byl učiněn konec přes čtyři roky trvající hrozné války a zřízena svobodná

Československá republika.

Doba po převratu.

Dlouho trvala světová válka. Miliony lidí zahynuly, miliony byly zmrzačeny, miliony ožebračeny. Po velkých bojích, velkém utrpení a námahách bylo Rakousko se svými spojenci pozaženo.

V hrvavém žáru světové války, kdy zápasila pravda se lží, násilí s lidskostí, zloba s dobrem, demokracie s absolutismem, tehdy, kdy rodil se svět nový a lepší, byla zrozena naše republika v čele s tím, který pro národ nejvíce vykonal, který svou prací, vzděláním a poctivostí získal si úctu celého světa, T. G. Masarykem.

První radostnou zprávu o prohlášení naší republiky přinesl do Skuhrova dne 30. října 1918 o 4. hod. odpol. p. Josef Bělohlávek, statkář ze Skuhrova. Zpráva vzbudila v srdcích učitelů (řd. uč. A. Císaře a kronikáře), kteří první tuto zprávu s pochopitelnou nedůvěrou vyslechli, ohlas tajné radosti, kterou se báli dáti ještě veřejně na jevo. Těšili se, že přišla doba, kdy budou moci promluviti do duší dítek tak, jak to jejich srdce cítila a národní uvědomění kázalo, bez pokrytectví,

k jakému byli posud nuceni.

Pan farář Roháček vyslechl tu zprávu od nich s velkým lekmutím a projevem neurčitých obav.

Ale lid naší vesnice, který byl hodně duševně proti jiným krajům republiky zaostalý, málo všemu tomu rozuměl a na mnohá, pro lid prospěšná nařízení díval se očima nechápavýma, proti mnohým stavěl se i nepřátelsky. Zprávu o převratě přijal celkem lhostejně, až teprve v nejbližších dnech, když se již bezpečně vědělo, že zpráva jest faktem, počala radost zvolna do jejich srdcí pronikati, více však z ukončení války a prožitých útrap, než z události samé. Radost mísila se s blahým pocitem uvolněné kázně. Krok z tuhé poroby do svobody byl příliš rychlý.

Nedostatek potravin, uhlí a petroleje a jich poválečná drahota byla stále nesnesitelná. Mouka, chleba, cukr a kouření bylo stále vydáváno na lístky v přídělu sice nedostatečném, ale přece daleko větším, než za Rakouska. Svízelné opatřování těchto potřeb bylo později svěřeno učiteli M. Žďárskýmu.

Pro přidělené věci se jezdilo do Čáslavě neb Habrů a v místě byly lidem rozdělovány, což se při tělo nevděčné práci neobešlo bez mrzutostí.

Nařízeny soupisy veškerého druhu majetku, inventáře živého i mrtvého. Na jaře 1919 kolkovány rakouské papírové peníze, než byly vydány první československé „naše" peníze. Při obou výkonech pomáhali úřadům i občanům místní učitelé. Několik občanů zapomnělo přihlásiti ke kolkování bankovky v modlitebních knížkách založené, neb v truhle uschované, celkem přes 2.000 K, které tím pozbyly platnosti.

Během války byly v obci umístěny 3 rodiny válečných úprchlíků, polských Židů. Lid se k nim choval s porozuměním k jich těžkému životu.

V čís. 27. bylo na polní práci několik zajatých ruských vojínů. Zůstalo po nich nemanželské dítě.

Naše obec měla 2 ruské legionáře: Jaroslava Grunda a Josefa Ročka. První zprávy o činnosti našich legií byly přijaty nepříznivě, v obavě, že jich vystoupení bude míti neblahý vliv na naše postavení v Rakousku.

Mravnost mládeže škole odrostlé během války silně poklesla. Jevila se každonedělním tančením v nedostavěném hostinci p. Ševce, bez oken a stropu, předčasným stykem mladých lidí, večerními toulkami. Javiněna byla nedostatečným dozorem rodičů, z nichž otcové byli na vojně a matky byly zaměstnány starostmi o živobytí, nepřiměřeně velkým počtem děvčat a nedostatkem chlapců.

Teprve na základě nařízení okres. škol. výboru vykonána dne 5. listopadu 1918 školní oslava zřízení samost. státu československého, při níž vyzvednut význam T. G. Masaryka, legionářů, Wilsona a jiných zasloužilých mužů té doby. Po ukončení slavnosti byly prvně místo pohřebné rakouské hymny zapěny naše čsl. národní hymny: Kde domov můj? a Nad Tatrů se blýská.

Na podzim 1918. řádila epidemie španělské chřipky, která si za oběť vyžádala několik lidských životů středního věku.

Dne 7. března 1919 poprvé oslaveny narozeniny velikého filosofa a našeho prvního presidenta: T. G. Masaryka.

Ve škole zavedeny nové čsl. učebnice. Vedle obvyklých čítanek, početnic a mluvnic vydány také krásné učebnice dějepisu, zeměpisu, přírodopisu a přírodozpytu. Knihovny i pomůcky byly zrevidovány a věci duchu demokracie neodpovídající, byly odstraněny.

Dvacátý osmý říjen 1919 byl oslaven velmi okázale a hlučně. Školní děti zasadily 2 pamětní „lípy svobody." (které později majitel čís. 49. podkopal tak, že uschly.). Večer uspořádal mladší učitel lampionový průvod obcí s hudbou, při čemž zpívány národní písně, provolávána sláva republice, presidentovi, vynikajícím lidem a vypáleno nesčetně ran z pušek, pistolí a revolverů.

Dne 30. října 1919 napadlo téměř na 30 cm sněhu, pod jehož tíhou větve, ještě plné zeleného listí, až k zemi se ohýbaly a lámaly.

R. 1918 provedena nástěnná a nástropní malba celého kostela sv. Mikuláše, která trvala 3 měsíce. Hlavní figurální malby (obrazy ze života sv. Mikuláše) provedl akademický malíř K. Vaněk za 5.400 Kč. Místo obyčejných chrámových oken

pořízena okna figurální, barevné od akad. malíři Jana Veselého nákladem 6.150 Kč. Darci peněz na obojí opravy byli jednotliví kolátůrníci i přifařené obce. Též p. farář Roháček na tyto opravy sám ze svého a ochotně přispěl. Také hlavní oltář opraven nákladem 1.420 Kč. Na opravy přispěno z Veselé 3.124 Kč, z Olešné 3.210, ze Sedlečína 1.842, ze Struhrova 828 a z Radostína 438 Kč.

R. 1919 usneslo se obecní zastupitelstvo postaviti silnici ze Struhrova do Lučice.

Téhož roku bylo prvně zřízeno v Lučici místo obvodního lékaře. Struhrov odtržen od dosavádního obvodu v Habrech a připojen do Lučice. Prvním obvodním lékařem byl p. MUDr. Vymlátil.

Do převratu nebylo tu takřka žádného politického přesvědčení a nikdo se o politiku nestaral. Koncem r. 1918 (8/12.) byla tu založena republikánská strana čsl. venkova (=agrární) a počátkem r. 1919 čsl. strana lidová (=t. zv. klerikální).

15. června 1919 konány první volby do obecního zastupitelstva, první volby demokratické, v nichž i malým zemědělcům i drobným lidem v naší obci, kteří dří-

ve nikdy neměli právo voliti, ani možnost býti volenu do obec. zastupitelstva, přiřknuto stejné právo a dán jim stejný počet hlasů v obec. zastupitelstvu, jako zemědělcům větším.

Praktická závada prvního demokratického volebního práva se ukázala v tom, že k volbám se dostalo mnoho lidí neuvědomělých, ba i negramotných, zejména z vrstev lidí méně situovaných, kteří neměli ve svém mládí příležitost náležitě se vzdělati.

Prvními volbami rozdělilo se z neuvědomění obyvatelstvo naší obce na dva tábory pod hesly příslušníků pol. stran: Čsl. strany lidové a republ. strany čsl. venkova. K první patřili zemědělci středního a menšího majetkového rozvrstvení, kteří cítili zděděné křivdy z dob dělení lesů a bojů o pastviny, ke druhé náleželi převážně rolníci. Politické neuvědomění občanstva šlo tak daleko, že kdysi tichá obec rozdělila se na dva tábory přímo se nenávidící.

Čsl. strana lidová obdržela 97, republikánské str. 87 hlasů. Zvoleno tedy do obecního zastupitelstva z každé strany 6 členů. Volbám předsedal p. Ant. Císař, zástupcem

polit. úřadu jmenován úřady Milan Žďárský. Starostou obce zvolen p. Frant. Škoudlil, dosavádní starosta. č. 7.

Roku 1919 vyvinuly obě politické strany největší činnost, jež roku 1920 vyvrcholila. Zde jich činnost:

Čsl. strana lidová podepisuje a poslanecké sněmovně zasílá petici, v níž se žádá, aby děti byly na čsl. školách náboženství řádně vyučovány a aby svátostné povahy církevních sňatků katolíků bylo šetřeno. Podepsáno i mnoho lidmi jiných pol. přesvědčení.

Podniknuta akce, aby bylo zabráněno církvi československé spolunžívání kostelů i budov církve řím. katolické.

Založeno Sdružení katolické mládeže, jež čítá 90 členů, pro Skuhrov a Olešnou.

Podpisy opatřena a odeslána poslan. sněmovně petice proti sestátnění matrik, jež mají posud u vedení farní úřady, a proti všem směrům, které by byly ve školách proti katol. výchově dětí, proti laické morálce a žádáno závazné vyučování náboženství a nábož. úkonů.

Konány veřejné schůze politické, na nichž řečnili p. poslanec čsl. sk. lidové

Myslivec, p. předseda čsl. str. lid. DP. msg. Šrámek a jiní.

Několik schůzí konáno na faře. Řečníkem tu býval kněz D.P. Havelka. Plamennými řečmi dovedl mysl posluchačů nepřátelsky zaostřiti proti popřevratovému režimu v republice. Běžným stal se v obci potupný název naší republiky: československá republika.

Republikánská str. čsl. venkova pořádá 23./6. 1919 velký veřejný tábor lidu s poslancem, p. děkanem D.P. Kroikerem, dvě veřejné polit. schůze, obřinky a 2 zábavné večírky.

Objednává 8 odborných hospodář. časopisů a zdarma je půjčuje.

Z výtěžku večírků a sbírek zasílá peněžní podpory: Čsl. Červenému Kříži, Českému srdci, legionářům invalidům, vdovám a sirotkům po padlých vojínech, Klárovu ústavu slepců, Ústřed. matici školské, Komenskému a jiným národním spolkům.

Vymáhá zrušení rekvisice stelné krávy.

Pracuje na zřízení nemocenské pokladny pro zemědělce.

Pracuje, aby drobní zemědělci dostali do vlastnictví pole z dlouholetého pachtu.

Podporuje účastí i peněžní ostavu 28.

října.

Objednává pro chudší členstvo levné látky, 24 párů levné obuvi, ročně po 70. ovocných stromcích do zahrad zemědělců.

Podává poslanecké sněmovně žádost, aby byl venkovský člověk zákonem chráněn proti metle venkova – cikánům.

Dále žádá uvolnění obchodu zemědělskými výrobky, zrušení všech zbylých rekvisic a hospodář. rad.

Dne 1. března 1920 byla (na základě vydaného zákona) ve Skuhrově založena Místní osvětová komise. Prvním předsedou zvolen Ant. Císař, prvním jednatelem Mil. Jdářský, zdejší učitelé. Pan farář J. Roháček spolupráci v ní odmítl. Počato hned se všeobecně vzdělávacími přednáškami. První přednáška byla: (Ant. Císař): Činnost a význam T. G. Masaryka, druhá (M. Jdářský): Pěstování ovocného stromoví. Pak následovala řada cestopisných přednášek ml. učitele M. J. se světelnými obrazy. Vedle přednášek chopili se oba funkcionáři ochotně vedení divadelní činnosti a knihovnictví v obecní knihovně, v níž dosavádní lidová knihovna byla pozměněna. Účast občanů na pod-

nicích M. O. K. byla hojná. Pozdější politické třenice a rozvrstvení obyvatelstva její činnost značně ochromilo.

R. 1920 přešly některé kostelní a farní pozemky v celkové výměře 4 ha 46 a, které byly v dlouholetém pachtu drobných zemědělců, do jich vlastnictví (na základě z. ze 27/5. 1919 č. 318). za celkovou náhradu 5.920 Kč. Peníze by však byly patronátním účetním zpronevěřeny. Tím utrpěl kostel i fara citelnou škodu, které snažil se udržením pozemků DP. farář J. Roháček marně zabrániti, jak z jeho vlastnoručního zápisu vysvítá: „Jak známo, vydán dne 27/5. 1919 č. 318. zákon na okrádání kostelů a far o nějž mají nesmrtelnou zásluhu lepší katolíci-agrárníci. Podniknuto vše možné, aby pozemky nebyly vzaty.....“

Dne 18. dubna 1920 konány první volby v naší republice do poslanecké sněmovny a dne 25. dubna t. r. do senátu. Jimi ukončena vláda prvního revolučního Národního shromáždění. Zástupcem polit. správy při volbách jmenován M. Žďárský, učitel. Čsl. strana lidová obdržela 103 hlasy, republ. str. čsl. venkova 81 hlas. Ostatní hlasy byly rozstříštěny.

Na 4½ % státní premiovou půjčku

čsl. republiky upsalo obecní zastupitelstvo 4.000 Kč, občanstvo ničeho.

Posavádní počátek školního roku 16. září a jeho konec 15. července přejatý z dob Rakouska prvně změněn, tak že školní prázdniny trvají nyní od 1. července do 1. září.

Během června 1920 složili všichni učitelé i státní úředníci písemný slib věrnosti naší republice.

Počátkem července 1920 vzrušily národně cítící obyvatelstvo celé republiky velkolepé slavnosti sokolského sletu v Praze. Ze Skuhrova těchto prvních slavností účastnili se oba učitelé se svými rodinami a p. Josef Bělohlávek, aby se stali svědky zdatnosti sokolstva a nadšené lásky lidu k prvnímu panu presidentovi osvobozené vlasti.

Zásluhou starosty obce, p. Frant. Škoudlila, započalo na podzim 1920 s pracemi pro zavedení elektrického osvětlení ve Skuhrově a Olešné. Proud veden přes Lučici ze soukromé elektrárny v Okrouhlici (p. inž. Zrzavého.) Zavádění elektr. proudu do venkovských obcí bylo tehdá výjimečnou zrácností. Dne 31. prosince 1920 se prvně ve Skuh-

rově k veliké radosti občanů rozzářila elektrická světla, místo petrolejových lampiček, voskových a olejových kahánků a svíček, kterými se ještě od dob války všude v noci svítilo. Pořízeno též pouliční osvětlení 8. velkými žárovkami, nákladem 6.000 Kč. Pouliční rozsvěcování a skášení z ochoty obstarával učitel zdejší školy. Když se pak r. 1921 stal říd. učitelem a přestěhováním do školy rozsvěcování mu znemožněno, pouliční osvětlení zašlo, neboť nebylo nikoho, kdo by se jej nezištně ujal. Téhož roku pořízeno ~~bohaté~~ zásluhou p. faráře Roháčka bohaté osvětlení kostela z dobrovolných sbírek kolátůrníků nákladem 15.508 Kč. Vidno, že zdejší kolátůrníci byli pro zájmy kostela svrchovaně obětaví.

Koncem roku neblahé rekvisice, trpká památka po Rakousku, byly zrušeny a ve všem povolen opět volný obchod.

Dne 16. února 1921 bylo provedeno první sčítání lidu za republiky. Obec Skuhrov měla výměru 499 ha celého katastru, 54 domů s 71 bytovými stranami, 341 obyvatelů, z nichž 151 mužů, 190 žen, vše čsl. příslušnosti. Z nich

328 katolíků, 8 evangel., 4 israelité, 1 bez vyznání.

Téhož roku provedeny první čsl. volby do místních školních rad, při nichž volena také 1/3 členů z řad učitelstva.

Vlivem neurovnaných poměrů politických, které v obci zavládly, vzdal se v červenci 1921 dosavádní dlouholetý starosta p. Frant. Škoudlil úřadu obecního starosty. Při nových volbách obecního starosty zvolen p. Jan Špilínek č. 51. z čsl. strany lidové. Poněvadž při úřadování nebyl v písmu sběhlý, zastupoval jej trvale jeho náměstek p. Ant. Benák č. 47.

Dne 22. srpna 1921 odešel ze Skuhrova do nového působiště ve Vilémově po 14 letém blahodárném působení ve Skuhrově říd. učitel Ant. Císař. Lidé želeli jeho odchodu nejen, že ztráceli dobrého a svědomitého učitele, ale také horlivého ředitele kům. Odcházel dojat, ale rozlítostněn, že místní školní rada nepřišla mu za jeho dlouholeté působení poděkovati.

Dnem 1. září 1921 nastoupil místo řídícího učitele Milan Žďárský, dosavádní zdejší učitel, který zde od 1. září

1921 působil mobyčejně dlouhá léta.

Léto roku 1921 bylo mobyčejně suché a horké. Potoky vyschly úplně a mlynáři po dvoudenním nadržování vody mohli 2 hod. mlíti. Za celý rok přišla jediná, ale prudká bouře, při níž v místě čtyřikrát uhodilo. V Kameni udeřil blesk do pole p. Císaře a vyrazil do země takový otvor, že se do něj dospělý člověk úplně schoval a zapálil krotky pšenice. Při těchto mobyčejných vedrel dostavily se dne 27. července a 28. srpna velmi citelné mrazy, při nichž brambory zmrzly, až nať úplně zčernala. Úroda t. r. byla mobyčejně pěkná a mouka znamenitá, brambor však málo, zelí vůbec nebylo. V říjnu doslouply teploty 27°C. Tak teplý podzim nebyl již 160 let. 1q obilí stál 400 Kč, 1q brambor 150 Kč.

V nastalém suchu rozmnožila se mobyčejně mniška a zpustošila úplně panské lesy, zejména u „Dmlého potůčku" a u „Komárova." Místo bývalých krásných a stinných lesů stály tu celé masivy lesa bez jediné zelené jehličky, smutně. Slunce pronikalo k zemi a zničilo veškerou podrost. Půda byla konsenčím trusem na 3cm pokryta.

Na podzim t. r. byl p. farářem povolán a ve Skuhrově usazen varhaník, slepec, p. Jaroslav Had. v čís. 49.

R. 1921 vydán zákon o povinnosti obcí zřizovati obecní knihovny. Ve Skuhrově svolením učitelského sboru byla dosavádní Lidová knihovna přeměněna v knihovnu obecní. Obec na ni prvně vyplatila povinnou dotaci 171 Kč, kterou od té doby každoročně na knihovnu vyplácí.

Téhož r. přičiněním haberského p. postmistra zřízena autobusová linka Halvy – Něm. Brod – Česká Bělá a zpět. První autobus jel dne 10. srpna 1921. ráno v 5 hod. tam a večer v ½8 zpět; za jednu jízdu se platilo 6 Kč. Autobusy byly o plných gumách, zimní jízdě neschopné.

Na podzim vykáceny velké modřeny v obecním lese Rybnišťích. Tento první užitek z obecních lesů vynesl 490 Kč. za prodané dříví.

Téhož roku prvně počalo s vysazováním velikého a ladem ležícího pastviště „Možlavou". Vysázena nejsevernější část při kamenské hranici ležící.

S vysazováním pokračováno v r. 1922 ve formě povinné služebnosti; v celku 110 dnů.

R. 1922 zamítnuta stavba silnice z Tisu do Skuhrova. Silnice byla projektována přes Běloklávkův mlýn. O zamítnutí přičinil se hlavně p. Jos. Běloklávek. Z téhož důvodu musila obec Tis silnici vyústiti na stát. silnici u Kamenského mostu.

Sdělením okres. osvět. sborů v Habrech a Něm. Brodě stala se obecní knihovna ve Skuhrově společnou knihovnou i pro obec Olešnou. Každoročními dotacemi obou obcí knihovna se utěšeně zveličovala. Umístěna nadále ve škole, knihovníkem ponechán řid. učitel.

Se prohlášením republiky zavedena celá řada nových zákonů i ve školství. Zavedena občanská nauka i ruční práce chlapecké, učitelům dána plná volnost v použití různých method. Účast žáků i učitelů na náboženských úkonech stala se dobrovolnou. Na zdejší škole zachováváno učitelstvem (literním) přísně náboženská tolerance a proto kříže, které byly mnohde z učeben odstraněny, ponechány na

svých čelných místech. Dětem hromadně v celých třídách usnadněna účast na všech církevních úkonech (přítomnost v kostele, na procesích, a t. d.) i v tak zvaných zrušených svátcích. I jinak jejich nábož. přesvědčení všemožně šetřeno, jako nikde v okolí se nedělo!

R. 1922 bylo velmi suché léto. První neděli v červenci chytil asi od odhozené zápalky lesní porost v lesním revíru Komárov, při pěšině vedoucí ze Strehrova do Komárova. Od toho vzňala se celá paseka ve výměře 300 mir, ve stáří 10 až 30 roků, od té doby „ve Spáleném" zvaná. S příšerným hukotem a rychlostí valily se ohnivé jazyky a ohromné sloupy dýmu jako široký mrak zakryly slunce. Požárem vzniklý vítr vyřil plameny, které s ohromnou rychlostí zachvacovaly nové a nové části lesa, strhovaly ptactvo v letu a ničily za živa ubohou zvěř. Sloupy dýmu přivolaly v brzku 14 hasičských sborů. Dělány široké zásěky, ale plameny se přes ně přenesly tak rychle, že záchranci měli co činiti, aby sami utekli.

Teprve k večeru obrátil se vítr proti okni a plameny naráz obrátil a zastavil. Žalostný byl pohled na krásné kdysi pasety, z nichž skořelé a zčernalé kůly smutně trčely k nebi.

Téhož roku urodilo se neobyčejné množství brambor, řepy a zelí. Cena brambor klesla na 15 Kč za 1 q.

Pro další a odborné vzdělání mládeže zdejšího ryze zemědělského kraje založil řed. uč. M. Žďárský dne 4. listopadu 1922 lidovou školu hospodářskou o dvou střídavých ročnících. Do obvodu školy přistoupily následující obce, které ročním příspěvkem 100 až 200 Kč školu vydržovaly: Skuhrov, Olešná, Kámen, Radostín, – Tis, Sedlelín a Veselá. Poněvadž počet žactva dosáhl nadpotřebného počtu 92 žáků a žákyň, poslední 3 obce roku 1923 z obvodu byly vypuštěny. Vyučováno v budově obecné školy v odpol. a večerních hodinách, 11 hodin týdně. Mimo domácí učitele vyučovali na škole odborní inženýři agronomie, kteří sem ze Státní výzkumné stanice ve Valečově dojížděli.

Cestné na okres. úřad bylo zvýšeno o 25%.

Obecní hajný, ustanovený na obranu proti polnímu pychu, byl propuštěn a nový již ustanoven nebyl.

Zaveden pro každého občana skuhrovského poplatek 2 Kč z každého kusu dobytka paseného na obecních pastvinách.

Obecní rybníky byly od převzatu bez ryb. Horní rybník byl nákladně vyvezen a hráz opravena.

Hospodářský rok 1922 končil deficitem 3.839 Kč.

R. 1923 zamítnuta žádost obce Lučice, aby Skuhrov vstoupil do obvodu zamýšlené občanské školy v Lučici a díl výlohu na něj připadající zavázal se hraditi.

Obec Veselá postavila silnici až na hranice skuhrovského katastru. Veselá uvolila se postaviti silnici svým nákladem i přes část skuhrov. katastru, zvanou „Háp." Skuhrov žádán, aby zbývající kus silnice dostavěl. Stavba tato po druhé (prvně r. 1912) zamítnuta.

R. 1923 počal Skuhrov stavěti silnici do Lučice ve své režii. Dozorem nad stavbou pověřen místní zedník, p. Josef Jelen.

T. r. z návodu D. P. faráře J. Roláčka založeno: Sdružení katol. rodičů a přátel křesťanské výchovy pro hájení práv katolíků ve škole a proti vyhazování kříže ze škol. (Kronikář poznamenává, že nábož. cítění dětí bylo vždy náležitě respektováno a kříže v učebnách jsou posud.)

Dne 1. července 1923 okázala slavena primice velebného páva P. Frant. Myslivce z Olešné.

Téhož roku jím byl založen „Orel" pro Shukrov a Olešnou. Čítal 80 členů.

Do 1. třídy zdejší školy zapsány pouze 2 šestileté děti. Všeobecný pokles dětí, následkem válečných let, kdy většina otců byla ve válce.

Obecní rybníky byly po více letech opět rybami osazeny; výtěžek s těží byl rezíž.

Na podzim dne 16. září 1923 konány volby do obec. zastupitelstva. Čsl. strana lidová obdržela 95, republ. strana čsl. venkova 90 hlasů. Při volbě obec. starosty zvolen všemi hlasy p. Václav Mutl z čsl. strany lidové. Byl starostou do r. 1927, kdy na svoji výslovnou žádost opětně volen nebyl. Byl starostou čestným, nestranným a svého úřadu ve prospěch obce se hned s nevšední horlivostí zujal.

Dne 8. října 1923 bylo tu slavnostně uděleno sv. biřmování jeho excel. biskupem K. Kašparem.

Činovník místní osvět. komise, řid. učitel, sehrál t. r. 4. divadelní představení a po širokém, i vzdáleném okolí vykonal 26 přednášek o svých cestách světem, provázené vlastními světlnými obrazy.

Finanční komise zkoumala účty za r. 1923. (zejména za prvé tři čtvrtiny roku) od 21. do 28. února denně. Poněvadž k většině účtů chyběly účetní doklady, schválila účty bez dokladů. Deficit konečného účtu činil 2.187 Kč.

Na podzim r. 1923. zavezena jáma za domkem čís. 48., urovnána a pomocí subvence oplocena. Řid. učitel tam zřídil obecní školku stromků lesních, divokých i ovocných.

Zima t. r. byla neobyčejně bohatá na sníh. Kruté větry a časté metelice navály 4 m i vyšší závěje. „Stráň" byla zavála až k čís. 12. „Obec" byla oddělena závějí 5 m vysokou v celé délce Dolního rybníka. Do Habrů vjíždělo se sněhovým tunelem tak vysokým, že z prvních stavení na již. straně vyčnívaly jen vršky štítů a střech. Autobus nejezdil od 20. prosince do 20. března. Zbytky závějí ležely do 27. dubna, v lesních úžlabinách do počátku května. Toho r. rozmohlo se tu prvně dáňkování i bjžování dětí i dospělých. Zvěř mnoho trpěla. Zajíci chodili po návsi a do dvorů a mnoho jich

bylo pytláky pohubeno. Mnoho ptáků nalezeno vyhladovělých a zmrzlých.

Dne 27. února 1924 zemřel v Golč. Jeníkově, raněn mrtvicí, bývalý skuhrovský děkan, D. P. Josef Uhlíř. Byl to kněz snášenlivý a tichý. Tykal všem občanům celé vesnice, neboť za dlouhá léta jeho činnosti ve Skuhrově, skoro všichni občané byli jeho žáky. Památkou po něm jsou hodiny na kostelní věži, které pořídil svým nákladem. V požadavcích byl skromný, výlok občanům nedělal. Jeho pohřbu v Jeníkově účastnila se téměř celá vesnice.

Dne 26. dubna 1924 sneslo se nad krajinou velké krupobití s průtrží mračen. Dravé proudy špinavé vody servaly s kopců úrodnou prst a vyrvaly na polích hluboké strže. Údolí Lučického potoka bylo zaplaveno v celé šířce.

Stavební místa na obecním pozemku se prodávala posud od 50 h do 2 Kč, výjimečně 3 Kč za 1 m².

R. 1924 bylo pokračováno v zalesňování pastviště Možlavy za denní plat 8 Kč.

Ve stavbě silnice do Lučice se pokračovalo. Ministerstvo veřejných prací na ni poskytlo 50% subvence. Stavba však pronajata podnikateli silničních staví,

p. Holakovskému z Chrtnice k dostavění, 1 hřežný mek za 70 Kč, mimo most a vedlejší věci.

Téhož roku byla nákladem patronátu pokryta dosavádní šindelová velká i malá věž zinkovým plechem. Do malé věže zakoupen nový sanktusový zvonek od fy. Buřil v Kuklenách. Prvně na něj zvoněno 9. února.

Dne 1. a 2. září konány u Skuhrova manevry dvou divisí. Přihlížel jim osobně p. inspektor čsl. armády Machar, generál Fosche, Mittelhauser, Podhajský, Votruba a Bílý. Hlavní boje vedeny prvého dne o „Skáň", druhého o Vyzáb.

Pět set leté výročí úmrtí Jana Žižky oslaveno pouze vycházkou školních dětí k Žižkově studánce do Dolné Vody, kde se sešlo dětí ze sedmi škol.

Zima roku 1924 byla neobyčejně mírná, bez sněhu a větších mrazů.

Frekvence státní silnice rok od roku stoupá. Hlavně doprava auty nabývá posud nezvyklého ruchu. Denně viděli několik aeroplánů (1 až 3), nedávno ještě skoro neznámých.

R. 1925 byla postavena z Olešné do Skuhrova silnička místo kzkolomné bahni-

té a balvanité cesty.

Pokračováno ve vysazování Možlavy za hodinový plat 1 Kč 20 h.

Pastviny „Háje" a pod „Rozizny" byly rozděleny do víceletého pachtu (prvých 6 let zdarma) lidem k rozorání. Podrobnou mapu těchto pastvin na jednotlivá pole rozdělených rozmůžil a zakreslil zdarma řid. učitel po třínedělní práci.

Na podzim r. 1925 byla stavba silnice do Lučice dostavěna nákladem Shrekrova 264.000 Kč. Neuhrazené nedoplatky opatřeny zápůjčkou u Okresní záložny v Hatrech. Cesta po silnici do Okrouhlice, která se dříve přes Radostín konala, tím značně zkrácena.

Dne 15. listopadu 1925 konány volby do obou sněmoven. Zástupcem dohlédacího úřadu jmenován místní řid. učitel. Čsl. strana lidová obdržela 93, republik. str. čsl. venkova 82, národní socialisti 11, sociál. demokraté 5, národ. demokr. 3, komunisté 2 hlasy. V Olešné dostala str. lidová 150, republ. 64 hlasy.

Počínaje 25. prosincem 1925 byla na obecné škole zavedena a pak každoročně opakovaná slavnost Vánočního stromku,

183

z počátku s nepochopením, později s oblibou občanů přijímaná.

Místní osvětová komise vykonala svým činovníkem, místním řid. učitelem, v místě a po širokém okolí 36 přednášek všeobecně vzdělávacích.

R. 1926 založen ve Skuhrově, zejména ve škole Červený Kříž. Jeho členové, žáci, rozeslali ze svých úspor různým dobročinným a národním spolkům 160 Kč podpor, mimo četné naturální dary.

Skuhrovský rodák, p. řid. učitel Josef Škoudlil, daroval skuhrovským dětem 26 školních učebnic.

Zdejší občan, správce místní lidové školy hospodářské na pozvání jezdil po okresech Českomoravské vysočiny a působil přednáškami, vysvětlováním a radami při založení 16 lid. škol hospodář.

Silné deště v červnu odplavily mnoho sena ze zavodněných luk.

R. 1926 konán ve Skuhrově první pohřeb příslušníka čsl. církve, p. V. Jančárka, jehož mrtvola sem byla z Prahy převezena. Pohřeb, kterému bylo místním farním úřadem bráněno, byl nařízením okres. úřadu v Čáslavi proveden a zemřelý na zdejším hřbitově

pak pochován.

T. r. zemřel v čís. 23. p. J. Grund, rolník a bývalý hostinský na odpočinku. Byl to první skuhrovský občan, který byl v Praze zpopelněn. Když jeho mrtvola (bez zvonění a kněze) byla autem do Prahy ku kremaci odvážena, mnozí neuvědomělí občané přihlíželi celému aktu s úšklebkem.

T. r. se hasičský sbor, dbaje stanov a nařízení hasič. župy, prvně neúčastnil církevních slavností v parádních krojích (Vzkříšení a Božího Těla.).

Dne 28. srpna 1926 zemřel v nemocnici na Král. Vinohradech primář této nemocnice a odborový přednosta ministerstva zdravotnictví, M. U. Dr. Jan Semerád, slavný rodák skuhrovský. Týž narodil se ve Skuhrově dne 24. července 1866 ve mlýně čís. 29., z chudé rodiny. Chodil do zdejší školy, studoval gymnasium v U. Brodě, kam denně pěšky docházel, pak universitu v Praze, kde byl promován na lékaře. Byl lékařem lidumilem, zdánlivě drsné slupky, ale vrácně dobrého srdce. Vždy rád hlásil se ku svým rodákům, které rád a zdarma léčil. Byl literárně činným.

Jejména řídil a přispíval do časopisů: „Věstník čes. lékařů" a „Časopis čes. lékařů." Byl prodchnut nadšeným vlastenectvím, jež praktycky provozoval styky a podporováním cizích slovanských lékařů a lidumilným pomáháním slovanským vojínům v nemocnicích za světové války. Za světové války byl ve styku s Mafií i se samým p. pres. Osvoboditelem Masarykem. Za své zásluhy byl vyznamenán četnými řády: vlády ruské, srbské, bulharské (balkánské války r. 1912 se osobně účastnil a vedl jim na pomoc výpravu čes. lékařů), francouzské. Byl pohřben v Praze. Skuhrov je hrd na svého slavného rodáka.

Místní osvět. komise požádala po širém okolí 26 cestopisných přednášek svým předsedou.

Počet zápůjček v obecní knihovně rok od roku stoupal. T. r. dosáhl čís. 1711!

Zima 1926-7 byla neobyčejně mírná, zato 13. května 1927 dostavil se mráz -7°C. Ovocné stromy, které byly neobyčejně obaleny květy, úplně pomrzly. Dne 14. a 15. května silně sněžilo, že sníh zůstal ležeti.

Přičiněním p. starosty Mutla bylo vysazování Možlavy zhruba ukončeno.

Obecní školka vydala r. 1927. první užitek, 2.000 smrčků do Možlavy. Od té doby každoročně jsou děti ze školy vycházející vždy podělovány po 1 ovocném stromku.

Neúroda bramborů způsobila, že na jaře 1927 stál tg. 130 Kč.

Obcí zavedeny prvně obecní dávky a to z piva a ze psů.

Válečné půjčky v majetku obce byly prodány.

Zvolen opětně hajný a pomocný v jedné osobě (p. Jan Vomela.)

Dne 17. května 1927 byl v H. Krupé zastřelen u nás neobyčejně vzácný pták – drop velký!

R. 1927 pořízen tu první radiový přijímač (p. Fr. Benáka) v čís. 13. u Kamenského potoka. Koncem roku byly tu tři.

T. r. oslaveno 25 leté trvání hasičského sboru slavnostní divadelní hrou, proslovem (oboje jednatelem sboru) a rozdáním čestných diplomů: Č. Škoudlilovi, Jos. Bělohlávkovi, Fr. Končelovi, Fr. Kučírkovi.

18. září 1927 slavnostně vysvěceny D. P. Roháčkem a zavěšeny nové zvony o váze

3q a 2·14q ulité firmou Buřil a Riss, nákladem 15.726 Kč. Potřebný obnos darovali ochotně kolátůrníci. Tím odčiněna křivda, která se rekvisicí zvonů za války stala.

Koncem r. 1927 zvolen skuhrovským starostou p. Ant. Chvatka z Dobré u Sázavy za republik. stranu čsl. venkova (agrární.)

Obecní rozpočet na r. 1928 uhrazen 900% přirážkou obecní. Na úhradu obecních vydání zavedeny další dávky ze povolení novostaveb a z obecních pozemků občany bez dovolení v dřívějších dobách zastavěných.

Finanční komise (chtěla) navrhla, aby byl vybírán určitý nájem z obecních pozemků, které byly v dřívějších, mnohdy dávných dobách, jednotlivci k jich pozemkům přiorány neb přivlastněny bez svolení obce. Od návrhu pro odpor jednotlivců muselo býti upuštěno.

Obecní zastupitelstvo nařídilo, aby počínaje r. 1928, byly všechny novostavby kryty tvrdou krytinou.

T. r. položen po levé straně státní silnice ve směru ku Praze podzemní mezinárodní telef. kabel Vídeň-Praha-Berlín, o 900 telef. drátech, z nichž

každý jednotlivě isolován, všechny pak isolovány společně v kabelu. Říditelství pošt a tel. v Pardubicích odstraňovalo pak povrchové telef. a teleg. sloupové původní vedení. Nalídlo obci ponechali sloupy a potřebný počet drátů a zřídili ve Skuhrově hovornu za nízký poplatek, jednou pro vždy 5.000 Kč. Hovorna zřízena v domě p. starosty Chouty, čís. 41. K běžným telefon. poplatkům stanovena místní amortisační přirážka 50 h za každý hovor do Něm. Brodu neb vzdálenější. Potřebný kapitál 5.000 Kč uhražen novou obecní výpůjčkou.

Obecní rybniční hospodaření a dohled nad obecními lesy převzal zdarma říd. učitel. Od těch dob rybníky pravidelně osazovány vlastní vypěstovanou kapří násadou, která zazimována vždy v lesním rybníčku v Krátech.

Ve vysazování Možlavy pokračováno.

Obec prodala 9. občanům stavební parcely, ni po 1–3 Kč, na novostavby neb rozšíření zastavěné plochy. Škoda, že obec nemá přesně vypracovaného stavebního plánu, dle kterého by četné poslední novostavby byly stavěny.

Obec by tím na vzhledu získala a novostavby by nebyly tak nevkusně rozházeny.

Stará škola, ve které při dešti voda stropy protékala, tak že na více místech musela býti do podstavených hrnců chytána, byla opravena.

Téhož r. byla na hřbitově na témž místě nákladem 12.000 Kč přestavěna kostnice. Při kopání základů přišlo se pod dlažbou na tisíce lebek a kostí, které tam v dávných dobách při překopávání hrobů byly sebrány a ukládány. Odtud starý název „kostnice". Také stará kostelní nádobka asi ze 14. neb. 15. století tam nalezena. Podobná jáma plná kostí se nachází na sev. části hřbitova a jest mírnou propadlinou znatelná.

Za 25 letou činnost v Reifeisence (=Kampeličce) udělen čestný diplom pokladníku Frant. Škoudlilovi z čís. 7 a V. Jůzlovi st. z čís. 5.

Dne 19. března 1928 vypukl z neznámé příčiny v Lučici oheň, který v krátce zachvátil 5 stavení. Od hořícího kusu lepenky vzňala se šindelová střecha starobylého kostelíka. Vysoká, starobylá a celá dřevěná ~~stu~~ věž zvonice hořela vysokým

plamenem. Když vše bylo v jednom plameni, zvoněno do poslední chvíle, až na životě ohrožený zvoník musil uléci. Starobylý zvon se rozlil, poválečný spadl a zachoval se. Shořelo i vnitřní zařízení, postranní oltáře i všechna roucha. Nejotužilejší muži pohnutím plakali.

Při hrozné vichřici dne 21. března t. r. o 2. hod. odp. vznikl od komína okeň ve Strehrově v čís. 44.[2] Došková střecha byla rázem v jednom plameni. V malé chvíli bylo zachváceno č. 9. Jana Vomely a Jana Krepčíka a od základů dřevěné stavení čís. 8. Josefa Krajíčka, hrotaře. Za hrozných plamenů vichřicí zmítaných shořelo obytné i vedlejší budovy do základů, 40 m³ dříví, 2 prasata a králíci. Od jihu vanoucí vichřice zanášela hořící došky 1 km daleko do polí. Nadlidskému úsilí hasičů podařilo se uhájiti ohořelé stavení čís. 35. a stodolu čís. 10. Chrabře počínali si hasiči i všichni občané, hájili, vynášeli, zachraňovali. Smutný byl pohled do údolí potoci, kde ležely hromady zachráněných věcí, pobíhal a bučel dobytek. Pumpování ruční střikačky ujaly se ochotně dívky skuhrovské, radostské a kamenské. Polovice ves-

[2] M. Nermeškalová a V. Polnického.

nice bylo vystěhováno. Když nebyl nadlidským úsilím oheň zastaven, lehla popelem při prudké vichřici celá vesnice. Hromady vynesených věcí hlídaly školní děti, tak že ničeho se neztratilo. Pohořelí byli ochotně spoluobčany po vsi ubytováni. Žáci II. tř. zdejší školy vybrali mezi sebou 293 Kč a nakoupili za ně potřebné potraviny, které pohořelým rozdali. Říd. učitel vymohl pro ně u Červ. Kříže značnou peněžní pomoc. Na obec. a farním úřadě se sešlo věcí za 2.000 Kč.

Obecní knihovna dosáhla 1610 výpůjček.

R. 1929. začalo nepěkné jitření a neshody v kavičském sboru, ale byly urovnány.

Naše obec byla do nedávna celá došky, šindelem a papírem krytá. V posledních 20. letech postaveny novostavby a přestavby jen o tvrdé krytině. Po požáru r. 1928 čís. 8. postaveno na Obci a na jeho místě postaveno čís. 67. Na místě čís. 9. (dvojdomek) postaveno čís. 42. a čís. 9. postaveno za vsí. Domek čís. 44. znovu postaven. Majitel druhé jeho polovice postavil si nové čís. 61. na Přehově (místě, kudy se za dávna vyhánět dobytek celé vsi společně na pastvu.)

Rozpočet na r. 1929 zahrazen 1.800% přirážkou.

V lednu 1929 uhodily kruté mrazy, které se stupňovaly, až koncem ledna a počátkem února oklesly denně na −38°C, dne 11. února dokonce −40°C. Okolí U. Brodu vykazovalo po Čes. Budějovicích nejnižší teploty z celých Čech. Tak kruté mrazy nebyly po 150 let. Většina drobného ptactva a kozoptví pomrzla, neb byla vranami a skakami rozkrádána. Zajíci a zvěř sněží mrzla napořád a bylo ji mnoho denně hrnili. Zvěř hrabala si několikametrové tunely ve sněhu, v nichž snažila se mrazy přečkati. V Sedlečíně zmrzl člověk. Jednomu z hasičů, kteří se pohřbu zúčastnili, zmrzly v kostele ruce. Následkem mrazů a spousty sněhu vázla pravidelná doprava a spotřeba uhlí nevlýčejně stoupla. J nedostatku uhlí bylo mnoho škol a továren zavřeno. Docházka přespolních dětí do škol byla znemožněna. Ministerstvo školství uzavřelo proto všechny školy na 10 dní.

Jako všude jinde, i zde, byly vysazeny dvě „lípy svobody." Majitel čís. 49. je však při úpravě cesty do své stodoly tak podkopal, že později uschly!

R. 1926 usadili se na zdejší věži první rorýsi. Od r. 1929 hnízdí tu pravidelně a ve větším množství. Břitkým letem krouží do

do pozdních hodin kolem věže.

Obecní dávky byly zvýšeny a rozšířeny. Nově zavedena dávka za úřední výkony.

V obci založeno sdružení chovatelů hospodářských zvířat.

Za příčinou zvelebení chovu hospodářských zvířat používá se v obci od r. 1929 jedině býků a kanců bycenční komisí uznaných.

T. r. usneseno odškodniti všechny občany, kterým byl stavbou silnice do Lučice zabrán jakýkoliv pozemek (tedy i ten, který si dříve z obecního neprávem přiorali), poplatkem za 1 m² 1 Kč 50 h. Tím výlohy obce značně stouply.

Dne 25. května 1929 o ½ 4. hod. odpol. strhla se nad obcí malá místní, ale příšerná bouře. Toho dne od samého rána bylo úplné bezvětří a neobyčejné dusno. Vzduch byl elektřinou nabit. Ani nekráplo. Všude šířily se suché praskoty. Každé zableskmutí bylo udeřením blesku. Bilo většinou do elektrického vedení. Na četných místech vjel blesk po vedení do stavení, roztříštil vypínače a sjel po zdi neškodně do země. U Jůrků čís. 7. udeřil blesk do kůlny, která stále okamžitě v plamenech. Od ní chytilo

stavení čís. 33. V. Ročka a Aul. Krepčíka a starobylý, od základů dřevěný srub Jana Benáka. Ve škole udeřilo do radiové anteny.

Dne 29. května dostavila se v noci prudká průtrž mračen, která v Hor. Krupé servala rybník se silnicí a vysoko zaplavila domy při potoce v Hor. i Dolní Krupé. Obyvatelé hledali záchranu na stolech, skříních a půdách. Prožili pravé hrůzy, z nichž 1 osoba sešílela a 5 dostalo silné nervové otřesy.

V červenci t. r. byl na stál. silnici autem zachycen p. Fr. Blažek z čís. 20. Mimo četná zranění bylo mu roztrženo svalstvo pravé paže, tak že celá ramenní kost i s lokelním kloubem byla obnažena. Byl dopraven místním řid. učitelem, který tu konal dobrovolně službu Červ. Kříže, do nemocnice, kde si dlouho pobyl.

Dne 1. srpna 1932 stavil vrchní strážmistr Josef Roček, skuhrovský rodák a svobodník ruských legií, své 40 leté narozeniny. Byl zajat 1379. 1915 a do legií vstoupil 27./5. 1917. Sloužil u 6. roty 2. pluku Jiřího z Poděbrad. Sloužíval jako zemědělský dělník v čís. 7. Býval horlivým čtenářem zdejší knihovny. V legiích nabyl pozoruhodné inteligence.

Hasičský sbor doplnil svoji výzbroj a začal

vážně vyjednávali o zakoupení moto-
rové stříkačky.

4. července 1929 byla naše krajina postižena větrnou smrští. K samému večeru přihnaly se od západu hrozivě černé mraky, které při samé zemi s ohromnou rychlostí postupovaly. Náraz větru, provázený předčasnou tmou a příšernými blesky, byl strašný! Naráz smeteny celé komplexy mohutných lesů u „Dmelého potůčku." Pohled na lesní velikány, z nichž jeden měřil 120 cm v průměru, sem tam křížem krážem pokácené a zpřelámané, byl žalostný! Byl to poslední starý les, ukázka, jaké tu bývaly, v naší krajině. Vichrem pokácené stromy na stál. silnici k Radostínu přerušily na čas dopravu. Jedna z mohutných lip u kostela byla rozštípena a vržena do školní zahady, kterou v celé délce zničila.

Na podzim zemřely v Olešné 2 děti na záškrt.

Místní osvět. komise vykonala po okolí 22 přednášek.

Kapři z obecních rybníků prodávány 8 Kč za 1 kg (v U. Brodě 18 Kč.). Z rybníků uloženo čistých 962 Kč a z obecní školky 150 Kč na vkladní knížku. Stromky

z obecní školky prodávány za 1/3 běžné ceny.

Při volbách dostala strana lidová 107, republikánská 91, soc. demokr. 7, živnostenská 4, komunist. 1 hlasů.

R. 1923 bylo nalezeno v prastarém dřevěném srubu při čís. 4. staré rychtářské právo obce Skuhrova, kožené a mosaznými drály a knoflíčky zdobené.

R. 1927 vykopána na humnech čís. 5. v hloubce 3/4 m. železná dělová koule asi z francouzských válek.

Příjem z obecního jmění činil r. 1926 1.573 Kč, r. 1927 – 4.012 Kč, r. 1928 – 3.385 Kč; r. 1929 – 4.323 Kč, r. 1930 – 1981 Kč, r. 1931 – 4.340 Kč.

Obec dostávala od státu z vyrovnávacího fondu na úhradu svých dluhů tyto příspěvky: r. 1928 – 1.500 Kč, r. 1929 – 3.677 Kč, r. 1930 – 2324 Kč, r. 1931 – 2.000 Kč.

Obecní rozpočet na r. 1930 bude kryt 300% přirážkou.

Ze zvěře, která krutou zimu 1928 přežila, zůstali jen nejsilnější jedinci a vydali jen dokonalé a hojné plemeno.

Počínaje r. 1930 každoročně a zdarma vysazovaly školní děti „Stráň" divokými listnáče, kterým však, jak se později ukázalo, se valně nedařilo.

R. 1930 postavena v obecní režii silnice odbočující se stát. silnice a vedoucí po hrázi Dol. rybníka za cenu asi 16.000 Kč.

Vozová cesta do Veselé byla v Hájích obroubena řadou stromů z obecní školky a z daru p. starosty Chouttky.

Cena obecní honitby stoupla ze 100 Kč na 1360 Kč, později klesla na 400 Kč.

V květnu 1930 uznala komise okres. úřadu z Čáslavě místní školu za nezpůsobilou a nařídila do 6 let novostavbu.

Následkem nadprodukce hospodářských plodin klesly silně jejich ceny a způsobily vážnou hospodářskou krisi. Obilí prodáváno 40–60 Kč za 1 q.

R. 1930 byla zrušena soukromá evangelická škola v Hor. Krupé a děti vyznání českobratrsko evangelického z Olešné od té doby chodí do zdejší školy

Telefonní hovorna se rok od roku více a více vžívá a hovorů přibývá.

Z čistého výnosu rybníků uloženo 710 Kč, ze školky 200 Kč. 1 kg kaprů prodáván za 7 Kč.

Dne 27. května 1930 provedeno sčítání lidí, dom. zvířat, závodů a stromů. Sčítacím komisařem jmenován M. Žďárský.

Obec má 67 domů a 314 obyvatel. Pokles obyvatelstva nastává odchodem mladých lidí do měst.

Obec má 69 závodů zemědělských a 13 živnostenských. Do výměry 50a jsou 4 závody, do 1 ha – 5, do 2 ha – 11, do 5 ha – 23, do 10 ha – 9, do 20 ha – 13, do 30 ha – 2, do 50 ha – 1, do 100 ha – 1. Celková výměra zemědělských závodů činí 48.735 a. Z toho ve Skuhrově 44.672 a, v Olešné 3890 a, v Tisu 96 a, v Lučici 77 a.

Chováno 23 koní, 252 kusů hovězího dobytka, 36 koz, 209 vepřů, 720 kuřat, 938 slepic, 320 kousat, 49 kus, 92 kačat, 12 kachen, 5 perliček.

Ovocných stromů r. 1928 zmizelo 492, zbylo jich 629, nově je vysazeno 89.

V lednu a únoru 1931 byla krutá zima množstvím zledovatělého sněhu. Zvěř mnoho trpěla. Zajíci měli od hrabání potravy nohy zkrvavělé a podebrané. Vyhladovělé koroptve daly se rukou sbírati. Majitel honitby jich sehal 54, ošetřil a na jaře pustil. Zajíci okousali mnoho ovocných stromů.

Obecní domek byl nákladem 1.560 Kč opraven.

Na jaře 1930 zakoupeno ve Skuhrově první auto, starší vůz osobní, Praga - Piccolo, VII. serie, míst. řid. učitelem. Hned prvého roku dopraveno jím do nemocnice neb k lékaři 17 místních občanů.

Obecní rozpočty posledních let (1929, 1930, 1931) jsou zatíženy vyplácením starých nedoplatků za povozy a ruční práci při stavbě silnice do Lučice.

V květnu 1931 poslouchala skuhrovská mládež pod vedením osvětové komise první zvukový film v Něm. Brodě - „Fidlovačku."

Dne 23. června 1931 skonal po delší nemoci a operaci v nemocnici Milosrdných bratří v Praze bývalý zdejší dlouholetý zasloužilý řid. učitel a ředitel kůru, p. Ant. Císař, který žil poslední léta ve výslužbě ve svém domku v Čáslavi.

Dne 27. června 1931, těsně před 9. hod. večerní prudce se zablesklo. V zápětí proletěl oblohou veliký žhavý meteor. Krátce na to zaduněly dvě mohutné rachotivé rány.

Koncem června 1931 započato s rekonstrukcí státní silnice z Hatků přes

Skuhrov do Kamenného Dolu. Rekonstrukci prováděla fa. Konstruktive v Praze. Kopce až o 2 m sníženy, dolíky navezeny, zatáčky zmírněny. Tím značně sníženo dřívější velké stoupání až osmnácti-procentní. Tak sníženo podstatně stoupání v samé obci i v zatáčce k Něm. Brodu, před Kamenem, u Černého Kříže. Menší kopce zmizely vůbec. Rekonstrukcí se ukázalo, jak původní silnice za časů roboty stavěná, byla stavěna nedbale. Štět místy byl nerovnán, jen naházen a to z kamení na poli sebraném, místy do štětu užity veliké balvany o několika q. Štěrku bylo místy za dlouhá léta nakupeno až na ¾ m. vysoko. Potřebný kámen na nové štětování byl lámán v „Pekle" u Halvů, kde vznikl t. č. velitý lom, s potřebnými budovami a stroji na lámání a drcení kamene. Cennější kámen vožen z Lipnice, dlažební kostky z Lipnice a ze Skulče. Silnice byla důkladně asfaltována zvláštní soustavou několika vrstev sváženého asfaltu, v kopci dlážděna drobnou kostkou. Rekonstrukce zaměstnala mnoho lidu domácího i cizího. Vzhled obce neobyčejně získal. Stoupání v obci klesla o 9%, oplocená místa ustoupila, okraje

silnice rozšířeny a pěkným zábradlím ovrouběny. Práce trvala do 20. prosince. Po celou tu dobu byla veřejnému provozu uzavřena. Při rekonstrukci bylo v obci vykáceno pěkné mladé lípové stromořadí a ve dražbě prodáno.

Hospodářské produkty klesly v ceně ještě více a nebylo ani na ně, ani na průmyslové výrobky odbytu doma ani za hranicemi. Výroba omezena a dílnictvo z práce propouštěno. Zavládla nezaměstnanost, která tížila celý svět po dlouhá léta. Stát vyplácel nezaměstnaným podpory. I ve Skuhrově přihlásilo se vícero nezaměstnaných, kterým obec opatřovala práci a stát podpor. V sousední Olešné nepřihlásil se nikdo.

Podzim 1931 byl velmi deštivý, ovsy vzrostly a zčernaly, hrambory knily. Dobývaly se a otava klidila po ustálení počasí, teprve počátkem října.

3. září 1931 konána tu okázalá slavnost sv. biřmování, které udílel J. E. J. U. Dr. a Th. dr. K. Kašpar, králové hradecký biskup.

Z rybníků uloženo na knížku čistých 500 Kč, z obecní školy 200 Kč.

29. listopadu 1931 usnesenо, zrestati mno-

žící se časté poškozování mladých obecních lesů nedovoleným prořezáváním.

Příjem z obecního jmění činil 4.165 Kč.

Krásná a mírná zima protáhla se až do ledna 1932. Denní teploty dosahovaly mnohdy 4–10° C nad nulou.

Vysazování Stráně listnatými stromy z obecní školky bylo t. j. ukončeno. Provedly je zdarma školní děti. Škoda, že pro málo výživnou půdu se tam mimo břízy a agáty jiné stromy nedaří.

Při obecních volbách zvolen losováním p. starosta V. Koděra za čsl. stranu lidovou. Přistěhoval se sem r. 2 a zakoupil tu hospodářství čís. 23.

Před 6 lety byly obecní pastviny „Háje" a „Pod Rozizny" rozorány v pole. Obdělavatelé je po 6 let zdarma užívali. Usneseno, ponechali jim je na dalších 6 let za velmi mírné nájemné 40 Kč z míry. (Obvyklá cena je tu 100–140 Kč.)

Všeobecný pokles občanské morálky dosvědčuje obecní usnesení: při ohni peněžně odměňovali tý, kteří by při ohni pumpovali vodu do hasičské stříkačky, tedy čin, který se vždy považoval za projev povinné lásky k bližnímu.

R. 1932 a 1933 zahájena po státní silnici soukromá autobusová doprava B. Kozáka z Prahy do Jihlavě a zpět za mírné jízdné 52 Kč sem a tam. (Ze Skuhrova ráno do Prahy a večer zpět.).

T. r. zhruba ukončeno vysazování Mošlavy. Celkový náklad na ně činil 5.600 Kč.

Na podzim t. r. se tu rozšířilo mnoho nakažl. nemocí: Chřipka, spála a záškrt. Škola byla na 17 dní zavřena. 1 dítě (M. Těsnohlídková) na záškrt zemřelo.

Příjem z obec. jmění dosáhl t. r. 8.876 Kč. Na dluhy bylo obcí uplaceno 13.411 Kč. Obecní les dal užitek za prodanou probírku 456 Kč, rybníky 760 Kč, školka 100 Kč. Na komunikaci věnováno 18.612 Kč. Vyrovnávací fond přispěl obci na uplacení dluhů 2.078 Kč. Stát poskytl na nezaměstnané podporu 9.152 Kč. Za tento obnos byly nezaměstnanými opraveny obecní cesty polní.

Okres. úřadem nařízen státní dozor nad lesním hospodářstvím obce. Pověřen jím za značný plat p. Ambros, lesní správce ve Světlé n/S.

R. 1933 zavedena dávka z nápojů a

za jakékoliv komisionelní řízení obecní.

Poněvadž hasičský sbor (r. 1933) všemi hlasy proti dvěma bouřlivě se usnesl choditi na církevní slavnosti (Vzkříšení a Boží tělo) v hasičské slavnostní uniformě, čímž byly poruženy hasičské stanovy a župní nařízení, byl nucen po 23 leté působnosti se sboru vystoupiti dosavádní jednatel M. Žďárský a starosta sboru Č. Škoudlil. Pro porušení kázně byl sbor ze Župy vyloučen. Poněvadž tím připravil se has. sbor o značné peněžní podpory, které z Ústř. Jednoty has. v Praze vždy přes rok přibližným obnosem 1.000 Kč dostával, tak že veškeré potřeby moll si sám hraditi, usneslo se obecní zastupitelstvo dne 21/1. 1933 většinou hlasů (6 proti pěti), všechny finanční potřeby sboru z obecní pokladny hraditi. (Pro, hlasovalo 5 členů lid. strany a 1 z republik., majitel č. 5.)

Dne 1/2. t. r. usnáší se obecní zastupitelstvo zaplatiti dlužné úroky, na které obec nemá peněz, novou výpůjčkou u Okres. hospod. záložny v Haluch.

Při volbách (r. 1935) do poslanecké sněmovny obdržela str. republikánská čsl. venkova 94, čsl. str. lidová 93, fašisti 13, živnostníci 7, soc. dem. 5, komu-

nisti 2 hlasy. Při volbě do senátu obdržela str. čsl. venkova (agr.) 88, čsl. str. lidová 81, fašisti 11, živnostníci 7, soc. dem. 5, komunisti 2 hlasů.

Příjem z obec. jmění činil r. 1933 7.634 Kč. Bylo to většinou nájemné z obecních polí a luk, dále 600 Kč z obecního domku, 400 Kč z rybníků a 200 Kč ze školky. Z vyrovnávacího fondu přispěno na uplacení dluhů 2.418 Kč. Na dluhy a úroky zaplacena značná suma 33.640 Kč.

Ministerstvem zakázána (1934) levná autobusová doprava Jihlava - Praha p. B. Koráka. Odůvodněno tím, že to byla konkurence dopravy železniční.

R. 1934. zavedeny v obci stavební poplatky, dávky ze zábav, z obytných místností, ze žárovek, ze hry v karty a mnohé jiné, které celkově vynášely značný roční obnos, kterým mohly býti obecní dluhy upláceny.

Obecní dluh u Hospod. záložny v Hatuch, v 20 letech splatný, prodloužen na 50 tiletou dobu splatnosti.

R. 1934 byli ve Skuhrově tito nezaměstnaní: V. Vlček, dělník, Jos. Doležal, dělník a majitel domku čís. 70, Jos. Sclovanec, dělník

a majitel domku čís. 68., Fr. Jelen, B. Marečkova, Ant. Ulrich, dělník a majitel domu čís. 66.

Fr. Benák, dělník, J. Štefánek, dělník a majitel domu čís. 71, Kar. Krepčík, dělník, Fr. Bezouška, domkář, zedník a majitel domu čís. 67., Jos. Polnický, dělník.

Horní rybník vyschl, byl vyvezen a opraven. Náplav zpeněžen.

Trapně a rozrušivě působila zpráva o smrti hrdinného krále Sjednotile - Alexandra jugoslavského, který byl 9. října 1934 1910 v Marseille zavražděn.

Za prodaná stavební místa utrženo 4.300 Kč, nájem z polí, luk, za třešně, trávu a klínu vynesl 7.159 Kč, za břízy z lesů 206 Kč, za prodaný kámen 95 Kč. Na opravu cest a rybníka vyplaceno 1.400 Kč utržených za ryby a stromky. Obec dostala na uplacení dlužných úroků z vyrovnávacího fondu 1.470 Kč. Na dluhy (úmor a úrok) zaplaceno 15.660 Kč.

Leden 1935 byl velmi mírný; pato jaro zlobilo nočními mrazy až do polovice května.

Dne 9. ledna 1935 odešel ze Skuhrova D.P. Jan Roháček, biskupský vikář a notář, čestný děkan a farář skuhrovský, aby se v nemocnici Milosrdných bratří

v Praze podrobil menší operaci (asi konečníku). Operace provedena 11. ledna, ale o 1½ hod. ranní dne 12. ledna nastalo ochrnutí srdce a smrt. Mrtvola byla do Skuhrova převezena a dne 15. t. m. slavnostně na zdejším hřbitově pochována. Pohřbu účastnilo se mnoho kněží, všechno jactvo i učitelstvo školy zdejší i sedlecké, hasiči, obecní zastupitelstva, orel, sdružení katol. mládeže a ohromný zástup lidí místních i okolních. Místní školní rady skuh. i sedlec., obecní zastupitelstva přifařených obcí a různí dárci zakoupili četné věnce. – Do Skuhrova přišel 1. února 1915 z Chotusic jako administrátor. Na faráře tu byl instalován 19. září 1915. Byl neobyčejně horlivým kněžem a polit. propagátorem čsl. strany lidové, orla a sdružení kat. mládeže. Jeho neobyčejná horlivost jej unášela až k nesnášenlivosti k jiným politickým stranám a přesvědčením a vedla k nepřátelství proti čsl. škole a jejím zákonům. Zchátralý kostel uvedl do znamenitého pořádku. Za něho pořízena oprava oltářů, varhan, kostel pěkně vymalován, opatřen elektrickým

osvětlením. Na všechny tyto opravy hodní kolátůrníci ochotně přispěli obnosem asi Kč. Za něho vzaty válečnou rekvisicí kostelní zvony a po válce zase občany nové pořízeny. Místo dosavádních ředitelů kůru ze řad řed. učitelů usadil zde varhaníka profesionála - Jaroslava Hada, slepce. Bohatá kostelní a farní pole sám ve své režii bez velkého zájmu obdělával. Byl posledním skuh. farářem - držitelem hospodářství, páru koní, hojnosti hovězího dobytka, vepřového, drůbeže. Ku konci svého působení pole propachtoval za - na tehdejší dobu značný obnos - asi 120 Kč za míru. (Obecní pole 40 Kč za míru.). Škole odňal po 9leté práci právo užívati pole čís. parc. , které škola od prvé polovice 18. stol. darem starohraběte světelského užívala. Ve své horlivosti stavěl se příkře proti jiným náboř. vyznáním, bráně se jich pohřbíváním na zdejším hřbitově. Podnikl pout do Říma, Lurd a Palestiny. O lásce jeho věrných svědčí, že mu z vlastních prostředků postavili pěkný pomník.

Duchovním správcem ustanoven od 1935 do 1936 krupský administrátor

D.P. Fr. Dlabáček, snášenlivý a pilný kněz, který i v zimních nepohodách sem pilně 3krát týdně docházel. Lidi necenil dle polit. přesvědčení, ale podle skutků. Dne 16. května t.r. vysvětil pomník darovaný D.P. Roháčkovi. Při tom proslovil kázání, nabádající osadníky k snášenlivosti, kázání snažící se překlenouti velikou propast mezi zdejšími politickými stranami, kázání, jaké tu lidé asi po 20 let neslyšeli.

Dne 30. ledna 1935 zemřel mrtvicí statkář a mlynář z čís. 27, Josef Bělohlávek a dne 2. února pohřben v rodinné hrobce na zdejším hřbitově. Byl dlouholetým členem Kampeličky, veliklem a starostou hasičů, členem obec. zastup., předsedou místní školní rady, kterouž funkci a její účty, jsa poslední léta nemocen, pochopitelně zaměškával. Rád a ochotně potřebným pomáhal. Ve válce zbohatl a koupí pozemků bývalého poplužního dvora skuhrovského (čís. parcel.

seskupil ve

svých rukách veltý majetek přes 600 mir. Bohužel jej (lehkomyslností) nedovedl

udržeti a v několika etapách polovici pozemků zas rozparceloval a odprodal.

Zbytek pastvin Pod Rozizny, v Rybništích a proti radě lesního rádce také v Možlavě, byl dán občanům k rozorání na 6 let zdarma. Ostatek pastviště Pod Rozizny a v Možlavě byl nezaměstnanými dosázen smrčky, borovicemi a modřeny z obecní lesní školky a 13.000 smrčky koupenými. Část Rybništ a kraje silnice do Lučice vysázeny listnáči prodanými p. starostou a darovanými školkou. Část Možlavy zorána pod podmínkou, že mezi zoraným a lesem zůstane vždy pruh 5–6 m široký. Tím vysázení Možlavy celkovým nákladem od počátku 9.233 Kč ukončeno.

Rozpočet obce na r. 1935 i 1936 byl stanoven 300 % přirážkami.

Dne 24. listop. 1935 žádal Skuhrov bezvýsledně, aby byl ve věcech berních i důchodkových přidělen k něm. brodskému okresu.

Nedělní klid zamítnul a oba zdejší obchody zůstanou vždy otevřeny.

Zavedeny obecní dávky z masa, užívání veřejného statku, zvěrolékařské prohlídky, za udělení domovského práva,

z přechodného ubytování.

R. 1935 postavena benzinová stanice (první) u p. A. Chouty, před čís. 41.

Následkem sucha Dolní rybník, zanešený a měltý, úplně vyschl a ryby vteří zachráněny. Vyvezen a opraven. T. r. byla obec skoro bez ryb, číslého užitku nebylo.

Služné obec. starosty zvýšeno na 600 Kč.

Pan starosta staral se úsilovně, aby četnická stanice z Lučice byla přeložena do Skuhrova. Nabízel postaviti jednopatrovou budovu. Marně, čel. stan. ponechána nakonec v Lučici.

Okres. úřad přidělil pro 10 hlásících se nezaměstnaných na každý týden určitý počet chlebenek, na který jen byl v Okrouhlici vydáván chleba. Pro vzdálenost si pro něj málokdo chodil. Dále přiděleny poukázky na odběr vařiva za 10 Kč. Pro ženaté 2, pro svobodné 1. na týden. Přiděleno po 4 kg krup a ječná káva. K nezaměstnaným přibyla rodina V. Kocara, dělníka.

Zamítnuta žádost obce Tisu, aby Skuhrov přistoupil do obvodu újezdní školy měšťanské, která by se tam pak zřídila.

R. 1935 žádá Shuhrov, aby tu byla zřízena újezdní měšť. škola. Za důvod uvádí, že zdejší žactvo má do stávajících měšťanek daleko, a že Shuhrov, ležící na schůdné stát. silnici, je přirozeným středem pro Shuhrov, Olešnou, Radostín, Kámen, Sedletín a Veselou.

Místo drahého dosavádního stát. lesního dozorce ustanoven p. lesní Richter z Něm. Brodu.

1. května 1935 proveden sčítacím komisařem (kronikářem) soupis, dle kterého ve Shuhrově shledáno:
667 jabloní, 163 hrušně, 159 třešní, 125 višní, 209 švestek, 93 sliv, 5 ořešáků; celkem 1.421 ovocných stromů. 75 rybízů, 58 angreštů, celkem 133 keřů.

Nařízená stavba obecné školy opět pro špatné finanční poměry zamítnuta.

Kronikář vypracoval z ochoty obci lesní hospodářský program a plán lesního obecního hospodářství na desetiletí 1936–1945. tak, jak je okresní lesní úřad žádá. Podepsal jej lesní dozorce státně zkoušený, p. lesní Richter.

Dne 26. května 1935 konány volby do zemského zastupitelstva. Strana republikánská dostala 109, str. lidová 81, soc.

demokrat. 5, živnostenská 5 hlasů.

28. říjen oslaven veřejnou slavností v hostinci u Ševců.

7. března konán velký průvod všech polit. stran a sdružení, hasičů i školních dětí na Sháň, kde u vatry (ohně) promluvil místní říd. učitel o významu toho dne. Vzpomenuto krajanů v zahraničí a nutného s nimi souvislí.

Před Dušičkami napadlo 20 cm vlhkého sněhu, který mnoho stromů polámal. Hřibky a ryzce toho podzimu rostly až do 9. listopadu.

Čsl. akademie zemědělská v Praze udělila zdejšímu říd. učiteli M. Žďárskýmu za záslužnou kulturní práci čestný diplom a dar 1.000 Kč. Byl osobně p. vlád. radou vyznamenanému do Skuhrova dovezen a odevzdán.

R. 1935 činil hrubý příjem obce z domku 600 Kč, za nájem z obecních pozemků, trávu, kámen, náplav a z potoků 8.842 Kč, za ~~[illegible]~~ dané stavební místa 2.718 Kč, příspěvek státu z vyrovnávacího fondu činil 685 Kč. Na opravu cest vyplaceno 1.121 Kč. Na dluhy a úroky uplaceno 4.957 Kč.

V zimě 1935–36 založena při zdejší škole pro školní děti, zejména pro přespolní, stravovací stanice, podporovaná dary a naturáliemi dětí, okresní péčí o mládež v Hatrech a Něm. Brodě. Prvé zimy rozdáno 2.030 porcí polévek. Od té doby vařeno každoročně. Vaření polévek zdarma obstarávala choť řid. učitele.

7. března 1936 vzpomenuto slavnostně zásluh p. presidenta Osvoboditele, T. G. Masaryka. Obě politické strany, hasiči, žactvo, Osvětová komise, asi v počtu skoro 250 osob, utvořili kampionový průvod na Stráň. Po přednesených básních promluvil o významu p. presidenta pro náš stát a o významu zahraničních krajanů místní řid. učitel. Po zapění a zatroubení národních hymen se dav rozcházel. Tato slavnost kolem hořící vatry (ohně) vynesla pro krajany v zahraničí sbírku 175 Kč.

Počet nezaměstnaných osob o stravovací podporu se hlásících se nezměnil.

Na půjčku na obranu státu bylo obcí z kmenového jmění upsáno 5.000 Kč.

Počátkem r. 1936 byla v obci založena civilní protiletecká obrana = CPO. CPO v obci řídí místní velitel (řídící učitel) se starostou obce (V. Koděrou). Odborníkem ve věcech hasičských jest V. Jůzl. Službou poplachovou oznamovací pověřena telefonní a telegrafní stanice, službou rozhlašovací hostelník (Ant. Krajíček č. 38), hasič. trubač (Jos. Špilínek čís. 21), pomocný (Jan Vomela č. 9.). Službě požární velí V. Jůzl (č. 5.), záložnímu družstvu V. Mutl č. 45, pomocnému družstvu Č. Škoudlil č. 22., samaritskému a asanačnímu družstvu Ant. Bělohlávková č. 27. – Zakoupeny dvě cvičné masky a nosítka. Za shromaždiště ustanovena hasičská zbrojnice, za místo prvé pomoci stanovena škola. T. r. konáno 5 přednášek, cvičení s plynovými maskami, 2 poplachová cvičení, samaritánský kurs v Lučici.

T. r. očkovány všechny děti proti všude se četně množícímu záškrtu. Poněvadž obec nemohla platiti výlohy s očkováním spojené, platil je okres. úřad v Čáslavi ze státní subvence.

Pozemek vzniklý na místě bývalého poplužního dvora pronajat škole za

hřiště a branné výchově za cvičiště.

Při závěrečných cvičeních čsl. armády dostalo se naší obci dne 23. srpna 1936 nejvyšší cti. Ve staré školní budově bylo umístěno velitelství 5. divise, které bylo navštíveno četnými význačnými osobnostmi domácími i zahraničními, v čele s nejvyšší hlavou našeho státu, p. presidentem Dr. Eduardem Benešem. Za armádu byl uvítán vojenskými hodnostáři, za obec a školu kronikářem. Jeho jednání srdečné a v pravdě demokratické bylo mile rozlomilé. Při odchodu jej provázelo obecenstvo bouřlivými ovacemi. Z našich vynikajících lidí byl tu osobně minister národní obrany Machnik, armádní generál Vojcechovský, Krejčí, Syrový a četní jiní, přes 30 zástupců tisku. Ze zahraničních početné mise francouzské, ruská, jugoslavská a rumunská. Generál, vůdce francouzské mise, pokloníl se na zdejším hřbitově u pomníku rodiny Troubovy z Radosténa památce desátníka čsl. legií, J. Trouby, který u Vouziezes na francouzském bojišti padl a tam jest pochován. (Vykrvácel z obou ustřelených nohou.). Jde má

jen pomník s podobenkou.

T. r. byla škola nákladem 1.400 Kč důkladně opravena.

V létě rostlo nevyčejné množství hub. Jedna rodina za den nastírala 80 kg hříbků.

Dne 20. září 1936 slavnostně instalován p. vikářem z Litice nový zdejší farář, D.P. Josef Anderle, který sem ze Zbraslavic (kutnohorský okres) přišel.

Ministerstvo zdravotnictví uctilo životní dílo bývalého ředitele stát. nemocnice na Kr. Vinohradech a svého vedoucího odbor. přednosty a slavného skuhrovského rodáka, MUDra Jana Semeráda pamětní deskou, která byla dne 27. října 1936 ve vestibulu nemocnice zasazena. Této slavnosti účastnila se skuhrovská deputace: p. starosta, řed. učitel, Fr. Šhoudil č. 7. a V. Jůzl č. 5., rolníci a občané.

Ke svým padesátinám byl místní řed. učitel M. Žďárský jmenován čestným občanem obce Skuhrova a byl za své zásluhy o obec podarován vkusným jmenovacím diplomem, který mu osobně odevzdal p. starosta obce a

p. Fr. Škoudlil, člen obecní rady. Jmenovaný působí ve Strehrově již od r. 1910 jako učitel, od r. 1921 jako ředící učitel. Od r. 1910 působil v hasičském sboru jako pokladník, od 1921 jako jednatel. Po 23 leté činnosti byl nucen pro nesrovnalosti ve sboru dne 11/1. 1933 ze sboru vystoupiti. Od r. 1919 je činným v místní Kampeličce zprvu jako starosta spolku, pak jako předseda fin. dozorčí rady. Od r. 1920 jest předsedou finanční obecní komise. Od r. 1928 vede samostatně obecní rybniční a lesní hospodářství. Jest duchem Osvětové komise, kde reřiruje hlavně ochotnický odbor, na venkov značně svými výkony vyspělý. Sám osobně vykonal do nynějška 356 přednášek v místě i po vzdáleném okolí. Od r. 1936 jest velitelem CPO. R. 1922 založil v obci pro povznesení hospodářství Lid. Školu hospodářskou o 2. ročnících. R. 1935 otevřel tu zemědělskou poradnu. Provádel všem občanům ochotně samaritskou službu ze svých prostředků (i v noci) a svým autem odvezl (pro chudé zdarma, jinak za pouhou náhradu výloh) k lékaři neb do nemocnice do dnes 186 nemocných. Zakládal v místě s p. Fr. Škoudlilem republ. stranu. Byl zvolen

předsedou sdružení učitelů a úředníků. Byl vyznamenán čsl. zemědět. akademií. Soukromě zabýval se cestováním, studiem přírodních věd a historií. Vlastnil bohatou sbírku přírodnin (v několika skříních) a 1.300 diapositivů. Jako učitel pracoval vždy svědomitě, aby vychoval obci řádné občany.

Zásluhou p. faráře J. Andrle byl znovu upraven farský park a založena nová ovocná zahrada na východ od farských stodol. Bývalé chlévy byly ve faře přeměněny ve spolkovou místnost Lidové strany a sdružení katol. mládeže. Byla 20. prosince 1936 slavnostně otevřena a svému účelu: vzdělání a pobavení, odevzdána. Umístěna tu knihovna o 170 svazcích, konány tu schůze dospělých, mládeže i dětí, pořádány besídky, divadla, čajové večerky, hry, loutkové divadlo. Školní děti se v ní každé nedělní odpoledne scházejí.

Obecní rozpočet r. 1936 kryl 350% přirážkou obecní. Hrubý příjem z obecních pozemků vynesl 6.00 Kč, čímž z obecních domků 600 Kč, z ryb 200 Kč, ze školy 80 Kč. Za prodaná stavební místa utěženo 2.616 Kč.

Státní podpory po nezaměstnané bylo uděleno 1.914 Kč, z vyrovnávacího fondu na uplacení dluhů obdrženo 2.480 Kč. Na místní komunikaci věnováno 2.291 Kč, na úmor dluhů a úrok uplaceno 19.573 Kč.

Koncem ledna 1937 zuřila po několik dní prudká vichřice se sněhovou vánicí, která se ve dnech 25. a 26. proměnila ve sněhovou bouři, která navála veliké závěje. Děti z Olešné, samot a obce se do školy nedostaly, tak že školní vyučování bylo na dva dny přerušeno. Podobná vánice zuřila v noci 31. ledna. Četní účastníci agrár. bálu, kteří sem auty z Něm. Brodu, Čáslavě, Ronova a okolí přijeli, museli tu i s hudebníky do odpoledne druhého dne čekali, až byly největší závěje odstraněny a nejnutnější doprava opět zahájena.

Poslední léta jsou závěje silným pluhem sněhovým, taženým 6. až 20 koňmi, včas odstraňovány. Z Něm. Brodu proorává se silnice pluhem tlačeným traktorem neb silným nákladním autem. Častým proorávaním se udržuje silnice po většinu zimy schopná provozu.

Pan předseda místní školní rady se říd. učitelem zajeli na 2 dny do Prahy,

aby zjistili, jaké výše by byly podpory, které by obec dostala, kdyby novou školu stavěla.

Stářím vyhynulé vířně byly nahrazeny 175. novými divotými listnáči, které dodala (135) zdarma obecní školka a p. starosta (40) za odměnu 120 Kč.

Skočné za každou krávu stanoveno ročně na 20 Kč z každé krávy.

Obecní zastup. dalo 1937 farnímu úřadu k disposici kres pastiště v Hájích na hranicích katastru tří okresů: čáslavského, něm. brodského a chotěbořského, kde postaven vysoký dřevěný kříž.

Počet nezaměstnavých klesl na 11. osob.

Obec se přihlásila za člena Lesosvazu v Něm. Brodě, který tím za paušální poplatek přejal definitivně státní dozor nad obecním lesním hospodářstvím.

R. 1937. řádily ve zdejší krajině záškrt a spála, dříve pouze dětské nemoce, které nyní zachvacují i dospělé osoby. Ve Skuhrově onemocněly 2 děti, v Olešné 14 osob do 19 let věku.

Rozruch způsobily tři dětská úmrtí v krátce za sebou. Dne 27. ledna zemřel

školák Josef Krajíček č. 59. ve věku 14 let, dne 5. února Anna Vampolová z Olešné ve věku 12 let na cukrovku, dne 1. března Frant. Růžička ve věku 11 let, z Olešné na závět ledvin. Všech tří pohřbů účastnily se všechny děti, učitelé a mnoho občanstva. Podrobná zpráva o tom jest ve školní kronice čís. 3.

K návrhu zem. školní rady se usnáší obecní zastupitelstvo dne 2. května 1937 že provede novostavbu školní budovy, bude-li současně ve Skuhrově zřízena újezdní škola měšťanská.

Obec vyslala zástupce obce a hasič. sboru v osobě řed. učitele a V. Jůzle na župní hasič. akademii v G. Jeníkově.

R. 1937 prvně jednal okres. školní výbor o zřízení újezdní školy měšťan. ve Skuhrově, kam se do obvodu přihlásily tyto obce: Skuhrov, Olešná, Radostín, Sedletín a Veselá.

Zásluhou D.P. Jos. Anderle opraven kostel: úplně opraveny varhany, tou dobou již vešlé, opraven hlavní oltář a dokonale zrestaurován starobylý oltář „14. pomocníků."

Dne 14. září 1937. oznámena rozhlasem těžká zpráva: p. president Osvoboditel

T. G. Masaryk zemřel. Zdrcující zpráva oznámena ve škole dětem. V tichosti je vyslechly, opustily školu, aby truchlivou zvěst dále oznamovaly. Dne 17. t. m. ubíral se ze Skulsova tichý průvod: Za velkým černým praporem šly všechny školní děti, hasičský sbor, p. starosta, osvětová komise a četné občanstvo. U hořící vatry vyslechli význam smutné události pro celý národ; posmrtnou řeč pronesl předseda osvětové komise.

Dne 21. t. m. účastnil se smuteční tryzny za zesnulého starosta obce a řád. učitel. v Čáslavi.

Ve prospěch opravení vazkau sehrála jedno divadelní představení osvětová komise, druhé sdružení katol. mládeže; ostatek darován farníky.

Bolestně působila na všechno občanstvo předčasná smrt oblíbeného syna kostelníka, svobodného Jeníka Krajíčka z čís. 38., který letos na rakovinu zemřel, tak jako smrt mladého muže Josefa Polnického, který r. 1935. na závěr pohrudnice náhle zemřel, zanechav po sobě tři docela malé sirotky.

Obecní vydání v r. 1937 uhrazena 350 % přirážkou. Nájem z obecních pozem-

ků, příjem za trávu a kámen vynesl 9.001 Kč, z benzinové stanice 100 Kč, z obecních domků 600 Kč, z rybníků 500 Kč, z lesní probízky v Mrožlavě 601 Kč. Za stavební místa prodejí utrženo 8.205 Kč. Oprava obec. domku stála 1.903 Kč. Na dluhy uplaceno 8.739 Kč.

Dne 15. až 17. ledna 1938 řádila neobyčejně prudká sněhová bouře. Veliké závěje znemožnily na několik dní veškeru dopravu. Spousty dělníků se snažilo sníh odstraniti. V Něm. Brodě čekalo několik cizozemských aut na uvolnění dopravy.

Dne 19. ledna 1938 zemřel v Praze zdejší rodák Dr. Th. Vincenc Mutl, profesor katol. náboženství v. v., čestný komandér ryt. řádu Křižovníků, arcibisk. konsistorní rada a notář. Týž narodil se 17. prosince 1867 ve Skuhrově v čís. 2., byl žákem zdejší školy, (tehdy jednotřídní), vstoupil do 2. tř. gymnasiální v Něm. Brodě, kde maturoval. Celá studia byl premiantem. Od r. 1887 byl členem řádu Křižovníků. Od r. 1892 byl kněžem, od 1902 doktorem theologie, od r. 1905 profesorem kat. náboženství na pražských gymn.

Toto byly poslední záznamy, které v této pamětní knize zapsal první kronikář říd. uč. Milan Žďárský. Od r. 1938 nebyla kronika vedena. V roce 1949 byl pověřen vedením této pamětní knihy učitel 2. tř. národní školy ve Skuhrově Václav Pert. Jelikož chci v této knize zachytiti rušné události roku 1938 a 1939, dále pak celou okupaci, byl jsem nucen požádati p. Jana Bersušku, aby mi vylíčil události tak, jak je zde prožíval. Podle jeho vyprávění píši tuto kroniku. Já sám jsem zde v těchto létech nebyl.

Události roku 1938

Rok 1938 byl velmi rušný a pro naši republiku nešťastný. Od r. 1933, kdy vládu v Německu převzal Adolf Hitler, stávala se situace v celé Evropě stále víc a více kritičtější. Rozpínavost nacismu a fašismu neznalo mezí. Československá republika se měla státi jednou z obětí nacismu. A tak 21. května 1938 obsazovalo naše vojsko hranice, aby bránilo naši

republiku. Dne 24. září 1938 byla vyhlášena mobilisace do 40 let.

Veškeré snahy zachovat naše staré hranice byly však marné. Z této obce nastoupili vojenskou službu v mobilisaci, aby hájili svoji vlast: Václav Jůzl, Fr. Berouška, Václav Polnický, Josef Musil, Karel Skrajíček, Frant. Zadrařil, Josef Bělohlávek, Vinc. Mutl, Fr. Benák, Josef Benák, Jan Pavlas, Jos. Pavlas, Jos. Nemeškal, Josef Štefánek. Loučili se se slzami v očích se svými rodinami, ale s radostí a s nadšením odcházeli, poněvadž byli hrdi na to, že jsou mezi prvními, kteří jdou hájit svoji drahou vlast. Všichni se shromáždili pod lipami před kostelem, kde se s nimi rozloučil p. říd. uč. Milan Žďárský. Odtud hromadně, vyprovázeni celou vesnicí, odešli na nádraží do Německého Brodu.

To všechno však nezachránilo naši republiku. Na konferenci v Mnichově (září 1938), které se zúčastnili Mnichov

diplomatičtí působnci Německa, Italie, Francie a Anglie, bylo pojednáno o osudu naší republiky bez nás. Opuštěni našimi spojenci Francií a Anglií, museli jsme Německu postoupiti naše pohraniční území. Také Polsko a Maďarsko zabralo část našeho pohraničí. Naši vojáci museli ustoupiti z hranic. Ti, kteří v mobilisaci odešli, vrátili se zpět do nové republiky.

Doba okupace

Světové události

Rok 1939 a další jsou pro naši republiku léty neklidné. Dne 15. března 1939 obsadila nás německá armáda. Slovensko se odtrhlo a vytvořilo samostatný stát. Z Čech a Moravy byl vytvořen Protektorát. Prezident republiky dr. Ed. Beneš musel prchnout za hranice. Popíši nejdříve stručně celkovou světovou situaci, pak teprve popíši události, související přímo s obcí Skuhrovem. V této době poznali všichni dobře vlastenci, co znamená nadvláda Němců. Tisíce lidí, často i celých rodin bylo pozavíráno, umučeno v koncentračních táborech a pozabíjeno. Po obsazení naší vlasti vypověděla Německo na podzim r. 1939 válku Polsku a brzo jej okupovalo. Z jara 1940 obsadilo německé vojsko Holandsko, Belgii a Francii. Angličané a Američané vypověděli válku Německu. Také dobyli Němci společně s Itaty Jugoslavii, Řecko a severní pobřeží Afriky.
V roce 1941 koncem června počalo Německo válku s Ruskem. Naši

občané veškerou svou nadějí na
vysvobození od německé bestialit
vkládali do rukou sovětské armá-
dy a s úlevou sledovali, jak
německá armáda postupuje do
vnitra Sovětského svazu až
k Stalingradu a k Moskvě.
U Stalingradu se podařilo so-
větské armádě porazit Němce.
Od Sokolo okamžiku začalo ně-
mecká vojska ustupovat
až do Berlína, kde byl úplně
zlomen jejich odpor.

V roce 1944 otevřeli Angličané a
Američané druhou frontu, když
podnikli invazi na francouzské
pobřeží. Hned na to začal rychlý
ústup Němců z západu. Anglo-
američané se dostali až k nám
do Plzně.

29. srpna 1944 došlo k povstání slovenského lidu. Slovenské povstání
Bylo však Němci potlačeno.

5. května 1945 vypuklo povstání v Praze, které umožnilo konečnou porážku nacismu. Pražská revoluce
Den 9. května (Den vítězství) Němci kapitulovali.

Okupanti v naší obci

Do naší obce přišli němečtí okupanti 15. března 1939 navečer. Spali v obou třídách ve škole. Brzy na to musely být odevzdány veškeré střelné zbraně, aby jich nebylo možno použít proti Němcům. Mnoho českých vlastenců, kteří poznali nebezpečí nacismu, prchalo tajně přes hranice a vstupovali do zahraničních armád, kde bojovali proti Němcům. Mezi nimi byl také zdejší občan poručík naší armády Stanislav Mutl, který uprchl dne 11. srpna 1939. Vstoupil do zahraniční armády a vrátil se dne 31. května 1945 do osvobozené vlasti jako major. Přivítán byl slavnostně hudbou a všemi občany jeho rodné vsi. Jeho odvahu odpykali jeho dva bratři Adolf a Alois Mutl, kteří byli dne 17. září 1942 zatčeni a odvlečeni do tábora ve Svatobořicích. Odtud se vrátili teprve 30. dubna 1943.

Uprchnutí St. Mutla

Zatčení V. Jůzla

Též Václav Jůzl byl, velitel hasičského sboru, byl 15. prosince 1942 zatčen a odvezen k výslechu do Čáslavě, odkud

byl však ještě téhož dne propuštěn.

Němci zřídili na pozemcích v hájích střelnici. Cvičili zde střelbu z pozemních zbraní na pozemní cíle, dále střelbu proti letadlům a z letadel byly shazovány bomby na pozemní cíle. Několikráte se stalo, že německé letadlo zde havarovalo, rozbilo se a několik vojáků se zabilo. Také se přihodilo, že bomby padly místo na určený cíl až do zdejší vesnice. Na štěstí se však nic nestalo. Po zřízení této střelnice měli občané, kteří měli pole v okolí střelnice, velké obtíže s jejich obdělávaním. Měli dovoleno pracovati zde pouze v určitou dobu. Byli-li na polích v době jim nevyhrazené, stávalo se často, že Němci začali střílet a dotyční občané se museli skrývat a prchat odtud.

Střelnice v hájích

Hned v prvních letech války byl pociťován nedostatek potravin a jiného zboží, hlavně obuvi a textilií. Bylo zavedeno přídělové hospodářství. Potraviny byly vydávány pouze na

Situace zásobovací

potravinové lístky, které byly vydávány vždy na dobu 1 měsíce. Příděly potravin byly stále menší, takže s nimi nebylo možno vystačit. Zemědělci měli předepsané povinné dodávky. Nesměli si ponechat více zásob, než bylo určeno samozásobitelskými dávkami. Rolníci ukrývali obilí, brambory a jiné věci v různých skrýších. Zabíjet krmníky směli jen na povolení a odvádět určité množství sádla. Lidé z měst, kteří nemohli vystačit s přídělem potravin, přijížděli velmi často na vesnice, kde sháněli potraviny (mouku, máslo, sádlo, vejce, maso). Ti, kteří měli staré zásoby šatstva, prádla a jiných textilií, vyměňovali je za potraviny, ostatní se snažili si je opatřiti tím, že je velmi drace platili. Rozrůstal se tak zvaný černý obchod. Jelikož byl velký nedostatek surovin byl nařízen sběr starého papíru, hadrů, kostí a všech druhů kovů. Sběry byly prováděny v obci a ve škole. Ze zdejšího kostela musely být odevzdány také zvony. Poněvadž zemědělci neodváděli jim stanovené dodávky, byly prováděny časté hospodářské kontroly.

Protože tyto kontroly ve zdejší obci prováděli úředníci okresního výboru z Čáslavě, dopadly až na malé výjimky vždy dobře. Jednou byla tato kontrola prováděna za asistence německého čelníka, avšak i ta dobře dopadla.

V této době byli pracovním úřadem odvedeni a na práci do Říše povoláni: František Buouška, Václav Těšnohlídek, Karel Špilínek, Josef Vomela, Jan Vomela. Všechni se vrátili.

Nasazení do Říše.

S blížícím se koncem války, začaly se v obci objevovati skupiny partyzánů, kterým naši občané několikráte poskytli potravu.

Partyzáni v obci

Dne 5. května 1945 vypukla v Praze revoluce. Zatím co se v Praze bojovalo, my zde ve Skuhrově jsme sledovali boj ten radiem. Co úzkostí prožíval každý, kdo slyšel to neprětržité volání o pomoc z naší zlaté Prahy. Jak rádi by byli naši občané pomohli, ale do Prahy se nebylo možno dostat. Ve středu 9. května 1945 projely naší obci tanky rudé armády. Přijely nečekaně, takže občané byli překvapeni. Vítali je však radostně,

Osvobození od nacistů.

neboť to byla naše osvoboditelka.
Tento den pocítili všichni naši občané, že se přiblížila chvíle zúčtování s Němci. První snahou bylo opatření zbraní. To se podařilo odzbrojením německých vojáků, kteří se hnali do naší obce od Olešné, Veselé a Sedletína, chtějíce přejeti státní silnici směrem ke Světlé n/Sáz., což se jim ale nepodařilo. Mezi Skuhrovem a Olešnou strhla se přestřelka mezi Němci a Rudou armádou, které pomáhali i mnozí naši občané. Mnoho rozbitých aut a padlých německých vojáků svědčilo o zdatnosti Rudé armády i našich lidí. Zajaté Němce vodili naši hoši do Havlíčkova Brodu do zajateckého tábora. Padlé Němci byli zakopáni na pastvišti. Při přestřelce padli též dva vojáci Rudé armády, kteří byli pochováni na hřbitově, odtud pak odvezeni na ruský hřbitov v Jihlavě. Ani naše vesnička neůstala beze zbrat. Také musela zaplatit krvavou válečnou daň. Její obětí se stal dobrý hoch 20tiletý Václav Těmohlídek, který byl zastřelen

německým tankem ve středu 9. května u stodoly p. Václava Mutla, kde mu vděčná mládež obce Skuhrova postavila kříž.
Ve čtvrtek 10. května pak vyhořelo stavení Jana Lorence a rodný domek Václava Těsnohlídka. Den před požárem domů zapálili rudoarmějci stoh slámy p. Tejkala, za kterým se skrývali němečtí žoldáci.

Rok 1945 - 1949

Po květnové revoluci a v naší obci začalo zase lépe žít. Lidé si oddychli, když skončila ta hrozná válka a s chutí se pustili do nové, budovatelské práce.

Volby

Dne 26. června 1946 byly v obci provedeny volby. Z 200 odevzdaných hlasů připadlo na komunistickou stranu Československou 41 hlasů, na československou stranu lidovou 119 hlasů, na československou sociální demokracii 6 hlasů a na československou stranu národně socialistickou 34 hlasy. Předsedou volebního výboru byl Josef Krejčík, čp. 59. Podle přidělených mandátů, kterých obdržela komunistická strana 3, strana lidová 4, čsl. sociální demokracie 1, čsl. strana nár. socialistická 2, byl ustanoven místní národní výbor, jehož předsedou byl Fr. Špilárek, č. 50 a členy: za KSČ Josef Krejčík 59, Fr. Burák, Josef Štěpánek.; za stranu lidovou Karel Fejkal, Karel Burák, Fr. Zadra.

žil, Čeněk Mutl, Karel Krajíček, Frant. Špilínek 34, Frant. Špilínek; za čsl. stranu nár. socialistickou Josef Bělohlávek a Alois Končel. Po dobu celé války byl starostou a později předsedou MNV pan Václav Kodeřa.

V této době začalo se prováděti v naší republice znárodňování všech podniků, které zaměstnávaly více než 50 zaměstnanců a začala se parcelovati půda velkostatkářů, přesahující 50 ha výměry. Později pak začalo znárodňování tuhřka všech závodů a z půdy velkostatkářů zřizovány státní statky. V naší obci byl zdruštěvněn koloniální obchod p. Karla Svobody a v září 1949 přeměněn v Rozvoj. V roce 1946 byl proveden odsun Němců z našeho pohraničí a na jejich místa přišlo mnoho lidí z vnitrozemí. Také z naší obce odešli do pohraničí: Josef Kovář, Josef Špilínek 21, Bohumil Kudrna.

Odstěhování do pohraničí

Odstěhoval se Alois Končel 77 a Marie Schovancová, která se provdala do Plešné.

Únorové události

V únoru roku 1948 podali reakční ministři tří politických stran (nár. socialistická, lidová a slovenská ludová) demisi. Ta byla presidentem republiky přijata a vytvořena nová, obrazená vláda národní fronty.

Volby

Dne 30. května 1948 provedeny nové volby. Kandidátní listiny nebyly rozděleny podle politických stran, nýbrž byla jen jedna kandidátní listina národní fronty a prázdný bílý lístek. Výsledky voleb v naší obci. Ze 184 odevzdaných hlasů připadlo na kandidátní listinu NF 116 hlasů, prázdných lístků bylo 51 a 17 hlasů bylo neplatných.

Předsedou MNV byl zvolen Josef Krajíček 59, který byl předsedou MNV již od únorových událostí a za členy: Josef Štefánek 71, Frant. Benák 66, Jan Lorenc 52, Karel Tejkal 1, Josef Lorenc 26, Josef Musil 49, Václav Benák 4, Karel Svoboda 14, Frant. Berouška, Jan Beroušku, Ladislav Těsnohlídek 53.

Akční výbor

Po únorovém vítězství nad reakcí byly ve všech obcích utvořeny akční výbory. V naší obci byl předsedou Václav Benák 4, a členy: J. Krajíček 59, Fr. Benák 66, Josef Štefánek, K. Svoboda 14, Fr. Berouška.

Dne 1. ledna 1949 vyměnili si svá místa řídící učitel Frant. Zadražil, který byl přeložen do Rolovce a Ant. Staněk, říd. učitel, který nastoupil místo zde.

Dne byla naše obec odpojena od okresu Čáslav a přidělena k okresu Havl. Brod.

Dne 15. 11. 1949 odešel ze zdejší obce farář Josef Čech a na jeho místo přišel farář Josef Andrés.

Dne 10. srpna 1949 vypukl v noci ~~se~~ požár v usedlosti p. Karla Benáka. Vznik požáru není znám. Začala hořet fůra s obilím, která stála na dvoře. Vyhořela dvě stavení p. Karla Benáka a protože foukal silný vítr, přenesl se požár na stavení p. Václava Kadlece, 51, které rovněž vyhořelo. Škody byly velké. Požáru se zúčastnily hasičské sbory ze Skuhrova, Olešné, Havl. Brodu, Kamenu a Lučice. Poškozeno bylo stavení

Požár u p. K. Benáka

~~Dne~~ V roce bylo v naší obci zřízeno kino. Hraje se každou neděli večer.

Zřízení kina

~~Od r. 1945 až do r. 1950 zemřeli v naší obci:~~

Zemřeli

Rok 1950.

Zima v tomto roce byla poměrně mírná, nebylo krutých mrazů, sněhu málo. Ozimy dobře přezimovaly, jitely jsou však hodně zničeny od myší, kterých je stále hojně.

Národní sčítání

Dne 1. března bylo provedeno národní sčítání. Sčítacím komisařem pro naši obec byl ředitel nár. školy p. Ant. Staněk. Učitel nár. školy byl pověřen sčítacím revisorem pro obce Skuhrov, Olešnou, Radostín a Lučici.

Výsledky národního sčítání v obci:

Domů celkem	:	76
-"- obydlených	:	~~76~~ 71
-"- neobydlených	:	5.
Bytů celkem	:	84
-"- s 1 místností pod 12 m²	:	2
-"- s 1 místností	:	17
-"- s 2 místnostmi	:	37
-"- s 3 -"-	:	23
-"- se 4 -"-	:	3
-"- s 5 -"- a více	:	2
-"- se 6 -"-	:	
-"- se 7 -"-	:	
Počet domácností	:	77
Počet obyvatel	:	285 (2 hosté)

Dne 18. března sehrála zde v hostinci p. Nováka tělocvičná jednota Sokol z Lučice divadelní hru „Jedenácté přikázání." Hra se občanstvu líbila. — Divadelní hra

Dne 13. března přistěhoval se do zdejší obce do usedlosti p. Jos. Špilínku, č. 21 Josef Karas. — Přistěhování p. J. Karasa

Dne 30. dubna byla ve Skuhrově slavnostně otevřena nové pošta. Naše obce do této doby patřila k poštovnímu úřadu v Kameně. — Otevření pošty

V tomto roce však měl být Skuhrov přiřazen k pošt. úřadu v Krupé. To by však naší obci naprosto nevyhovovalo pro naprosto nedostatečné spojení. Proto se začalo v naší obci uvažovati o tom, že by poštovní úřad mohl býti v místě. Vhodné místnosti zde byly v nově postaveném obecním domku, kde v prvním patře bydlí 2 rodiny a sice p. Škrdla a p. Škarka, kteří se sem přistěhovali dne . V přízemí jsou 2 volné místnosti. Zdejší učitel Václav Perl s paní ředitelovou Staňkovou napsali vhodnou žádost — Přistěhování p. Škrdly a p. Škarky

Prvoný Střítecký
ředitel krajského poštovního inspektoráta
Jihlava.

Fr. Chamčík
kr. p. inspektor.

o zřízení pošt. úřadu ve Skuhrově.
To byl začátek. O ostatní se pak postaral náměstek předsedy MNV pan Jan Lorenc, č. 52. Dík jemu.
K našemu poštovnímu úřadu byly přiděleny 2 obce: Olešná a Radostín. Obě dvě tyto obce bojkotovaly otevření nového pošt. úřadu. Zástupci těchto obcí se nezúčastnili, ačkoliv byli pozváni, slavnostního otevření nové pošty. Obzvláště pak obec Radostín se snažila všemožně, aby zabránila otevření pošt. úřadu ve Skuhrově. Dělala to ze závisti, protože sama nedocílila otevření pošty ve své Obci. Jinak si nelze jejich jednání vysvětlit, poněvadž oběma přiděleným obcím vyhovuje pošt. úřad ve Skuhrově mnohem lépe, než jim vyhovovaly pošt. úřady předešlé (Olešní Krupá a Radostínu Okrouhlice).
Slavnostního otevření pošty se zúčastnili zástupci ONV, KNV a zaměstnanci poštovních úřadů, celkem asi 60 hostí. MNV se rozhodl, že všechny hosty zdarma pohostí, proto provedli učitel V. Perl s paní ředitelovou M. Staňkovou sbírku ve

vsi Skuhrově. Sebrali dosti vajec, mouky, másla, sádla, umělých tuků a cukru. Slavnost byla zahájena průvodem, kterého se zúčastnili všichni hosté, sbor dobrovolných hasičů ze Skuhrova, ČSM, školní děti a občanstvo. U pošty byly zahrány státní hymny, vztyčena státní vlajka. Pak někteří z hostů přednesli své referáty. Místní učitel V. Pert zpestřil pořad básněmi a písněmi, které nacvičil se školními dětmi. Po předání klíčů od pošt. úřadu zaměstnanci p.

Havlovi z Lučice, který byl na zdejší pošt. úřad ustanoven, byla slavnost, Písní práce zakončena.

Po skončení slavnosti pořádal MNV odpoledne i večer lidovou veselici v hostinci u p. Nováka.

Slečna Staňková a p. Milan Svoboda udělali několik snímků, které jsou dále nalepeny.

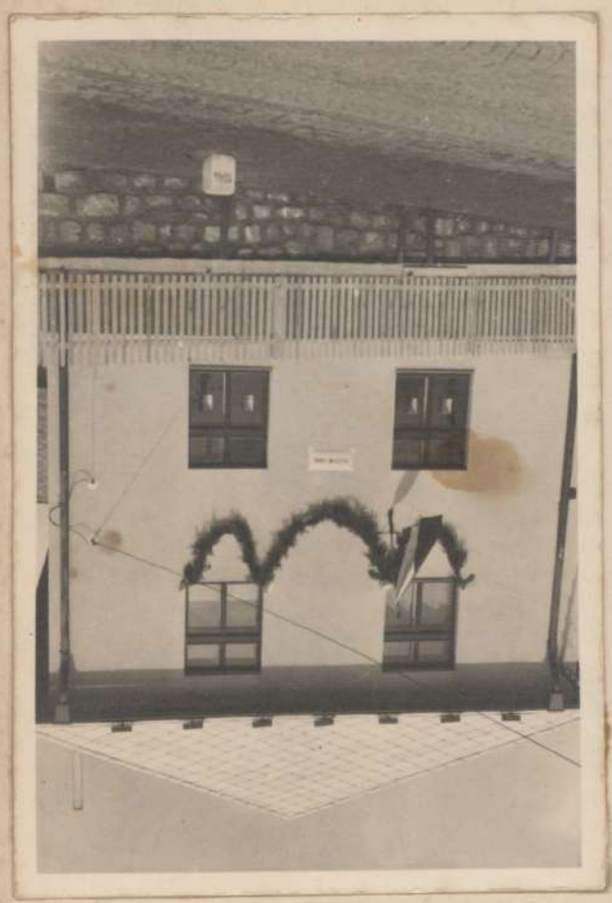

Svátek práce

Tak jako ve všech městech i v Havlíčkově Brodě se konal dne 1. května slavnostní průvod pracujících lidí. Z naší obce se průvodu zúčastnili hlavně dělníci.

Požár v kovárně p. F. Kruntoráda

Dne 7. května ve 2³⁰ hod. vyhořela kovárna p. Františka Kruntoráda b. Protože to bylo v noci, byl požár dosti pozdě zpozorován. Zásluhou místního hasičského sboru, který zahájil činnost v malé chvilce po zpozorování požáru, se podařilo požár zdolati natolik, že nezachvátil sousedící usedlosti, jimž hrozilo bezprostřední neberpečí. Velké štěstí také bylo, že celý předcházející den pršelo, a že v době požáru bylo klidno, bezvětří. Požáru se zúčastnili ještě hasičské sbory z Havl. Brodu, z Radostína a z Lučice. Všechny však přijely opožděně, takže již nezahájily činnost. Hasičský sbor z Olešné se nedostavil, ačkoliv o požáru věděl.

Tento dům p. Fr. Kruntoráda byl v krátké době znovu vystavěn.

Také v tomto roce byla dostavěna budova p. Václava Kadlece, který vyhořel 10. srpna 1949. Pan Karel Benák, č. 47, který rovněž při tomto požáru vyhořel, začal stavěti na jiném místě, za Janem Lorencem při cestě vedoucí do Sedletína. Tato stavba však není ještě dokončena. V tomto roce bylo také dostavěno hospodářská budova p. V. Těšnohlídka, budova to velmi moderní, označená číslem 53. V září 1950 začal stavěti obytný dům p. Jan Vaňkát z Radostína, vedle stavení V. Těšnohlídka.

Stavba p. Kadlece

Stavba p. Vaňkáta

V roce 1950 započato také se stavbou nové silnice vedoucí od Jana Lorence, 52 směrem na státní silnici. Silnice tato byla zařazena do akce 5 M. Obec na ni dostala poukázáno 50 000,- Kčs, ale práci si musí obec udělati sama (2 000 hodin musí být odpracováno zdarma a 2 500 hodin bude zaplaceno). Stavba této silnice musí být hotova do konce roku 1950. Také na opravu horního rybníka dostala obec 50 000,- Kčs. Rovněž tato

Stavba silnice, vedoucí od J. Lorence 52 na státní silnici

oprava musí být do konce roku 1950 skončena. Dnes je však 1. října 1950 a s touto prací nebylo dosud započato.

Stavba vodovodu

Budou-li tyto práce (stavba silnice a oprava rybníka) v dané lhůtě skončeny, bude se moci v roce 1951 započít se stavbou vodovodu v naší obci.

Boje o místo pro stavbu nové školy

A dále bych chtěl zachytit velké boje obce Skuhrova a obce Olešné o místo pro stavbu nové školy I. a II. stupně, která zde má být postavena.

V naší obci je jedna z nejstarších a snad také nejhorších školních budov v celé Československé republice. Již v době první naší republiky usilovaly školské úřady, aby ve Skuhrově byla postavena škola nová. Tenkráte však ve zdejší obci byla kritická situace. Občané naší obce (většinou zemědělci) byli zadluženi a báli se proto stavby nové školy, která by jim přinesla ještě větší břímě. Proto se stavěli všichni a s nimi i řídící učitel Žďárský (kterému se to dnes za výkon pokládá) proti stavbě nové školy a vždy se jim podařilo to, aby stavba nové školy nebyla noku-

tečněna. Nepřiměla je k tomu ani nabízená pomoc tehdejšího presidenta ČSR Dr. E. Beneše, který naší obcí v roce 1937 projížděl, zde se zastavil a v rozhovoru se zdejším občanstvem pomoc při stavbě nové školy přislíbil.

Po druhé světové válce viděli a uznali občané, že budova školy ně je pro vyučování naprosto nezpůsobilá a proto se rozhodli, že začnou stavěti školu novou.

Za tímto účelem byla proto 12.3.1946 svolána komise, skládající se z odborníků býv. Zemského národního výboru v Praze, ze zástupců lidosprávy obce Skuhrova i Olešné a z ostatních ve věci zainteresovaných složek veřejné správy. Tato komise měla pojednat o stavbě nové školy I. a II. stupně a vybrat vhodné místo. Jelikož se jednalo také o stavbu nájezdní školy měšťanské, kterou školské úřady čáslavského okresu (ke kterému tehdy Skuhrov patřil) nechtěly ve Skuhrově povoliti (chtěly ji míti totiž v sousední obci Lučici), usnesli se zástupci obce Skuhrova i Olešné, že měšťanská škola bude postavena v obci Olešné (okres Havlíčkův Brod), ale jen pod podmínkou, že obecná

škola bude postavena ve Skuhrově. Tato podmínka však nebyla zapsána v protokolu o této schůzi sepsaném, což způsobilo v pozdější době velké obtíže obci Skuhrovu, poněvadž obec Olešná pak popřela tuto podmínku a chtěla obě školy (obecnou i měšťanskou) postaviti ve své obci. Tato situace byla pro Skuhrov zažehnána tím, že na pozemky schválené zmíněnou komisí ze dne 12. 3. 1946 (byly to pozemky ležící u obce Olešné, číslo katastrální 2315-2319) nebyl vydán výměr. A obec Skuhrov se postarala, že když na toto místo byl výměr vydáván, bylo dříve označené místo (pozemky č. k. 2315-2319) jako nevhodné pro stavbu školy zamítnuto a výměr byl vydán na místo nové, ležící také v katastru obce Olešné, ale poblíže stavení p. Jana Lorence při polní cestě vedoucí ze Skuhrova do Olešné (pozemky k. č. 447, 448, 459 a 460). Obec Olešná však podala proti tomuto výměru (který vydal zástupce plánovacího referátu býv. ZNV ing. Jetel) odvolání a od této doby začaly tuhé boje svádění mezi zástupci obou obcí (Jan Lorenc a Josef Kubát) o stavební místo. Obec Skuhrov

trvala na pozemcích č. k. 447, 448, 459 a 460, obce Olešné na pozemcích č. k. 2315-2319. Snahu obce Skuhrova podporoval plánovací referát býv. ZNV v Praze, obce Olešná nacházela oporu v OŠV, ONV v H. Brodě a později v KNV v Jihlavě.

Jelikož bylo spory nevedly k žádnému konci, přijela 5. 4. 1949 nová komise, na které byli přítomni: okresní školní inspektor s. B. Gemzeád, krajský školní inspektor s. Havlena, referent pro školství, osvětu a tělovýchovu s. Vítek, okresní technický rada s. Kraus, zástupci obce Skuhrova a Olešné. Komise prohlédla obě dvě stavební místa a uznala za vhodné místo pozemků č. k. 2315-2319 u obce Olešné. Po skončení prohlídky obou míst, odebrala se celá komise do hostince k Novákům, kde byl sepsán protokol. Jelikož tento vyzněl v neprospěch obce Skuhrova, odešli všichni zástupci obce Skuhrova až na předsedu MNV J. Krajíčka, 59, aniž by protokol podepsali (předseda MNV také nepodepsal). Rozhodnutím této komise nebyla stavba nové školy zase začata.

Dne 18. srpna 1949 byla svolána nová komise, na které byli přítomni: Za MNV - plánovací referát - Ing. C. Jar. Kuklík

Za KNV - školský referát - Milada Růžičková
Za ONV v Havl. Brodě - Jaroslav Hudík
Jaroslav Uhlíř
Za ONV - technické oddělení - Ing. Al. Kranz
Za ONV - školský referát - Boh. Semrád
Za ONV - plánovací referát - JUDr. Jiří Veselý
Za MNV Olešná - Josef Kubát, Richard Váňa,
Rudolf Kodras, Jan Doleřal
Za MNV Skuhrov - Jan Lorenc, Josef Krajíček,
Václav Benák.
Za okres. výkonný výbor KSČ v Havl. Brodě - s. Anna Sošková

Protokol této komise sepsaný v úřadovně MNV v Olešné vyzněl úplně stejně jako protokol předcházející komise, to je ve prospěch obce Olešné. Zástupci obce Skuhrova protokol opět nepodepsali, podali odvolání proti tomuto rozhodnutí. Brzy nu to přijel do Skuhrova referent školství, osvěty a tělovýchovy s. Vítek s jedním členem SNB. Ve škole se sešli zástupci obce Skuhrova i Olešné. Nejdříve začal s. Vítek hovořiti o tom, že v obci jsou 2 rarítka MNV. Jedno měl předseda MNV J. Krajíček a druhé místopředseda MNV Jan Lorenc. Školský referent Vítek vytkl p. Janu Lorencovi, že má toto rarítko neoprávněně, že 2 rarítka nesmí být a žádal pří-

tomného člena SNB, aby toto rarítko bylo odebráno. Tento pak nařídil, že rarítko musí být odevzdáno na stanici SNB. Zástupci obce Skuhrova byli tímto jednáním rozhořčeni, protože vycítili, že je namířeno proti nim. Pan Jan Lorenc byl totiž pověřen MNV ve Skuhrově, aby všechny věci, které se týkají stavby nové školy vyřizoval sám. Rarítko potřebovat proto, aby mohl přímo na místě u úřadů vyřizovat žádosti, které často nesnesly odkladu. Tímto mu měla být jeho práce částečně znemožněna.

Pak se začalo znovu projednávat rozhodnutí poslední komise ze dne 18. srpna 1949. Školský referent Vítek žádal, aby zástupci obce Skuhrova zrušili odvolání, které proti rozhodnutí komise podali. Tito tak neučinili a proto zase nedošlo k žádné dohodě. Věc se pokusil řešit také Československý svaz neládeže, ale rovněž neměl žádného úspěchu.

28. listopadu 1949 zadala obce Skuhrov vypracování projektu na stavbu školy I. a II. stupně.

15. června 1950 obdržel MNV rozhodnutí ONV-technického referátu, podle kterého bude umístění školy řešeno územním plánem obce Skuhrova a Olešné, který je provedením

zařazen do plánu na rok 1950.

Dne 1. září 1948 byla zřízena střední škola v Lučici. Začalo se v ní vyučovati již 1. září 1947 avšak pouze v prvním ročníku. Od 1. 9. 1948 měla být otevřena celá a byly proto do újezdu Lučice přiškoleny některé obce, mezi nimi i Skuhrov. Občané naší obce však se postavili proti tomuto rozhodnutí, nepostali své děti k zápisu do střední (bývalé měšťanské) školy v Lučici a děti z naší obce chodí tudíž nadále do střední školy v Havlíčkově Brodě.

Potrestání J. Bělohlávka

Dne 4. července 1950 nastoupil trest věření Josef Bělohlávek, č. 27, který byl odsouzen za protistátní výroky k 8 měsícům věření a k 20 000 Kčs pokuty, v případě nedobytnosti k dalším 6 týdnům věření.

Odebrání pušek

V polovině října 1950 byly odebrány Vincenci Kruntorádu, č. 54 lovecká brokovnice a Jaroslavu Benákovi, č. 47 jedna brokovnice a kulovnice. Jmenované museli pušky odevzdati na stanici SNB v Okrouhlici.

Žně v letošním roce, vzhledem k příznivému počasí, proběhly velmi dobře. Úroda byla dobrá a včas sklizena. Protože však dodávky obilé musily být splněny k 28. říjnu, byli rolníci nuceni provésti výmlat již v době žní (ačkoliv jiná léta tak činili až v době zimní) a v době podzimních prací a tím byly tyto zdrženy, což mělo za následek, že nebyla včas provedena sklizeň krmné řepy, orba a setí. Dne 26. října napadl sníh, který ůstal ležet celých 14 dní. Přišlo také několik silnějších mrazíků (6°C) a řepa, která dosud byla na polích namrzla. Od té doby neustále prší a rolníkům se na polích velmi špatně a těžce pracuje. Přes všechny tyto potíže se však podzimní práce dokončily.

Vzpomínka na Mnichov

Dne X. 30. září byla provedena v hostinci u Nováků veřejná oslava 12. výročí Mnichova. Význam tohoto historického dne občanstvu objasnil ve svém referátě řed. nár. školy Antonín Staník. Přítomno bylo 32 občanů. O 3 dny dříve provedl stejnou oslavu učitel Václav Pert v obci Olešné.

Územní plán obce

Začátkem listopadu byl proveden územní plán obce Skuhrova a Olešné, který snad konečně rozřeší dlouholetý spor o stavební

515

místo pro stavbu nové školy.

Oslava Velké říjnové revoluce

Dne 7. listopadu byla uspořádána veřejná oslava v hostinci u Nováků k 33. výročí Velké říjnové revoluce. Referát na této oslavě podala ředitelka Mušková z Havl. Brodu. Přítomno bylo 30 občanů.

Automobilové neštěstí.

Dne 4. prosince 1950 havarovalo v 22³⁰ hod. v naší obci osobní auto, které dostalo smyk v zákytu na státní silnici před mostem, narazilo na taras u silnice, otočilo se a radkem spadlo do hluboké kanalisační šumpy. Dvěma cestujícím, sedícím v autě se nic nestalo.

Automobilové neštěstí.

Dne 8. prosince se stalo druhé automobilové neštěstí. Osobní auto, jedoucí od Radostína, dostalo v zatáčce u Novákových smyk, vyvrátilo několik patníků u silnice a převrhlo se s dosti vysokého srázu dolů na louku. Zraněný cestující byl dopraven do nemocnice v Havl. Brodě. Auto bylo silně poškoceno.

Ustanovení nového sběrače mléka.

Dne 20. prosince byl z rozhodnutí Hospodářského družstva v Havl. Brodě zproštěn funkce sběrače mléka p. Karel Svoboda a na jeho místo nastoupila pí. Fr. Krajíčková, č. 59.

V akci „Mírový lite mléka", bylo sebráno v naší obci 972 l mléka, které odevzdali rolníci mimo svůj předepsaný kontingent. Akce „Mírový lite mléka"

Dne 17. prosince sehrála Tělocvičná jednota Sokol z Lučice v naší obci divadelní hru „Svatba v Malinovce". Divadelní hru

Dne 31. prosince sehrál sbor dobrovolných hasičů ve Skuhrově divadelní hru „Třetí zvonění". Hra se velmi početnému obecenstvu líbila. Divadelní hru

Rok 1951

Politické poměry a politický život v obci

Složení strany KSČ:

Předseda : Frant. Benák, č. 66 - dělník
Místopředseda : Josef Štefánek, č. 70 - dělník
Jednatel : Václav Pert, č. 73 - učitel
Pokladník : Ant. Staněk, č. 18 - před. nár. školy
Revisoři účtů : Frant. Beroušta, č. 67 - dělník
Marie Benáková, č. 66 - dělnice
Členové : Josef Krajíček, č. 59 - předs. MNV - zemědělec
Frant. Krajíčková, č. 59 - v domácnosti
M. Štefánková, č. 70 - -"-
Eleonora Benáková, č. 66 - -"-
Ant. Benák, č. 62 - dělník
Frant. Mirař, č. 64 - dělník
Frant. Benáková, č. 62 - v domácnosti
Frant. Jelen, č. 13 - -"-
Marie Jelenová, č. 13 - -"-
Ant. Chouthe, č. 41 - důchodce
Lad. Těšnohlídek, č. 53 - dělník
Vl. Žďárský, č. 77 - profesor
Ludvík Novák, č. 72a - dělník
Josef Pavlas, č. 56 - dělník

Během roku nastaly v organisaci tyto změny: Odstěhováním se odhlásili z HO KSČ Ladislav Těšnohlídek a Marie Benáková. Další

změna nastala ve složení výboru. Jednatel Václav Pert, protože postával jiné funkce v MNV, byl funkce zbaven a na jeho místo nastoupil člen strany Ludvík Novák.

Ze složení MOKSČ je zřejmo, že převážná většina členstva jsou důměci. Ve velmi malém měřítku jsou zastoupeni zemědělci. Tato skutečnost znesnadňuje značně práci MOKSČ v obci, která se v tomto roce zaměřila především na socialisaci venkova, na převedení vesnice k vyšším formám hospodaření. Začíná hned na jaře při zakájení jarních prací. Byly utvořeny pracovní skupiny, které se však setkaly s malým pochopením zemědělců. Tento úkol se tedy nezdařil. Specialisovala se proto strana na to, aby alespoň u všech jednotlivých zemědělců byly jarní práce řádně provedeny, což se zdařilo. V této době byla v obci zřízena odbočka Státní traktorové stanice (dále zkratka STS). Zaměřila se tedy MOKSČ na usilovné přesvědčování zemědělců, aby tito uzavřeli smlouvy se STS na určité druhy prací během celého roku. Tato kampaň se setkala se značným úspěchem. Převážná většina rolníků uzavřela smlouvy na žňové a podzimní práce. Tímto způsobem zabezpečila strana zdárné provedení všech žňových prací. Stálým přesvědčováním zemědělců o nutnosti odvésti národu obilí v co nejkratší době, podařil se i tento úkol splnit, ačkoliv to nebyla práce malá. Zdejší zemědělci byli totiž dosud zvyklí, vymlátit ve žních jen malou část obilí, která by vystačila na podzimní osev a k samozásobení. Zbytek mlátili až v zimě. Další překážkou

pro splnění tohoto úkolu byl nedostatek elektrického proudu. Transformátor postavený na spodní silnici mezi Skuhrovem a Olešnou, stačí oběma těmto obcím a jeho výkonnost je nedostačující. Tento transformátor stavěný před více než 20ti lety, byl stavěn pouze pro elektrickou energii světelnou a nikoliv motorovou. Během doby, kdy však elektr. motorů v obci přibývalo, nestačil již tento potřebám obou obcí. Prakticky to znamenalo, že o letošních žních, mohly býti současně zapjaty nanejvýše 2 elektr. motory o síle 4 HP. Tímto způsobem mlácení by však úkol nemohl býti splněn v stanoveném termínu a tu naši remědělci pochopili usnesení strany a MNV a střídali se v mlácení ve dne a v noci. Tím byl úkol splněn.

Složení MNV:

Předseda: J. Krajíček, č. 59
Místopředs.-remědět. referent: Jan Lorenc, č. 52
Finanční referent: Václav Těsnohlídek, č. 53
Vyřizovací referent: Karel Svoboda
Školský referent: Fr. Hanek
Členové plena MNV: Štefánek Josef, Kadlec V., Benák V., Polnický Václav, Perl Václav, Benáková Marie, Beranska Frant., Staněk Ant., Musil Josef.
Během roku byli zproštěni funkcí v MNV Jan Lorenc a V. Benák a K. Svoboda. Nově nastoupili Ludvík Novák a Fr. Mikoč.

Pokud se týče práce MNV byla shodnou s prací MOKSČ. Nutno zde však podotknout,

že ani jedna z těchto vedoucích složek obce nepracovala tak, jak byl pracoval měla. Předseda MOKSČ byl příliš vlažným, často až apatickým ke všemu dění v obci, předseda MNV za se příliš energickým namnoze až byrokratickým jednáním odpuzoval lidi od sebe. Jinak však předseda MNV vykonával svou funkci svědomitě.

Místní akční výbor nebyl během celého roku vůbec v obci ustanoven a nebude tudíž o něm zaznamenáno žádných zpráv.

Z masových organisací pracovaly v obci 2 složky: Československý svaz mládeže (ČSM) a Místní jednota českosl. svazu kasičstva (MJČSH). Obě dvě tyto složky se však vůbec nezapojily po stránce politicko-hospodářské do práce v obci.

Složení ČSM:

Předseda: Stanislav Pajer, Olešná
Místopředs.: Marie Benáková
Členové: Bořena Beranšková, Lad. Beranšta, M. Polnická, L. Polnický, Fr. Blaněk, J. Krajíček, č. 40, Václav Lorenc, V. Kocar.

Fr. Blaněk, J. Krajíček a L. Polnický nastoupili 1. listopadu vojenskou pres. službu a do ČSM vstoupili 2 měsíce před nástupem. Byla tedy organisace ČSM velmi slabá. Celá její činnost za celý rok bylo uspořádání několika tanečních zábav. A zde je nutno si povšimnouti, v čem spočíval neúspěch skupiny ČSM. Proč nedovedla do svých řad zapojit většinu skuhrovské mládeže? Mnoho zavinila skupina sama. Její

Sterové a hlavně vedoucí nepřicházeli mezi mládež a nepřesvědčovali ji poutavým způsobem o zapojení do ČSM. Jejich práce spočívala v několika schůzích za rok, při kterých si nedávali konkretní usnesení. Mládež se musí získávat jiným způsobem, rozhodla MOKSČ, která se začala zajímat o práci ČSM, na své plenární schůzi. Pronikal do řad mládeže cestou nenásilnou, upoutávat mládež sportem, činností osvětovou (divadla, pěvecké kroužky, film, zájezdy). Tuto činnost pak usměrňovat, uvádět na správnou kolej a tak po určité době získáme mládež a převedeme ji nenásilně tam, kde je jí zapotřebí. Tak vyzvělo usnesení MOKSČ zakončené tím, že organisace bude nadále věnovat této složce mnohem větší pozornost, bude ji podporovat a jí pomáhat.

Výstavba obce

V tomto roce byla postavena nová kráz horního rybníka na obci. Když byl však rybník naplněn, nebyla mu věnována dostatečná péče, nebyl včas udělán odpad, kráz se protrhla a zůstala již neopravena.

Dále měla býti dokončena stavba silnice, vedoucí z Obce na státní silnici, která byla začata v r. 1950. Tato práce však

nebyla dokončena, protože většina místních občanů odmítla pracovat na této silnici, protože prý je to stavba zbytečná, která bude sloužiti jen zájmům několika jednotlivců a ne celé obci. Ačkoliv se MNV snažil vyvrátiti tento nesprávný názor, nezdařilo se mu to a stavba nevede k žádnému konci.

V září bylo zakoupeno od fy Elektra, závod v Jihlavě, rozhlasové zařízení, které však bude zainstalováno až v r. 1952, poněvadž MNV nemá již v tomto roce na instalaci potřebnou úhradu.

Komunikační poměry

Spojení autobusové:

Skuhrov – Havl. Brod:

4^{45} – jezdí jen v pracovní dny

7^{00}

12^{25}

13^{45} – jezdí jen v sobotu

15^{50} – jezdí jen v pracovní dny

17^{45} – –"– –"–

18^{00} – jezdí jen ve svátek a v neděli

Havl. Brod – Skuhrov

6^{00} – jezdí jen v pracovní dny

10^{20} –

14^{20} – jezdí jen v pracovní dny

16^{35} – jezdí jen ve svátek a v neděli

17^{00} – jezdí jen v pracovní dny

18^{35}

V zimní dobu jezdí o 2 spoje více:
Skuhrov - Havl. Brod
7 30 - jezdí jen v pracovní dny
Havl. Brod - Skuhrov
16 15 - jezdí jen v pracovní dny v pondělí, v úterý a v pátek

Přestože autobusových spojů je zavedeno dostatek, přece ještě úplně nedostačují potřebám obyvatelstva, takže se mnohdy stává, že jsou autobusy silně přeplněny. Hlavně by bylo zapotřebí, aby byly zřízeny úplně zvláštní spoje pro školní mládež, dojíždějící do škol v Havl. Brodě.

Vlakového spojení používají místní obyvatelé v Havl. Brodu. Toto spojení je dobré, protože autobusy dojíždí do H. Brodu před odjezdy vlaků.

Poměry hospodářské

V obci je celkem 55 zemědělských závodů. Z toho 2 do ½ ha, 5 do 2 ha, 22 do 5 ha, 13 do 10 ha, 9 do 15 ha, do 20 ha, 4 přes ~~20~~ 15 ha. Poměry hospodářské nejsou v obci právě příliš utěšené. Hospodářství největšího zemědělce J. Bělohrávka je hospodářstvím úpadkovým, rostlinná i živočišná výroba v tomto závodě je velmi špatná, druhá 2 největší hospodářství, Blažkovo a Krajíčkovo, č. 40, trpí nedostatkem pracovních sil, poněvadž takřka jediné pracovní síly v těchto usedlostech nastoupili

1. listopadu vojenskou pres. službu. A konečně hospodářství Jana Lorence, č. 52, který byl odsouzen pro sabotování hospodářství a jiné příčiny k odnětí svobody na 15 měsíců, trpí rovněž nedostatkem pracovních sil. Jmenovaná hospodářství nevytěží ani ve výrobě živočišné ani ve výrobě rostlinné tolik, kolik by měla a velkou část jejich dodávek musí převzít střední a drobní rolníci. Východiskem z této dosti kritické situace by bylo založení JZD, ale zemědělci a hlavně drobní, nejsou dosud přesvědčeni o výhodách kolektivního hospodářství a odmítají do JZD vstoupit.

Úroda letošního roku byla poměrně dobrá, až na brambory, kterých nebylo mnoho a kdo se trochu opozdil s vybíráním, brzké podzimní mrazíky mu jich dosti zničily.

Celkové dodávkové úkoly obce:

žito:	sláma:
pšenice:	drůbeč:
jičmen:	
oves:	
kovéří maso:	Velku splněno na 92%
vepřové maso:	
len - stonky:	
len - semeno:	
brambory:	
olejniny:	
seno:	

Celoroční dodávkové úkoly, které byly třídně rozepsány, nesplnili tito zemědělci:

J. Bělohlávek, č. 27 - obilí, mléko, maso, vejce
Jan Lorenc, č. 52 - mléko, maso
Fr. Blaník, č. 20 - brambory
V. Jůrl, č. 45 - mléko
V. Krajíček, č. 40 - mléko, maso
J. Chroustovský, č. 29 - mléko, brambory
J. Mareš, č. 3 - brambory
Jan Benák, č. 39 - brambory
Frant. Kruntorád, č. 6 - brambory

Stav zvířectva k 31. prosinci:

Skot celkem:	263
z toho krav:	134
koní celkem:	31
z toho klisen:	
ovcí :	
koz :	31
slepic :	1994
kus :	419
kachen :	199
krůt :	15

V obci chovají včely: Jan Mutl, č. 45 17 rojů, Ant. Chantka, č. 41 5 rojů, Frant. Berouška, č. 67 7 rojů a Jan Švec v hostinci u Nováků, č. 72a 7 rojů.
Celkem odevzdáno pro vázané hospodářství 59 kg medu.

Myslivecká jednota má ve svém revíru:

zajíců:	50
koroptví:	150
bažantů:	60
sen:	12

Výsledek odstřelu:

zajíců:	35
koroptví:	30
bažantů:	40
sen:	0

Úbytek zvěře zaviněn rozmnožením lisek.

Poměry lidopisné

V tomto roce se v naší obci narodili: Frant. Pytlík, Marie Vaňkátová, Ludvík Novák, Vladislav Pert, Jan Lišovský, Stanislava Škoudlilová.

Sňatky uzavřeli:

Marie Lorencová, č. 52 se provdala do hospodářství p. Peška v Sedletíně.

Úmrtí:

V prosinci zemřel Karel Krajíček, č. 38 ve stáří 1 rok a 3 měsíce. Zemřel po šestiměsíčním léčení v nemocnici v Aare, kde je též pochován.

Během roku se odstěhovali:

Jaroslav Škrdla, č. 48 se svoji rodinou do Č. Budějovic (nástup voj. služby),

Emil Škarka, č. 48 se svou rodinou do Havl. Brodu, kde je zaměstnán.

Jaroslav Těšnohlídek, č. 53 do Ostravy, kam nastoupil jako hutnický učeň.

Marie Lorencová, č. 52 do Sedletína - provdání.

Během roku se přistěhovali:
Jaroslav Havel z Lučice se svou rodinou
Josef Lišovský se svou rodinou

Během roku ubylo odstěhováním a úmrtím 9 osob, přistěhováním a narozením přibylo 14 osob.

Stav obyvatelstva k 31. 12. 1951:

Dětí do 2 let:	10
" od 2 do 6 let:	18
" od 6 do 12 let:	18
mladistvých od 12 do 20 let:	49
dospělých :	202
Celkem osob :	297

Poměry kulturní

V obci je dvoutřídní národní škola. Budova školy je stále táž, stará, naprosto nevyhovující účelům dnešní školy. Během prázdnin byla uvnitř vybílena, elektrické vedení bylo rainstalováno do zdí, počet světel rozšířen ve třídách na 5. Změny v učitelském sboru během roku nenastaly. Ředitelem školy přistává Ant. Staněk, který učí 1. třídu (1. a 3. post. ročník), učitelem 2. třídy (2., 4. a 5. post. ročník) je Václav Pert. Oba učitelé se plně zapojili do života v obci. Zastávají čelné funkce:

Ant. Slouník: Finanční ref. MNV, pokladník KSČ, knihovník.

Václav Pert: Vyřizovací ref. MNV, ~~[illegible]~~ jednotel KSČ, sběrový ref. MNV

Mimo těchto svých funkcí vypomáhají v administrativě MNV.

Obecní knihovna je umístěna v 1. tř. národní školy. Obsahuje celkem 515 svazků. Z toho je 465 knih zábavných, 34 poučných, 8 pro mládež, 8 politických.

Během roku bylo 9 čtenářů, počet výpůjček 93.

Knihy jsou vypůjčovány pouze v zimních měsících.

Místní Kino hraje každou neděli večer. Představení byla dosti pečně navštěvována, nyní však účast je stále menší a menší (často jen 8-10 lidí).

Během roku byly uspořádány tyto veřejné oslavy a přednášky:

Únor 1948 – přednášel předseda MNV – účast 26 osob

Boj za mír – " – Jar. Zikmund, řed. střed. školy v Havl. Brodě – účast 14 osob

Velká říjnová revoluce – připravil se žáctvem a s mládeží (ČSM a JČSM) učitel nár. školy V. Pert – účast 94 osob

Divadla v tomto roce nebyla pořádána.

Oslav 1. máje se zúčastnilo 15 osob.

Akci Stokholmskou mírovou výzvu podepsali všichni občané naší obce.

ROK 1952